

ქრონიკა, ინფორმაცია

**გაიხსნა ახალი
მართლმადიდებლური
ბიზნაზია**

თბილისში, ი. ჭავჭავაძის პროსპექტ № 74-ში გაიხსნა ახალი, წმიდა ექვთიმე ღვთისკაცის სახელობის მართლმადიდებლური სკოლა. იგი ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებაა, სადაც სიღრმისეულად ისწავლება ყველა სასკოლო საგანი. სკოლაში სწავლება სამსაფეხურიანია: დაწყებითი სკოლა, არასრული საშუალო და საშუალო, საშუალო-პროფილური განათლება; იმუშავებს აგრეთვე მოსამზადებელი ჯგუფი სკოლამდელთათვის.

მოსწავლეები გასაზრების საფეხელზე ჩაირიცხებიან შესაბამის კლასებში. თითოეულ კლასში მოსწავლეთა რაოდენობა 16-ს არ აღემატება. უცხო ენის გაკეთილზე მოხდება ჯგუფების გაყოფა. უცხო ენების სწავლება მოხდება გაძლიერებულად უახლესი მეთოდების გამოყენებით.

სკოლაში სასწავლო საგნების პარალელურად შეისწავლება ხელოვნების სხვადასხვა სახეობა, ფერწერა, ძერწვა, ქარგვა, გობელნის ქსოვა, მაკრამე და ხელოვნების თეორიული კურსი; აგრეთვე, საექლესიო გალობა, იმუშავებს ვოკალური ჯგუფი.

ასევე იმუშავებს სხვადასხვა საგნობრივი წრე, მათ შორის, კომპი-

უტერული პროგრამირებისა (V კლასიდან).

სკოლის სამეცნიერო საბჭოს ხელმძღვანელობით მოსწავლეები მიიღებენ მონაწილეობას მოსწავლეთა სხვადასხვა რესპუბლიკურ და საერთაშორისო კონკურსებში. სკოლის დამთავრებისას მოსწავლეს გადაეცემა როგორც შესაბამისი საფეხურის განათლების დამადასტურებელი დოკუმენტი, ასევე ხელოვნების სკოლის კურსის დამამთავრებელი სერტიფიკატი.

სკოლის მოძღვარია ვაკის წმიდა გიორგის სახელობის ტაძრის წინამძღვარი, დეკანოზი გიორგი ჯიბუტი.

გათვალისწინებულია მოსწავლეთა სტანდარტებით მომსახურება: ტრანსპორტირება, ორჯერადი კვება, გახანგრძლივებული სწავლება, სხვადასხვა სპორტული ჯგუფები მშობელთა დაკვეთით, ცეკვა.

სკოლაში მოწვეულნი არიან გამოცდილი პედაგოგები და პროფესორ-მასწავლებლები.

სკოლის აღმზრდელობითი პროგრამა შედგენილია საექლესიო დღესასწაულების გათვალისწინებით.

ივნის-ივლისში მოეწყობა საზაფხულო ბანაკი რუის-ურბნისის ეპარქიის რომელიმე კურორტზე: სურამი, ქვიშხეთი, ტაშისკარი...

სკოლაში სწავლება ფასიანია. სკოლის საკონტაქტო ტელეფონია:

23 39 69. სკოლა ლიცენზირებულია განათლების სამინისტროს მიერ.

**ზუგდიდისა და ცაიშის
მაბრძიას ახალი სასულიერო
პირები შეემატა**

ზუგდიდისა და ცაიშის ეპარქიის პრეს-სამსახური გვატყობინებს, რომ ხუთშაბათს, 30 დეკემბერს, ყოვლადუსამღვდელოესმა, ზუგდიდისა და ცაიშის ეპისკოპოსმა გერასიმემ (შარაშენიძე) ზუგდიდის რაიონის სოფელ კორცხელის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის ეკლესიაში მღვდლად აკურთხა ზუგდიდის ვლადქერნის ღვთისმშობლის ხატის სახელობის საკათედრო ტაძრის დიაკონი ამბროსი თორდია. ხოლო ვლადქერნის ღვთისმშობლის ტაძრის მედავითნე იაკობ ეხვიაია - დიაკვნად.

**კურთხევა სიონის
საპატრიარქო ტაძარში**

26 დეკემბერს, უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II სიონის საპატრიარქო ტაძარში ორი ხელდასხმა შეასრულა. უწმიდესმა დიაკონი თეიმურაზ თათარაშვილი მღვდლად აკურთხა ხოლო ბერ იოანეს (გვაჯაია) ბერ-დიაკვნად დაასხა ხელი.

როგორ ცვლიან რასელიტები

(ე.წ. იალოვას მოფიქვამი) თავინთ სწავლებას

რასელიტები 1926 წლამდე შობას საყოველთაოდ აღნიშნავდნენ. ეს დღესასწაული ამ სექტის მსოფლიო ცენტრში, ბრუკლინს მთავარ ოფისში ყოველთვის განასკუთრებულად აღინიშნებოდა, მაგრამ შემდეგ მათ რატომღაც ჩათვალეს, რომ ეს რიტუალი კერძოა და არაა საზოგადოებრივი. ამის შემდეგ რასელიტებმა შობის აღნიშვნა შეწყვიტეს.

ასეთი ცვლილებები რასელიტურმა მოძღვრებამ თავისი სანმოკლე ისტორიის მანძილზე მრავლად განიცადა.

ქრონიკა, ინფორმაცია

ხელდასხმა

23 იანვარს, უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II-ემ, თბილისის ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში მღვდლად დაასხა ხელი თბილისის სასულიერო სემინარიის კურსდამთავრებულს, ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძრის დიაკონს, შოთა ნიჭბაძეს. იგი მღვდელმსახურად დადგინდა თემქის წმიდა გიორგის სახელობის ტაძარში.

ამავე დღეს, უწმიდესმა და უნეტარესმა დიაკვნად ხელი დაასხა თბილისის სასულიერო აკადემიის II კურსის სტუდენტს რევაზ ტულუშს, რომელიც ქალაქ რუსთავის წმიდა ნიკოლოზის სახელობის ტაძარში მსახურებს.

* * *

16 იანვარს შემოქმედელმა მთავარეპისკოპოსმა იოსებმა (კიკვაძე) შემოქმედის საკათედრო ტაძარში მღვდლად დაასხა ხელი ბერდიაკონ იოსებს (ღლონტი) და დაადგინა მღვდელმსახურად ღიბურის ღვთისმშობლის შობის და აჭის წმიდა გიორგის სახელობის ეკლესიებში.

* * *

23 იანვარს შემოქმედელმა მთავარეპისკოპოსმა იოსებმა (კიკვაძე) შემოქმედის საკათედრო ტაძარში მღვდლად დაასხა ხელი დიაკონ მოსე ჩხარტიშვილს და მღვდელმსახურად ნაგო-

მარის წმიდა მარინეს სახელობის ეკლესიაში დაადგინა.

ცვლილებები თბილისის სასულიერო აკადემიასა და სემინარიაში

31 იანვარს, საშობაო არდადეგების შემდეგ, თბილისის სასულიერო აკადემიასა და სემინარიაში და საღვთისმეტყველო ინსტიტუტში სწავლა განახლდა.

როგორც უკვე ცნობილია, თბილისის სასულიერო აკადემიასა და სემინარიას სათავეში კვლავ უწმიდესი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II ჩაუდგა (იხ. „საპატრიარქოს უწყებანი“ №4). უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II ბრძანებით, აკადემიისა და სემინარიის პრორექტორად დაინიშნა საპატრიარქოს სასწავლო კომიტეტის თავმჯდომარე, სიონის საპატრიარქო ტაძრის წინამძღვარი, პროტოპრესვიტერი გიორგი გამრეკელი.

აღსანიშნავია, რომ პროტოპრესვიტერი გიორგი გამრეკელი 1990-93 წწ. თბილისის სასულიერო აკადემიისა და სემინარიის რექტორი იყო.

კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II ბრძანებით, დეკანოზი გიორგი ზედადაძე დანიშნულია საღვთისმეტყველო ინსტიტუტის პრორექტორად. საღვთისმეტყველო ინსტიტუტი მოიცავს ქრისტიანული ანთროპოლოგიისა და ქრის-

ტიანული ხელოვნებათმცოდნეობის ფაკულტეტებს.

ერთი დაზუსტება

გაზეთის წინა ნომერში გამოქვეყნდა პუბლიკაცია „წმიდა სამების ტაძარი ნუცუბიდის პლატოზე“ (გვ. 8) ამ პუბლიკაციასთან დაკავშირებით ვვსურს, გავაკეთოთ ერთი დაზუსტება:

წმიდა სამების ტაძარი ნუცუბიდის ფერდობზე აიგო თერგიზ და ირაკლი აბუბების მიერ შემოწირული თანხით, მღვდელ ამბროსი მაისურაძის მიერ.

საზოგადოებრივი კონსულტაცია

„ჯვარის მამას“-თან არსებული სამედიცინო სამსახური ატარებს უფასო კონსულტაციებს:

ქირურგი (საყრდენ-მამოძრავებელი სისტემის დაზიანებები, სისხლძარღვების დაავადებები, მუცლის ღრუს ორგანოების დაავადებები) 6 თებერვალი 12.00-14.00

თერაპევტი - 9 თებერვალი 11.00-15.00

ყელ-ყურ-ცხვირის ექიმი - 10 თებერვალი 11.00-15.00

ტრავმატოლოგ-ორთოპედი, მტევნის (ხელის) და ტერფის ტრავმატოლოგ ორთოპედი პ. ლუდუშაური -12 თებერვალი 12.00-14.00

კარდიოლოგი - ყოველდღე 11.00-15.00

ინფორმაციისთვის დარეკეთ: 98 90 12; 8 99 57 65 31

საქართველოს საპატრიარქოსთან არსებული საღვთისმსახურო ღიბნების შესწავლისა და რედაქტირების კომისიის განცხადება

გაცნობებთ, რომ სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესი ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, 2000 წლის ნოემბრიდან საქართველოს საპატრიარქოსთან დაარსდა პიმწივრაფიის ცენტრი, რომელიც უფლებამოსილია, გაეცნოს ყველა სახის ლიტურგიკულ ნაშრომს, როგორც ახლად შექმნილ განგებებს, პარაკლისებს, დაუჯდომელებს, ტროპარ-კონდაკებსა და სხვა ნებისმიერი ფორმის ლოცვებს, ისევე - უცხო ენიდან თარგმნილს.

პიმწივრაფიის ცენტრი ექვემდებარება საპატრიარქოსთან არსებულ საღვთისმსახურო წიგნების შესწავლისა და რედაქტირების კომისიას (თავმჯდომარე ურბნისისა და რუისის მიტროპოლიტი იობი (აქიაშვილი)). კომისია უფლებამოსილია, შეამოწმოს გამოსაცემად გამზადებული ნებისმიერი ლიტურგიკული ძეგლი - ახლად მომზადებული თუ მანამდე დაბეჭდილი.

ამავე გაზეთში გაკეთებული განცხადების მიუხედავად, კომისიის გვერდის ავლით მაინც გამოიცემა და ვრცელდება საღვთისმსახურო კრებულები თუ სხვადასხვა სახის ლოცვანი, სადაც, სამწუხაროდ, მრავალგვარ შეცდომას შეხვდებით.

კომისია მოგმართავთ თხოვნით: გაითვალისწინეთ ზემოთ აღნიშნული მოთხოვნები. მასალეუი შეგიძლიათ, მოგვაწოდოთ საქართველოს საპატრიარქოს ბიბლიოთეკაში (ტ. 98-95-42).

ფოტომატიკა

**სრულიად რუსეთის
პატრიარქი ალექსი I
(სიმანსკი) სტუმრად
ილია ჭავჭავაძის
სახლ-მუზეუმში**

სხედან მარცხნიდან:
ნინოწმიდელი ეპისკოპოსი
დიმიტრი (იაშვილი),
საქართველოს კათოლიკოს-
პატრიარქი მელქისედეკ III
(ფხალაძე), ქუთათელ-
გაენათელი მიტროპოლიტი
ეფრემი (სიღამონიძე,
შემდგომში საქართველოს
კათოლიკოს-პატრიარქი);

დგანან: რუსეთის პატრი-
არქის მდივანი კარპოვი
და თბილისის წმიდა
ალექსანდრე ნეველის
ტაძრის წინამძღვარი,
არქიმანდრიტი ზინობი
(მაყუგა, შემდგომში
თეთრიწყაროელი
მიტროპოლიტი).

საგურამო
1952 წლის ოქტომბერი
ფოტო მოგვაწოდა ქ-ნმა
ნინო ლოლაძემ

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებისგან ვისწნათ ისინი.

ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რუბრიკას უჭეუბა ლ. შარვაშია ტომონიძე

გამოვიდა საბავშვო გაზეთი
„ალილუია“ -ს
ახალი 3(40) ნომერი.

გარეკანის პირველ გვერდზე:
ჯვრის მონასტერი
მხატვარი ელენე ახვლედიანი

დასაწყისი მ-4 მ.

დოქტორის, პროფესორ დავით ნინიძის ცნობით, თურქეთის ტერიტორიაზე მდებარე ქართული ტაძრების - ოშკის, ხხულის, პარხალის, იშხანის, ოპიზის, ბანას, დოლისყანის, ოთხთა ეკლესიის და ტბეთის კომპლექსების ფიზიკური მდგომარეობის შესწავლისა და დაფიქსირების შემდგომ აშკარა გახდა, რომ ზოგიერთი მათგანი, არსებული რეალობიდან გამომდინარე, კარგ მდგომარეობაშია. მაგალითად, ხხული და პარხალი.

ძველის გადარჩენა და ნორმალურ მდგომარეობაში ყოფნა იმთავითვე განპირობებულია, რომ თურქებს მათში შეჩვეუბები მოუწყვიათ. ამის გამო ასეთი ისტორიული ძეგლები ნაკლებ დაზიანებულია ან კარგად არის შენახული.

ძველების მეორე ნაწილი საკონსერვაციო-სარესტავრაციო სამუშაოებს საჭიროებს, რის შედეგადაც მაქსიმალურად შესაძლებელია მათი ისტორიული სახის შენარჩუნება, მაგალითად, ოშკი, იშხანი, დოლისყანა, ოთხთა ეკლესია შესასწავლია და ჯერ კიდევ შეიძლება უნიკალური ფრესკების გადარჩენა, რომელთაც სასწაულებრივად მოაღწიეს ოცდამეერთე საუკუნემდე.

ზოგიერთი ძველის მდგომარეობა საგანგაშია, მაგალითად, საგლავლო ვითარება ტბეთში, კიდევ უფრო მძიმეა ოპიზის სურათი - ორივე XX საუკუნის 60-იან წლებში დაზიანდა აფეთქებათა შედეგად; ასევე, საგლავლო ბანას მდგომარეობა, რომელიც XIX საუკუნეში, ყირიმის ომიდან მოყოლებული განსაკუთრებით ზიანდება. გადაუდებელ დახმარებას საჭიროებენ ხანძთა, შატბერდი, წყაროსთავი და სხვ. მაგალითობის გამოდგება ოშკი და მისი ქრონოლოგიის მონატელობა, ვედრების სცენა მაცხოვრისადმი, 2001 წელს

მაცხოვრის გამოსახულებას ხის დროებითი საყრდენი პქონდა, 2003 წელს ეს საყრდენიც აღარ არსებობს, რის გამოც დღია ჩამოვარდნის საშიშროება - ისევე, როგორც ადრე ღვთისმშობლის გამოსახულება ჩამოვარდა. სულ ბოლო ხანს დოლისყანაში დაიკარგა ძალზე საინტერესო შხის საათი - აზობენ, რომ იგი განძის მადიებლებმა დაანგრეს.

**აპრთუხნის ღაბრუნების
საბითხი ისევ უმკვდარია**

მექეხე საუკუნეში, თბილისიდან 60-70 კილომეტრის მოშორებით, გარეჯის ბუნებრივ მღვიმეებში დასახლდა და მონასტერი დააარსა ერთ-ერთმა ასურელმა მამამ - დავით გარეჯელმა. დროთა განმავლობაში დავითის ღაგრას შექმტა მონასტრები და მათმა რიცხვმა 12-ს მიაღწია. შემდეგ თანდათან ჩამოყალიბდა შორი-შორს მდებარე გამოქვაბულ-მონასტერთა კომპლექსების ქსელი - წამბული, ნათლისმცემელი, ჩინიჭური, თეთრენაკები, დოდოს რქა, უდაბნო, აღდგომისა, წამბული, ბერთუბანი, მღვიმე, ქოლაგირი, დიდიქვაბები, ვერანგარეჯა, პირუკუღმარი, პატარა ქვაბები.

ისტორიული ქარტეხილების ჟამს დავითგარეჯის სამონასტრო კომპლექსი მრავალჯერ იქნა დარბეული, გაჩანაგებული და ხელახლა აღორძინებული. XX საუკუნის 20-იან წლებში სერგო ორჯონიკიძემ დავით გარეჯის მთლიანი ტერიტორია აზერბაიჯანს მისცა ხაძოვრებად. მოგვიანებით, ივანე ჯავახიშვილის, პავლე ინგოროვეასა და კონსტანტინე გამსახურდიას ძალისხმევით მოხერხდა საქართველო-აზერბაიჯანის საზღვრის გადაწვევა, მაგრამ ბერთუბანი, ხადაც შემორჩენილია წმინდა გიორგიმწიქე მკვების თაძრისა და ღაშა-გიორგის ფრესკები, მაინც

აზერბაიჯანის ტერიტორიაზე დარჩა.

ბოლო დროს საუბარი დაიწყო ამ ტერიტორიის საქართველოსთვის დაბრუნების თაობაზე. უახლოეს ხანებში უნდა გაიმართოს მხარეების შეხვედრა საქართველოსა და აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის დელიმიტაციის საკითხებზე. აზერბაიჯანული სააგენტო „ტრენდის“ ცნობით, ორ ქვეყანას შორის სასაზღვრო მონაკვეთის თითქმის 60 პროცენტი, შეუთანხმებელია. საქართველოს მხრიდან გახშირდა აზერბაიჯანში მესამე ქვეყნის მოქალაქეების გადასვლის ფაქტებიც. საქმე ეხება ტურისტებს, რომლებიც ნაწილობრივ აზერბაიჯანის ტერიტორიაზე მდებარე დავით გარეჯის სამონასტრო კომპლექსის დასათვალიერებლად გადადიან. დავით გარეჯის კომპლექსთან დაკავშირებით ქართული მხარე ტერიტორიების გაცვლის ინიციატივით გამოდის, რასაც აზერბაიჯანული მხარე კატეგორიულად ეწინააღმდეგება.

ხელდასხმა

13 თებერვალს უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II-მ, თბილისის ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში ღიაკენად დაასხა ხელი თბილისის სასულიერო აკადემიის კურსდამთავრებულს ზვიად ბარკალაიას, რომელიც სიონის საპატრიარქო ტაძარში იმსახურებს.

**წირვა-ლოცვა ღვთისმშობლის
ხატის დღესასწაულზე**

25 თებერვალს ივერიის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის ხატის დღესასწაული აღინიშნება. დღესასწაულთან დაკავშირებით 24 თებერვალს, 16 საათზე, მახათას მთაზე მდებარე ივერიის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის

დასასრული მ-6 მ.

ქრონიკა, ინფორმაცია

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა კოლხური კოშკი მონახულა

17 თებერვალს უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II კოლხური კოშკი მონახულა; რომელიც უკანასკნელ დღეებში კიდევ ერთხელ გაიძარცვა. უწმიდესმა სანთელი დაანთო კონსტანტინე და ზვიად გამსახურდიას საფლავებზე. მათი ოჯახის წევრებს კი ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის ხატი გადასცა ხაჩუქრად.

საბარეო სამართა მინისტრი კათოლიკოს-პატრიარქს შესხვდა

18 თებერვალს რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი კირილე ლავროვი საქართველოს საპატრიარქოს ეწვია. იგი შეხვდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს, უწმიდესსა და უნეტარესს ილია II. შეხვედრის დროს კათოლიკოს-პატრიარქმა აღნიშნა, რომ ორივე ქვეყნის მოსახლეობა მომხრეა მშვიდობიანი და კეთილმეზობლური თანაცხოვრებისა და, რომ რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობაში ერთ-ერთი უმათერესი პრობლემა აფხაზეთისა და შიდა ქართლის საკითხის გადაწყვეტაა. პატრიარქმა აღნიშნა, რომ რუსეთმა ხელი უნდა შეუწყოს საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენას. საუბარი ასევე შეეხო სავისო რეჟიმთან დაკავშირებულ პრობლემებს.

ხელდასხმა

20 თებერვალს უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში მღვდლად დაასხა ხელი სასულიერო სემინარიის კურსდამთავრებულს, დიაკონ დავით ქაღურბაშვილს და დიაკონად აკურთხა

სასულიერო აკადემიის კურსდამთავრებული, გიორგი ჭილაშვილი.

სამლოცველო ქუთაისში

2002 წელს, ქუთაისის ჰუმანიტარულ ლიცეუმში, ლიცეუმის დირექტორის, ქალბატონ შიოა ყანაჯელის, პედაგოგებისა და მასწავლებლების ძალისხმევით, წმიდა იოანე ოქროპირის სახელობის სამლოცველო გაიხსნა. ამ დროიდან მოყოლებული, წმიდა იოანე ოქროპირის ხსენების დღე, 9 თებერვალი, აქ განსაკუთრებით აღინიშნება. წელსაც, აღნიშნულ სამლოცველოში, წმიდა დავით და კონსტანტინეს სახელობის ტაძრის წინამძღვარმა პარაკლისი გადაიხადა, რასაც მოჰყვა მრევლის დალოცვა, ზეთის ცხება, ხატებისა და ჯვრების კურთხევა.

ყოველივე ზემოაღნიშნულს წინ უძღოდა ქართული ენისა და ლიტერატურის გაკვეთილი. ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლის, ქალბატონი მარინა უკლებას ხელმძღვანელობით მოსწავლეებმა წმიდა ილია მართლის შემოქმედების ღრმა და საფუძვლიანი ცოდნა გამოამჟღავნეს. აღსანიშნავია, რომ ლიცეუმის შოთა რუსთაველის სახელობის ქართული ენისა და ლიტერატურის კაბინეტში მოსწავლეებს აქვთ საშუალება გაეცნონ მართლმადიდებლურ ლიტერატურას.

ძართველ მიომართა პანაშვილი

საზოგადოება „ავისტო 1924“-ის ინიციატივით, შაბათს, 26 თებერვალს, 14 სთ-ზე ქაშუეთის ეკლესიაში ნატარდება 1921 წელს რუსეთ-საქართველოს თებერვალ-მარტის ომში კოჯორთან და ტაბახმელასთან დაღუპული ოქრების, უჩიჯრისციის სტუდენტების და სხვა ქართველ მკომართა პანაშვიდი. ღვთისმშახურებას აღავლენს ილიაქი დახარე (ვაგნიძე).

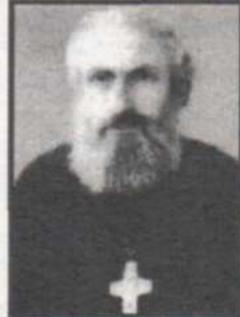
ღვაწლოსილი გვგვალმთავრის ბახსენება

25 თებერვალს დაბადებიდან 80 წელი შეუსრულდებოდა მიტროპოლიტ კონსტანტინე მელიქიძეს. ამ თარიღთან დაკავშირებით, მის საფლავთან (სიონის საკათედრო ტაძრის ეზოში) 12-საათზე გადახდილი იქნება საგანგებო პანაშვიდი; მეუფის საოუბილო თარიღი სათანადოდ აღინიშნება მარგვეთის ებრქიაში, რომლის სულიერ წინამძღოლი იყო იგი სიცოცხლის ბოლო წლებში. მისი ღვაწლისა და საქმიანობის უკეთ გაცნობის მიზნით გაიმართება შეხვედრა: „უფლის-მთერი სიყვარულის მაგალითი-კონსტანტინე მელიქიძე“.

მელიქიძეთა საგვარეულო დარბაზის გამგეობის სახელით ბრძოლა მღვდელმთავრის

ჩვენი სამომავლო

საქართველოს საპატრიარქო მწუხარებით იუწყება, რომ 20 თებერვალს გარდაიცვალა წაღწევის ფერისცვალების სახელობის საკათედრო ტაძრის წინამძღვარი, დეკანოზი რომანოზ ჩიბუკაშვილი.

უფალმა დააწესოს დეკანოზ რომანოზის სული იქ, სადაც მართალნი განისვენებენ. მკითხველს ვთხოვთ, ღოცვებში მოიხსენიოს მისი სული.

შუასო სამოციხორო კონსულტაცია

„ჯვარის მამასთან“ არსებული სამედიცინო სამსახური ატარებს უფასო კონსულტაციებს: ნეფროლოგი (თირკმლის დაავადებები) - 25 თებერვალი, 15.00-დან 16.00-მდე; ქნდოკრინოლოგი - 27 თებერვალი, 12.00-დან 14.00-მდე; ოფთალმოლოგი - 5 მარტი 12.00-14.00 ტელეფონი - 98 90 12 8 99 57 65 31.

ფოტომატიანე

მღვდელი შიო რესვიაშვილი

/1868-1941/

მღვდელი შიო რესვიაშვილი დაიბადა რაჭაში, სოფელ ჭიორაში 1868 წელს თევდორე რესვიაშვილის ოჯახში. სიყმაწვილიდანვე გამოირჩეოდა ღვთისმსახურებისადმი სიყვარულით. დაამთავრა ქუთაისის სასულიერო სასწავლებელი. წლების მანძილზე მსახურობდა ჭიორის წმიდა გიორგის ეკლესიაში მუდავითნოდ მღვდელ ეგნატე მეტრეველიან. ასევე მასწავლებლობდა სოფელ ხირსონისში და ღებში. იყო წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების წევრი. ესწრებოდა თბილისში 1917 წელს გამართულ I საეკლესიო კრებას. 1919 წელს დეკანოზ ვასილ დოლაბერიძის წარდგენით ქუთაისის საკათედრო ტაძარში ქუთათელ-გაენათელმა მიტროპოლიტმა ნაზარმა /ლეჟავა/ იგი მღვდლად აკურთხა. მოღვაწეობდა მშობლიურ სოფელში. კომუნისტების მიერ ჭიორის წმიდა გიორგის ტაძრის ძალადო ბით დახურვის მიუხედავად, იგი მანაც აგრძელებდა ღვთისმსახურებას. მისი ერთ-ერთი ვაჟი აკაკი 1937 წლის რეპრესიებს შეეწირა. მღვდელი შიო რესვიაშვილი გარდაიცვალა 1941 წელს დაკრძალულია საგვარეულო სასაფლაოზე.

ფოტო გადაღებულია 1926 წელს, ეთნოგრაფ სერგი მაკალათიას მიერ. მასზე აღბეჭდილი არიან: მღვდელი შიო, მეუღლე პელაგია, რძალი ადელკი და შვილიშვილი ნოე. მოგვაწოდა მამა შიოს შვილიშვილმა, ქალბატონმა ლია ვახილის ასულმა რესვიაშვილმა.

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებისგან ვისწნათ ისინი.

ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რეპრესიის უბეჭება ლ.შარსხაძე ტრეზინი

ფრთხილად, სიძცაა!

ბილი დღევანდელ თბილისის ქუჩებში გამოსწრაფი ღვთისმსახურების პლაკატები, რომლებიც აღამაინებს კივიდან ქრისტიანული შექცევის პრაგმატის პირდაპირი ტრანსლაციის საცურებლად და ყოველდღიური „ჯანმრთელობის დეკლარაციებზე“ დასახსრებად იწვევენ. ვრცელდება ასევე მისაწვევები, რომელიც

ანდლოგიური მინიარსის მქონეა. მისაწვევების გამავრცელებლები განმარტავენ, რომ ისინი წარმოადგენენ ქრისტის მორცე მძღლის მომლოდინეთა ეკლესიას. მისაწვევებზე მითითებული web-გვერდის გაცნობამ ცხადყო, რომ საქართველოში ბილი ხანებში გაატყურებულა „მოსიონერები“ სექტის - „მე-7 დღის აღვებრისებები“ წევრები არიან.

გამოვიდა საბავშვო გაზეთი „ალილუია“-ს ახალი 4(41) ნომერი.

გამოვიდა ყურნალი „ღვთაუკუსია“ №6

გარეკანის პირველ გვერდზე: ბაი-ქლარჯეთი, ხახულის ბაქრის გარეკლი.

დასაწყისი მკ-5 მკ.

ქართული ენაზე აღავლინა წირვა. წირვას ესწრებოდნენ საქართველოს სრულყოფილებიანი ელჩი იტალიაში, ბატონი ზაად გოგსაძე, საქართველოს სრულყოფილებიანი ელჩი ვატიკანში, ქალბატონი ქუთეჯან ბაგრატიონი და სხვა ოფიციალური პირები.

დღესდღეობით რომში მცხოვრები ქართველი მართლმადიდებლები ქართული ტაძრისა და სამრევლოს არარსებობის გამო, იძულებულნი არიან, რუსულ ან ბერძნულ ეკლესიებში დაესწრონ

წირვა-ლოცვას და იმედოვნებენ, რომ სამშობლოსაგან დაშორებულთ მძლე მიეცემათ საშუალება, ქართულ ეკლესიაში აღვიდონ უფალი.

ხელდასხმა

6 მარტს უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში დიაკვნად დაასხა ხელი ვლადიმერ ქარელს. იგი დიდუბის ღვთისმშობლის შობის სახელობის ტაძარში იმსახურებს.

ბანცხაღმა

დიდი მარხვის დაწყებასთან დაკავშირებით, საპატრიარქოს ხუროთმოძღვრების, ხელოვნებისა და რესტავრაციის ცენტრის მუშაობა დროებით შეწყდება მარხვის პირველ კვირას ცენტრის სამეცნიერო-მეთოდური საბჭოს სხდომები განახლდება 16 მარტიდან.

საპატრიარქოს ხუროთმოძღვრების, ხელოვნებისა და რესტავრაციის ცენტრი.

დიდი მარხვის წინ ეკლესია იხსენებს ადამის სამოთხიდან განდევნას

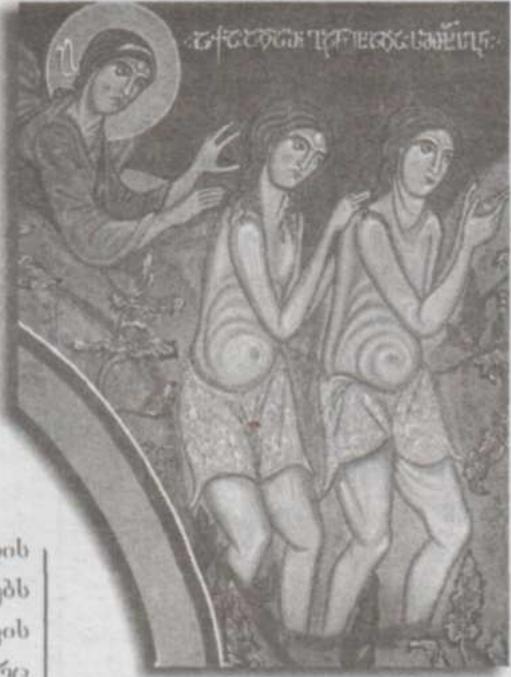
„განიძარცვეთ ძუელი იგი კაცი“

ადამმა ღვთის მცნება დაარღვია და შაკვარ გველს მოუხმინა, რითაც საკუთარი თავი მიჰყიდა ეშმაკს; სულში კი - ამ მშვენიერ ქნილებაში - შაკვარი სული დაუსახლდა...

მოციქული ცოდვილი სხეულისა და სიკვდილის შესახებ ბრძანებს: „ხოცი ცოდვისაი“ (რომ. 6, 6) და კიდევ: „ინ-მე მისხნეს ხორცთა ამის სიკვდილისათა?“ (რომ. 7, 24). სული არც ღვთიერი ბუნებისა და არც შაკვარი წყვდიადის, მაგრამ გონიერი ქნილებაა, დიდებული და საოცარი, ღვთის მშვენიერი მგავსება და ხატება; წყვდიადის ვნებათა შაკვრობა დანაშაულის შედეგად შევიდა მასში.

შაკვარი თავადი - წყვდიადის მეუფე, თავდაპირველად ატყვევებს ადამიანს; მან ისე მოიცვა კაცის სული წყვდიადის მეუფებით, როგორც მოსავენ ადამიანს, რათა იგი მეფედ აკურთხონ და უბოძონ ყველა სამეფო შესამოსელი. ასე მოიცვა შაკვარმა მოავარი ცოდვით სული, მოელი მისი ბუნება, ყველაფერი შებილწა მასში და თავისი სამეფოს ტყვეობაში მოაქცია, თავისი ძალაუფლებისაგან თავისუფალი არ დატოვა, მოლიანად წყვდიადის მატებით შექმნა იგი, რო-

გორც აუადმყოფობის დროს სხეულის მხოლოდ ერთ ნაწილს კი არ სტკივა, არამედ იგი მთლიანად იტანჯება, ასევე სულიც მთლიანად ვნებუ-

ბამოთხიდან განდევნა

და ბიწისა და ცოდვის უტყურებისაგან. შაკვარმა მთლიანად მოიცვა სული თავისი ბოროტებით, ანუ ცოდვაში ჩადირა; სხეული ვნებული და ხრწნადი გახდა.

როდესაც მოციქული ბრძანებს: „განიძარცვეთ ძუელი იგი კაცი“ (კოლ.

3, 9), გულისხმობს სრულყოფილ ადამიანს; შაკვარმა შერყვნა და თავისკენ გაიყოლა ძველი აღთქმის ადამიანი, შებილწული, არაწმიდა, ღვთისმებრძოლი, ღვთის კანონის მიმართ ურჩი - რათა ადამიანს უკვე ისე კი არ აღექვა ყოველივე, როგორც მას სურდა, არამედ ყველაფერი დაენახა და გაეგო შაკვარულად. ბოროტება და უკანონობა აღერულებია, გულშიც შაკვრობა ჩაბუდებოდა.

ძველმა ადამიანმა ჩამოიხსნა სრულყოფილი ადამიანი და შეიმოსა სამოსი წყვდიადის მეუფისა, ვინებისა, ურწმუნოებისა, ღვთის გამოხისა, პატივმოყვარეობისა, ამპარტავნებისა, ვერცხლისმოყვარეობისა, ვნებებისა და სხვა ბოროტებისა.

სწორედ ამის მიღწევა სურდა მტერს, რომ ადამის დანაშაულით დაქიანებინა და დაბნელებინა შინაგანი ადამიანი, ღვთის მტერგვლი, ბუნებაზე გაბატონებული ვინება, როდესაც მისი თვალებისათვის მოწვედომელი გახდა სუციური მადლი, მხერა უკვე ბიწიერებისა და ვნებებისათვის აეხილა.

იმ დღეს, როდესაც ადამი დაეცა, უფალი სამოთხეში მივიდა.

გაბრძენება მკ-7 მკ.

ფოტომატიანი

საქართველოს ეკლესიის მღვდელმთავარნი 1892 წელს

სხედან მარცხნიდან: ალავერდელი ეპისკოპოსი ბესარიონი (დადიანი) +1900, გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსი გრიგოლი (დადიანი) +1907, იმერეთის ეპისკოპოსი გაბრიელი (ქიქოძე) +1896, მიტროპოლიტი პალადი (რაფეი) (საქართველოს ეგზარქოსი 1887-1892 წლებში), გორის ეპისკოპოსი ალექსანდრე (ოქროპირიძე) +1907, სოხუმის ეპისკოპოსი ალექსანდრე (ხოვანსკი) (სოხუმის ეპარქიას განაგებდა 1889-1893 წლებში), არქიმანდრიტი ტიზონი მოროშკინი (თბილისის სასულიერო სემინარიის რექტორი). მზახ: რუსი არქიმანდრიტი მელეტი.

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებოთ ვინაა ესენი.

ჩვენი ტელეფონები: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რუბრიკას უძღვება ლუსინა ტოშჩიანი

გამოვიდა საბავშვო გაზეთი
„ალილუია“-ს ახალი 5(42) ნომერი.

გარეკანის პირველ გვერდზე: ვარკიის მონასტრის ფრესკა

ბონეში, გაზიის გაუმართილები მასში მკაფიოდა მასწავლის გაგი

„საპატრიარქოს უწყებანი“ მისამართი: <http://www.patriarchate.ge>
მისამართი: ძეგლუ II მოედანი №1
საქართველოს საპატრიარქოს პრესცენტრი ტელ/ფაქსი: 98-95-41.

კავშირები: ზუგდიდის ცენტრში,
საქართველო კულტურა: მთავარბრძანებლის მინისტრის (მთავრობის),
მთავრობის მთავრობის, მთავრობის მთავრობის, მთავრობის მთავრობის,
საქართველოს მთავრობის, მთავრობის მთავრობის, მთავრობის მთავრობის,
მთავრობის მთავრობის, მთავრობის მთავრობის, მთავრობის მთავრობის.

ქრონიკა, ინფორმაცია

**სრულიად საქართველოს
კათოლიკოს-პატრიარქს
საქართველოს მიწინააღმდეგეთა
აკადემიის საპატიო
აკადემიკოსის წოდება მიენიჭა**

უწმიდესსა და უნეტარესს, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ილია II საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის საპატიო აკადემიკოსის წოდება მიენიჭა. შესაბამისი ინიციატივით აკადემიის ახლადარჩეული პრეზიდენტი, ბატონი თამაზ გამყრელიძე თებერვლის დასაწყისში გამართულ საბჭოს გაფართოებულ სხდომაზე გამოვიდა. მის წინადადებას საბჭოს წევრებმა ერთხმად დაუჭირეს მხარი.

ამჟერად, 11 მარტს გამართულ აკადემიის საერთო კრებას ესწრებოდა მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის 100 წევრი. კრებამ კვლავ ერთხმად დაუჭირა მხარი აღნიშნულ წინადადებას.

სხდომის დასაწყისში ეროვნულ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტმა, აკადემიკოსმა თამაზ გამყრელიძემ დამსწრეთ კათოლიკოს-პატრიარქის ბიოგრაფია გააცნო. სხდომაზე სიტყვით გამოვიდნენ ბატონი შოთა ნადირაშვილი, ბატონი დავით მუსხელიშვილი, ქალბატონი მარიკა ლორთქიფანიძე და ბატონი როინ მეტრეველი.

**უზასო საგმიციონო
კონსულტაცია**

„ჯვარის მამასთან“ არსებული სამედიცინო სამსახური აცხადებს უფასო კონსულტაციებს:

ოტო-რინო-ლარინგოლოგი - 16 მარტი, 15.00-დან 17.00საათამდე;

ანგიოლოგი (სისხლძარღვების დაავადებები) - 19 მარტი, 13.00-დან 15.00 საათამდე;

ნევროპათოლოგი - 20 მარტი, 13.00-დან 15.00 საათამდე;

ნევროლოგი (თირკმლის დაავადებები) - 21 მარტი, 15.00-დან

17.00საათამდე;
დერმატოლოგი - 24 მარტი, 15.00-დან 17.00საათამდე.
ცნობებისათვის დარეკეთ: 98 90 12; 8 99 57 65 31.

ხელდასხმა

კვირას, 13 მარტს, უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II, წმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში დიკვნად დაასხა ხელი წალკის რაიონის სოფელ ოლიანკის ღვთისმშობლის სახელობის მამათა მონასტრის ბერს შოს (კვარაცხელი). ბერ-დიაკონი შიო კვლავ ღვთისმშობლის სახელობის მონასტრში იმსახურებს.

* * *

13 თებერვალს ბათუმის საკათედრო ტაძარში ბათუმისა და სხალთის მთავარეპისკოპოსმა დიმიტრიმ (შიოლაშვილი) მღვდლად აკურთხა დიაკონი თეიმურაზ ყურავა და მღვდელმსახურად დაადგინა ოლადაურის, შეხეცისა და სხალთის ტაძრებში.

* * *

3 მარტს ცხუმ-აფხაზეთის, სანხერისა და ჭიათურის მიტროპოლიტმა დანიელმა (დათუაშვილი) სანხერის საკათედრო ტაძარში დიაკვნად აკურთხა მკვათონე ჯაბა მჭარაშვილი და სახელად უწოდა ნიკოლოზი. დიაკონი ნიკოლოზი სავანის წმიდა გიორგის ტაძარში იმსახურებს.

**რუსთაველი მომლოცველები
წმიდა სამების ტაძარში**

ღიძო მარხვის წინა შაბათს (12 მარტი), მუცხე ათინასეს (ჩახვაშვილი) კუროსხევით, ქალაქ რუსთავის წმიდა მეფე ვახტანგ გორგასლის სახელობის ტაძრის 500-მდე მართლმორწმუნე ფეხით გამოემართა წმიდა სამების საპატრიარქო ტაძრის მისაღოცად. ჯგუფს ხელმძღვანელობდა დეკანოზი კახაბერ ტაბატაძე. მორწმუნე მრევლი რუსთაველი მსვლელო-

ბის შემდეგ, ეწვია წმიდა სამების ტაძარს და მოილოცა იგი. ისინი შეხვდნენ უწმიდესსა და უნეტარესს, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს ილია II, რომელმაც დალოცა რუსთაველი მორწმუნეები და მათ სარგებლად წმიდა მეფე დავით აღმაშენებლის ხატები გადასცა.

ეს ერთობლივი სვლა წმიდა ილია მართლის სახელობის პილგრიმული გაერთიანების მიერ იყო ორგანიზებული.

შეცდომების ბასწორება

„საპატრიარქოს უწყებანში“ (№10) გაიპარა უზუსტობა: სტატიაში „ჭკათა ღალადი მოღინში“ 21-ე გვერდზე „დეკანოზი დ. ხახუტაიშვილის“ ნაცვლად უნდა იყოს „დეკანოზი დ. ხახუტაშვილი“.

ახალი პროექტი

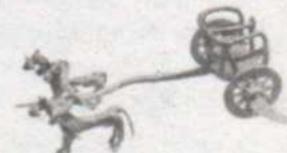
„გაზისსენოთ საქართველო“

10 მარტს საქართველოს საპატრიარქოში გაიმართა პროექტ

შემომავალით გაერთიანება
„ეს საქართველოა“
წარმოვიღებთ პროექტს

**გაზისსენოთ
საქართველო**

გაეხსენით საქართველო-ს პრეზერვაცია. აღნიშნული პროექტის ორგანიზატორები არიან სრულიად

გაბრძელება გე-10 გვ.

ფოტომატიანე

მარცხნიდან: დეკანოზი ნიკოლოზ ბერეკაშვილი (ქუთაისის პეტრე-პავლეს სახელობის საკათედრო ტაძრის დეკანოზი); ქუთათელ-გაენათელი მიტროპოლიტი ნაუმი (შავიანიძე) 1889-1969; მღვდელი ტრიფონ სულაკაძე (მოწამეთას წმიდა დაფით და კონსტანტინეს სახელობის ეკლესიის წინამძღვარი).

ფოტო გადაღებულია ქუთაისში, 1964 წელს. მოგვაწოდა მიტროპოლიტ ნაუმის შეილიშვილმა მარინე შავიანიძემ.

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებინებინოთ ვიხსნათ ისინი.

ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რუბრიკას უძღვება ლუსოსაბ ტონოვიძე

გამოვიდა საბავშვო გაზეთ
„ალილუია“ -ს ახალი 5(42) ნომერი.

გარეკანის აირველ გვერდზე: ყოველდღიურად სავაჭროს საპატრიარქო გამკრის საკურთხეველი. ფოტო გადაღებულია 2004 წლის 22 ნოემბერს, გამკრის ქუჩის ნიშნულზე, ლუარსაბ გომეზიძის მიერ.

გთხოვთ, გაუზიაროთ ბავშვთა ცენტრისთვის მასში დაგვიწეროთ მასალების გამოცემის თარიღი.
„საპატრიარქოს უწყებანი“ მისამართი: <http://www.patriarchate.ge>
მისამართი: ძმ. ნაუმი II ქუჩა, №11
საპატრიარქოს საპატრიარქოს პრინციპალური მისამართი: 98-95-41.

კავშირები: უფრო მეტი ინფორმაცია, საკავშირო კონკრეტული მისამართისთვის მიმართეთ: (თბილისში) მისამართი: მთავარსარეზოვანო ქუჩა, №100, საპატრიარქოს უწყებანი; (ქუთაისში) მისამართი: მთავარსარეზოვანო ქუჩა, №100, საპატრიარქოს უწყებანი; (ზუგდიდში) მისამართი: მთავარსარეზოვანო ქუჩა, №100, საპატრიარქოს უწყებანი; (გორში) მისამართი: მთავარსარეზოვანო ქუჩა, №100, საპატრიარქოს უწყებანი; (ქუთაისში) მისამართი: მთავარსარეზოვანო ქუჩა, №100, საპატრიარქოს უწყებანი.

დასაწყისი მ-6 მმ.

ცესები. რეფორმები საჭიროა, მაგრამ ამავე დროს აუცილებელია, გათვალისწინებულ იქნას ის პრობლემები და რეალობა, რაშიც ეს აღამიანები რეფორმების შედეგად აღმოჩნდებიან.

ჩვენ მეტად გვაწუხებს სამედიცინო კოლეჯის სტუდენტებთან დაკავშირებით აშკარად შექმნილი მდგომარეობა. სიტუაციის განსაკუთრებულობას განაპირობებს ის, რომ არასრულწლოვან მოშიშშილეებთან გვაქვს საქმე.

მე ვესაუბრე განათლების მინისტრს და ვთხოვე, ჩარიცხული ახალგაზრდები ძველი შეთანხმებისამებრ მიეღოთ უმაღლეს სასწავლებელში, ხოლო ახალი წესები გამოეყენებინათ კოლეჯში მომავალ სასწავლო წელს მიღებულთაგან.

უნდა ითქვას ისიც, რომ ახალი კანონით უმაღლეს სასწავლებელში განსაზღვრული რაიფინობის აბიტურიენტთა მიღებას ეს ბავშვები ხელს არ უშლიან, რადგან ძველი წესით მათი ჩარიცხვა ხდებოდა ზედა კურსებზე ეს კი ბუნებრივად გამოიცხავს მათ კონკურენციას I კურსზე წელს მისაღებ კონტიგენტთან მიმართებაში.

ამჯერად მივმართავ ხელისუ-

ფლებას და ვთხოვ, რომ, მართალია, სახელმწიფო კანონების მიხედვით უნდა მოქმედებდეს, მაგრამ ზოგჯერ საჭიროა კომპრომისიც. გასაგებია, რომ განათლების მინისტრი აღმასრულებელი პირია და მიღებულ კანონს ვერ დააარღვევს. ამ შემთხვევაში საკანონმდებლო ხელისუფლებამ უნდა გამოიტანოს შესაბამისი გადაწყვეტილება. ასეთი ნაბიჯი კი უნდა გადაიდგას, რომ საშიშროების წინაშე არ აღმოჩნდეთ და თავიდან ავიცილოთ სერიოზული გართულებები.

მე აგრეთვე მივმართავ კოლეჯის სტუდენტებს: შიმშილობა არ არის ქრისტიანული ფორმა პროტესტისა; თქვენი ჯანმრთელობა საფრთხეშია და გთხოვთ, შეწყვიტოთ შიმშილობა.

გამოუთქვამ იმდეს, რომ ხელისუფლება სიბრძნით მოეკიდება აღნიშნულ საკითხს, ახალგაზრდების მოთხოვნებს შესაძლებლობისამებრ გაითვალისწინებს და მიღწეული იქნება შეთანხმება.

20 მარტი, 2005 წ.

ხელდასხმა

20 აპრილს უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში დიაკვნად დაასხა

ხელი თბილისის სასულიერო აკადემიის IV კურსის სტუდენტს, კახაბერ შურღაიას. იგი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტთან მდებარე წმიდა მეფე დავით აღმაშენებლის სახელობის ტაძარში იმსახურებს.

დაჯილდოება

20 მარტს, მართლმადიდებლობის ზეიმზე ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II მიტრის ტარების უფლებით დააჯილდოვა უნივერსიტეტის, წმიდა დავით აღმაშენებლის სახ. ტაძრის წინამძღვარი, დეკანოზი მიქაელი (წურწუშია).

უფასო კონსულტაცია

„ჯვარის მამას“-თან არსებულ სამედიცინო სამსახურში ჩატარდება უფასო კონსულტაციები:

დერმატოლოგი: 24 მარტი 15.00-17.00

ალერგოლოგი: 26 მარტი 14.00-16.00

ქირურგი (მუცლის დრუს ორგანოების დაავადებები) 27 მარტი 13.00-15.00

ინფორმაციისთვის დარეკეთ: 98 90 12; 8 99 57 65 31

კეთილმორწმუნე მეფე მუდამ მარხულობდა, მხურვალედ ღოცულობდა და ყოველ ღამე ღვთის წინაშე ათას ხუთასჯერ იდრეკდა მუხლს წმიდა მეფე დემეტრე თავდადებული (+1289)

მონღოლეთში აბარა ყაენის გარდაცვალების შემდეგ ყაენის ტახტისთვის საშინელი ბრძოლა დაიწყო, ერთმანეთს აბარას ძმა, აკმალი და შვილი, არღუნე

ებრძოდნენ. ხწორედ ამ დროს საქართველოს განაგებდა მეფე დემეტრე, კაცი ახოვანი, ფერთა პაეროვანი, კარგი მეთმარი, უხვი, მსოქალღ და მღაბალი, გლახაკა,

ქერივთა და დავრდომილთა მანუგეშებელი. მუმატიანე გვიამბობს, რომ მეფეს ხეცვად ჰქონ-

ბაბრქალევა მ-8 მმ.

დასაწყისი 80-5 ბგ.

სუროთმოდერების, ხელოვნებისა და რესტავრაციის ცენტრის საკონსულტაციო საბჭო არ შედგება.

საპატრიარქოს სუროთმოდერების, ხელოვნებისა და რესტავრაციის ცენტრი

**„ჰვარის მამასთან“
არსებულ სამედიცინო
სამსახურში ჩატარდება
შუასო კონსულტაციები:**

ოფთალმოლოგი - 2 აპრილი
14.00-16.00

ქირურგი (მუცლის ღრუს ორგანოების დაავადებები) - 3 აპრილი
14.00-15.00

თერაპევტი - 6 აპრილი 11.00
- 14.00

კარდიოლოგი - ყოველდღე 11.00
- 14.00

ინფორმაციისთვის დარეკეთ
98 90 12; 899 57 65 31

პირად აღკვეცა

27 მარტს თბილისის ფერიცვალების მამათა მონასტერში იღუმენმა ბართლომემ (ფირცხალაშვილი) ბერად აღკვეცა მორჩილები: ნიკოლოზ კაპანაძე (და სახელად აარონი უწოდა) და ნაზარი აბრამიშვილი (სახელად უწოდა ელისე).

* * *

27 მარტს, სვეტიცხოვლის 12 მოციქულის სახელობის საპატრიარქო ტაძარში, იღუმენმა ისააკმა (დადუა) ბერად აღკვეცა მორჩილები: გულაფი ბუსკანაძე (სახელად ექვთიმე უწოდა), მალხაზ თელია (სახელად გიორგი უწოდა) ნიკოლოზ შავერდაშვილი (სახელად იაკობი უწოდა).

ხელდასხმა

27 მარტს უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში მღვდლად დაასხა ხელი ბერდაკან იბანეს (გვაჯაია), რომელიც იმსახურებს დიდძალ საკლდელო

მეურნეობის ტერიტორიაზე არსებულ ნაქულობაქვის წმიდა გიორგის სახელობის მამათა მონასტერში.

იმავე დღეს უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში დიაკვნად დაასხა ხელი წაღკის რაიონის სოფელ ოლიანკას ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის სახელობის მამათა მონასტრის ბერ საბას (ქირია). იგი იმავე მონასტერში იმსახურებს.

* * *

27 მარტს ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტმა დანიელმა (დათუაშვილი) მარტყოფის ღვთაების მამათა მონასტერში დიაკვნად დაასხა ხელი ბერ ლუარსაბს (გეგეჭკორი). იგი ამავე მონასტერში იმსახურებს.

დიდ სძმაში აღკვეცა

28 მარტს თბილისის ფერიცვალების მამათა მონასტერში იღუმენმა ბართლომემ (ფირცხალაშვილი) დიდ სქებაში აღკვეცა არქიმანდრიტი დიმიტრი (ტელიანიდი) და სახელად საბა უწოდა.

**სახარება და ღოვზანი
უსინათლოებისთვის**

24 მარტს ქვემო ფონიჭალაში მღვდარე წმიდა თამარ მეფის სახელობის ეკლესიაში სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმიდესმა და უნეტარესმა ილია II უსინათლოებს საჩუქრად ბრაილის შრიფტით დაბეჭდილი სახარებები და ღოვზანი გადასცა. ეს წიგნები მისი უწმიდესობის კურთხევითა და საქართველოს საპატრიარქოს ახალგაზრდული ცენტრი „ქლევას“ ინიციატივით დაბეჭდა.

„ხოცივით თქვენგანს მოკლებული ვაქვთ მხედველობა, მაგრამ ძალიან ხშირი შემთხვევაა, რომ ადამიანი რომელიც ვერ ხედავს ამ ფიზიკურ სამყაროს, მას ღვთისგან ეხსნება ხ-

ვა ხედავ და ის უფრო მეტს ხედავს, ის ხედავს სულიერ სამყაროს. მოხარულნი ვართ, რომ ეს ადამიანები სულიერად ძლიერები არიან... რწმენა ისეთი ძალაა, რომ ადამიანს ნებისმიერ სიძნელეს გადაატანინებს... მთავარი ისაა, რომ ეს წიგნი არ უნდა იყოს შედეგული თაროზე, ამ წიგნს თქვენ უნდა კითხულობდეთ! - მიმართა ტაძარში შეკრებილ უსინათლოებს პატრიარქმა.

შეხვედრას ესწრებოდნენ ახალციხის, ლაზეთისა და ტაო-კლარჯეთის მთავარეპისკოპოსი თეოდორე (ჭუაძე), ხონისა და სამტრედიის მთავარეპისკოპოსი საბა (გიგობერია) და ზუგდიდისა და ცაიშის ეპისკოპოსი გერასიმე (შარაშენიძე).

სამომხარი

საქართველოს საპატრიარქო მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა სიონის საპატრიარქო ტაძრის დამლაგებელი ელენე (ლილი) ცხოვრებაში. ქალბატონი ელენე წლების განმავლობაში ემსახურებოდა ტაძარს. მკითხველს ვთხოვთ, ღოვკვებში მოიხსენიოს ახლადშესვენებული ელენეს სული.

* * *

გარდაიცვალა საპატრიარქოს ბუღალტერიის ყოფილი თანამშრომელი თამარ გაბაშვილი.

პანაშვიდები ხამშაბათსა და ოთხშაბათს 16 სთ.

გასვენება ხუთშაბათს 15 სთ.
მსამართა გულის მორე შესახვედრე №2 (მეცხრი 300 არაგველი, ქალაქის I სავედმყოფისთან).

ფოტომატიკა

საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II მცხეთის სასულიერო სემინარიის პედაგოგებთან და სტუდენტებთან ერთად.

მარცხნიდან პირველ რიგში: ქართული ენისა და ლიტურატიურის მასწავლებელი; ტაისი ტორონჯაძე (საეკლესიო გალობის მასწავლებელი); დენიზა სუმბაძე (ფილოსოფიის მასწავლებელი); მღვდელმონაზონი რომანოზი შიომღვიმის მღვდელი (შემდგომში არქიმანდრიტი +1993 წლ); ალავერდელი მიტროპოლიტი გრიგოლი (კერცვაძე +1992წლ); საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II; მთავარეპისკოპოსი თადეოზი იორამიშვილი; ილუშენი რაფაელი კარელიანი (ამჟამად არქიმანდრიტი); დეკანოზი ანტონი შიომღვიმის მთავარეპისკოპოსის ზოსიმე; დეკანოზი გურამი შალამბერიძე (ამჟამად ჭყონდიდელი მიტროპოლიტი გიორგი).

მეორე რიგში: მონაზონი ნადეჟდა; მზარეული; თამარ მესხი (ბერძნული ენის მასწავლებელი); ნინო კანდელაკი (ინგლისური ენის მასწავლებელი); მღვდელი ბარნაბა ტყეშელაშვილი (ამჟამად დეკანოზი); პროტოდიაკონი ღვთისო შალიკაშვილი (ამჟამად დეკანოზი); გიორგი ეპტკევაძე (ამჟამად გარდაცვლილი); ზვიად დოლიაშვილი (ამჟამად ილუშენი მიქაელი); სტუდენტი მიქაეა; ამირან ნარიშანიძე (შემდგომში მღვდელი მირიანი).

მესამე რიგში: ანდრია პაპუაშვილი (ამჟამად დეკანოზი); მონაზონი ლუბოვი; ვლადიმერ საბიაშვილი (ამჟამად დეკანოზი გიორგი); დათო შალიკაიანი; ალექსანდრე ძამუკაშვილი (ამჟამად დეკანოზი ალექსი); სულხან ღუდუშაური (ამჟამად დეკანოზი); ილია კიკვიძე (ამჟამად დეკანოზი); ვაჟა ჭოხონელიძე (ამჟამად მღვდელი); მღვდელი თემურაზ ყიფშიძე (ამჟამად დეკანოზი); მძლოლი ნოდარ შიოლაშვილი; შოთა კობიაშვილი; დიმიტრი სამადბეგვიშვილი (ამჟამად არქიმანდრიტი ლაზარე); კონსტანტინე ჯიოევი (ამჟამად რუსეთის ეკლესიის სტავროპოლის ეპარქიის დეკანოზი).

მეოთხე რიგში: ილარიონ ჭაბუაშვილი (ამჟამად დეკანოზი); რევაზ კოსრეიძე (ამჟამად დეკანოზი); ჭაბუკა შიოლაშვილი (ამჟამად ბათუმისა და სხალთის მთავარეპისკოპოსი დიმიტრი); თემურაზ ჭებაძე (გარდაცვლილი მღვდლის სარისხში); ვახტანგ მინაძე; მძლოლი ფარნაოზი.

ფოტო გადაღებულია სამთავროს დედათა მონასტერში 1980 წელს.

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებინებან ვიხსნათ ისინი.

ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რუბრიკას უძღვება ლეონიდა ტომოვიძე

დასაწყისი გვ-3 გვ.

ეტარესმა ილია II ქუთათელ-გაენათელ მიტროპოლიტ კალისტ-რატესთან, ცხუმ-აფხაზეთის მიტ-როპოლიტ დანიელთან და სამე-ბის ტაძრის სამღვდელთაგანთან ერთად ქართველი მღვდელთაგანის სულის საიხი პანაშვილი აღასრულა. იმავე დღეს, მეუფე ეფთვიმეს ნეშტი ქუთაისში გადააბრძანეს და დაასვენეს ქუთაისის ღვთისმშობლის სახელობის ტაძარში, საიდანაც 8 აპრილს მოხდა მისი გადასვენება გელათის მონასტერში. 9 აპრილს სასულიერო პირებისა და მრევლის თანდასწრებით მოხდა მისი დაკრძალვა ღვთისმშობლის შობის სახელობის ტაძარში. (დაწვრილებით იხილეთ მასალა გვ.6).

**ბელგიის სამეფო
საბჭოს დელეგაცია
საქართველოს
საპატრიარქოში**

6 აპრილს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმიდესმა და უნეტარესმა ილია II საპატრიარქო რეზიდენციაში მიიღო საქართველოში ოფიციალური ვიზიტით მყოფი ბელგიის სამეფო საბჭოს დელეგაცია სამეფო საბჭოს თავმჯდომარის, ბატონ პერმან დე კრუსის მეთაურობით. შეხვედრას ესწრებოდნენ ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტი დანიელი (დათუაშვილი), ხონის ეპისკოპოსი საბა (გიგებერია), ახალციხისა და ტაო-კლარჯეთის ეპისკოპოსი თეოდორე (ჭუაძე), ზუგდიდისა და ცაიშის ეპისკოპოსი გერასიმე (შარაშენიძე).

როგორც ბელგიის დელეგაციის ხელმძღვანელმა აღნიშნა, ვიზიტი საქართველოში ევროკავშირის ეგიდით მიმდინარეობს, რომელმაც სამხრეთ კავკასიის სამი ქვეყანა სამეზობლო ინიციატივაში ჩართო. მათი ჩამოსვლის მიზანია სამხრეთ კავკასიის ქვეყნებთან მჭიდრო ურთიერთობების დამყარება და განმტკიცება.

საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა სტუმრებს მოუთხრო საქართველოს ეკლესიის ისტორიული წარსულისა და დღევანდელი მდგომარეობის შესახებ. მან ასევე მწუხარება გამოთქვა, რომის პაპის გარდაცვალებასთან დაკავშირებით. პატრიარქმა და შეხვედრაზე მყოფმა მღვდელთაგანმა უპასუხეს სტუმართა შეკითხვებს კონფესიათა შორის არსებული განსხვავებების, ეკლესიათა შორის ურთიერთობების შესახებ. ასევე ისაუბრეს კონფლიქტურ ზონებთან დაკავშირებული საკითხების შესახებ.

შეხვედრის დასასრულს, პატრიარქმა საბატო სტუმრებს სამახსოვრო ხაუერები გადასცა, მათ შორის, ყოვლადწმიდა სამების ხატის ასლი და კომპაქტ-დისკი ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძრის ისტორიის შესახებ.

**ავტოკეფალიისადმი
მიძღვნილი სამადლოვანი
პარაკლისი**

25 მარტს, საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის დღეს, უწმიდესმა და უნეტარესმა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-

პატრიარქმა ილია II მღვდელთაგანთან და სამღვდელთაგანთან ერთად სიონის საპატრიარქო ტაძარში შეასრულა სამადლო-ბული პარაკლისი. ღვთისმახსურებაში მონაწილეობდნენ: ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტი დანიელი (დათუაშვილი), ალავერდელი მიტროპოლიტი აშბა დავითი (მხარაძე), ფოთის ეპისკოპოსი გრიგოლი (ბერბიჭაშვილი), ბორჯომისა და ბაკურიანის მთავარეპისკოპოსი სერაფიმე (ჯოჯუა), ახალციხის, ტაო-კლარჯეთისა და ლაზეთის ეპისკოპოსი თევდორე (ჭუაძე), ხონისა და სამტრედიის ეპისკოპოსი საბა (გიგებერია), ზუგდიდისა და ცაიშის ეპისკოპოსი გერასიმე (შარაშენიძე), სამთავისისა და გორის ეპისკოპოსი ანდრია (გვაზავა), სენაკისა და ჩხოროწყის ეპისკოპოსი შიო (მუჯირი) და სიონის სამღვდელთაგანები.

ხელდასხმა

3 აპრილს უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში დიაკვნად დაასხა ხელი წაღვის მამათა მონასტრის ბერს ანტონ კოდუას.

* * *

3 აპრილს მარტყოფის მამთა მონასტრის წინამძღვარმა, ილუქქმა ბენიამინმა (ბელქანი) ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტ დანიელის (დათუაშვილი) დოცვა-კურთხევით თბილისის ფერეცვალების დედათა მონასტერში სამინაშენად აკურთხა

დასასრული გვ-5 გვ.

დასაწყისი მ-4 მკ.

მორჩილი თუბე (თამარ გოცირიძე) და მას სახელად პარასკევა უწოდა.

განცხადება

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საქართველოს ისტორიის კათედრა 22 აპრილს 10 საათზე მართავს საქართველოში ქრისტიანობის ქადაგების 20 საუკუნისადმი მიძღვნილ კონფერენციას.

სამედიცინო კონსულტაცია

„ჯვარის მამასთან“ არსებულ სამედიცინო სამსახურში ჩატარდება უფასო სამედიცინო კონსულტაციები:

ნევროლოგი (თორქელის დაავადებები) - 12 აპრილი, 15.00.-დან 16.00. საათამდე;
დერმატოლოგი - 14 აპრილი,

15.00.-დან 17.00. საათამდე;
ყელ-ყურ-ცხვირის ექიმი - 15 აპრილი, 15.00.-დან 17.00 საათამდე;
ტრავმატოლოგ-ორთოპედი, მტყუნის (ხელის)-და ტერფია ტრავმატოლოგ-ორთოპედი პ. ლუღუშაური - 16 აპრილი, 12.00.-დან 14.00 საათამდე;

ინფორმაციისათვის დარეკეთ:
98 90 12 8 99 57 65 31

საპატრიარქოს ხუროთმოძღვრების, ხელოვნებისა და რესტავრაციის ცენტრის განცხადება

31 მარტს საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტროში შედგა შეხვედრა კულტურული მემკვიდრეობის დეპარტამენტის წარმომადგენლებსა და საპატრიარქოს ხუროთმოძღვრების, ხელოვნებისა და რესტავრაციის ცენტრის თანამშრომლებს შორის; სხდომას ესწრებოდნენ, აგრეთვე, საეკ-

ლესიო ხელოვნების დარგში მომუშავე არქიტექტორ-რესტავრატორები.

შეხვედრის მიზანი იყო ეკლესიისა და სახელმწიფოს მხრიდან ერთობლივი მუშაობის გზების დასახვა, რომლებიც უზრუნველყოფს ეკლესია-მონასტრების რესტავრაციის პროცესების კანონიერ და პროფესიულ განხორციელებას.

კულტურული მემკვიდრეობის დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილ იქნა იმ ძეგლთა საფარაულო ნუსხა, რომლებიც გადაუდებელ აღდგენით სამუშაოებს საჭიროებს; ამ სამუშაოთა განსახორციელებლად საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტროს მიერ გამოყოფილია საგანგებო თანხები. გადაუდებელ სარესტავრაციო სამუშაოთათვის განკუთვნილ ნაგებობათა საბოლოო ნუსხის დასადგენად მორიგი შეხვედრა დაგეგმილია საქართველოს საპატრიარქოში.

წმიდა იოანე ოქროპირი

ნუ უსაინ აზააკსა!

აღსარებისათვის:

საყვარელო! აღიარებდით თვისთა ცოდვათა ყოვლითა გულითა წინაშე სულიერისა მამისა თქვენისა; რამეთუ აღსარებითა წყლულებანი სულისანი განიკურნებიან, ვითარცა ტკივილნი ხორცთანი განცხადებითა მკურნალისათა განმრთლდებიან.

დაფარვა ცოდვისა მოძღვრისა მამართ დიდად სავენებელ არს - შემდგომად სიკვდილისა სულთა შესაწესებელ და ეშმაკთა სიხარულენი იქმნების.

ფრიად **სარგებელ არს** აღსარება ცოდვათა, ხოლო **დაფარვა** - სიხარულ სატანისი, რამეთუ იგი დიქით ეტყვის: - დღეს ესე სათნო იყავ და ხვალე შეინანე!

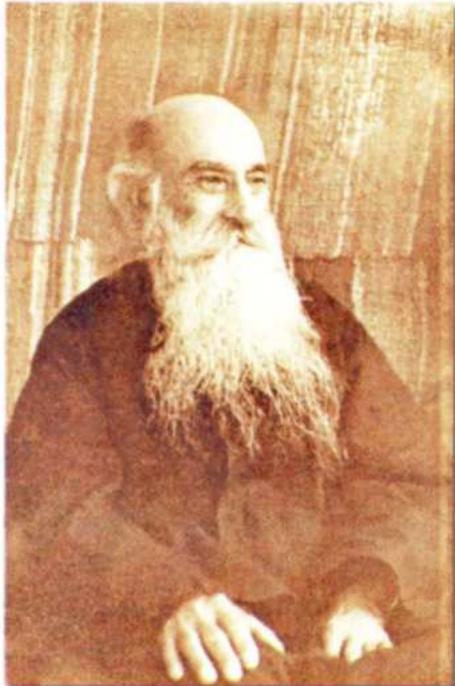
არამედ პოი, კაცო, უწყია მიწვევა ხვალისა დღესა ანუ არა? არამედ შეტევა მას უფროსა სიღრმესა ქვესკნელისასა, შთაგდება შენი, რათამცა უნანელი წარგიტაცოს.

უკეთუ მწიგნობარი ვინმე იყოს, ესე შთაუთესავს გონებასა შინა

ეშმაკი, ვითარმედ: -თვით უწყი რაიცა წერილი იტყვის კანონსა, ვერუთ ჰყავ შენცა და ნუ იტყვი აღსარებასა!

არამედ, პოი, საყვარელო, ნუ უსმენ ეშმაკსა და ნუ ჰყოვნი აღსარებად ცოდვათა შენთა, რაითა შენდობილ იქნე ამასცა სოფელსა და მურმესა საუკუნესა, მაგლითა უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესითა, რომლისა არს დიდება უკუნითი უკუნისამდე, ამინ!

ფოტომატიკა

დეკანოზი იოანე სალარიძე (1873-1940)

დაიბადა 1873 წელს, მღვდლის ოჯახში. მამამისი მღვდელი მარკოზ სალარიძე მსახურობდა გორის რაიონის სოფელ წაღვლის წმიდა გიორგის ეკლესიაში. დაამთავრა თბილისის სასულიერო სემინარია 1890-იან წლებში სელდასხმულ იქნა მღვდლად და განამწესეს სოფელ ზანავში. წმიდა გიორგის ეკლესიაში. ამ სოფელში მამა იოანე 1910 წლამდე მსახურობდა. საიდანაც გადაყვანილ იქნა სოფელ ურბნისში წმ. სტეფანე პირველმოწამის სახელობის ტაძარში. 1917 წელს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის შემდეგ, მამა იოანე არჩეულ იქნა ურბნისის ეპარქიის რუისის ოლქის მთავარსუცესად. 1924 წელს მორწმუნეებმა ბორჯომში აღადგინეს კომუნისტების მიერ დასურული წმ. იოანე ნათლისმცემლის ტაძარი. 10 თებერვალს შედგა საეკლესიო საბჭოს კრება, რომელსაც ტაძრის წინამძღვრად ერთხმად აირჩიეს მღვდელი იოანე სალარიძე. 1925 წელს არჩეულ იქნა ბორჯომ-ახალციხე-ახალქალაქის ოლქის მთავარსუცესად ირჩევენ და დეკანოზის წარსისხს ანიჭებენ. მიუსჯედავად მესხეთ-ჯავახეთში არსებული მძიმე მდგომარეობისა, მამა იოანე ერთგულად ემსახურებოდა საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიას. 1937 წელს ჯანმრთელობის გაუარესების გამო საცხოვრებლად შეიღებთან. ქალაქ გორში გადავიდა. გარდაიცვალა 1940 წლის აპრილის თვეში.

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებოთ ვიხსნათ ისინი.
ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რუბრიკას უძღვება ლ. შარსაბ ტომბინძე

მკრესელობის საზღვარი

დეკანოზ იოანე სალარიძის შვილიშვილია, ქალბატონმა ელენონორა კაკაურიძემ გვიამბო ერთი ფრიად საგულისხმო ისტორია:

„საფსულის გატარება ბორჯომში ბებია-ბაბუასთან მიწვედა. ჩვენი სახლი ფოსტის ზემოთ გორაკზე მდებარეობდა. ბაბუა, მიუსჯედავით სასიფათო დროისა, ერთგულად ეწეოდა მღვდელმსახურებას. იგი ბორჯომის წმიდა იოანე ნათლისმცემლის ეკლესიის წინამძღვარი იყო. ყოველდღე დილიდანვე მიდიოდა ტაძარში და საღამოს ბრუნდებოდა. ჩემი ყურადღება მიექცია ერთმა უცნაურმა მოვლენამ. ჩვენს ეკლესიაში მცხოვრები ბერძენი ეროვნების ქკუასუსტი აღიოშა ყოველ ცისმარე დღეს ტაძარში მიმავალ ბაბუას წელში მოხრილი მოკრძალებით ესაღმებოდა. ასევე ვგებებოდა საღამოსაც, როდესაც მამა იოანე ტაძრიდან სახლში ბრუნდებოდა. ჩემთვის, რვა-ცხრა წლის გოგონასათვის აღიოშას ამგვარი საქციელი მეტად უჩვეულო იყო. ერთ დღეს ვთხოვე ბაბუას, განემარტა ჩემთვის მისი უცნაური ქმედება. აი, რა დამამახსოვრდა მისი ნაამბობიდან.

1923-24 წლებში, ეკლესიების საყოველთაო რბევსა და განადგურების პერიოდში. ბორჯომის ტაძარიც ვერ გადაურჩა შეურაცხყოფას. ერთ საღამოს ტაძარში მართლმლოცველ მამა იოანეს სამი კომკავშირელი დასხმია თავს. ისინი გააფთრებულნი შეცვიფდენ ტაძარში. მამა

იონეს ფიზიკური შეურაცხყოფა მიაყენეს. საკურთხევილიდან გარდამოსხნა აიღეს, ძირს დააგდეს და ფეხებით ვათილეს. დალეწეს და განადგურეს. რაც კი სელში მოსვდათ, შეძრწუნებული მამა იოანე ყველანაირად ცდილობდა მათ შეგონებას, ნუ იზამთ ამას, შეიღებო, თავს ნუ დაიღუპავით. მათ კი ამის პასუხად სატყუბი ჩამოგლიჯეს. დაამტკრიეს და თან გაიძახოდნენ: თუ ღმერთი არსებობს, აბა, დაგვსაჯოსო. ბოლოს როდესაც გული იჯერეს, ყიყინით გარეთ გაფარდნენ. მამა იოანე გულმოკლული და გაოგნებული დატოვეს.

ერთ-ერთი მათგანი ამ სამთავან სწორედ აღიოშა. ჩვენი მეზობელი ბერძენი დიაკონის შვილი იყო.

მცირე დროის გასვლის შემდგომ მამა იოანემ შეიტყო საზარელი ამბავი. ეკლესიაზე ერთ-ერთმა დავდამსხმელმა თვითმკვლელობით დაასრულა სიცოცხლე. სოლო მეორე, ჩინებული მოცურავე, ბაბუას სიტყვით - „მტკვარზე გაზრდილი ბიჭი“ მდინარეზე მეტად საეჭვო ვითარებაში დაიხრჩო. სოლო ჩვენი მეზობელი აღიოშა ტაძარში ჩადენილი მკრესელობის შემდგომ ქკუიდან შეიშალა. მას საბრძლო ახლობლები უვლიდნენ. მხოლოდ ერთი რამ დასჩემდა, სადაც კი ნახავდა მამა იოანეს, უაღრესი შიშითა და მოკრძალებით ესაღმებოდა.

მოამზადა მიქრობი მარხონიშვილა

დასაწყისი 8-8 გვ.

და პატრიარქის მებატონე, საპატრიარქოს ბიბლიოთეკის გამგე, სამონაზვნე ქსენია (გრიგოლაძე).

კათოლიკოს-პატრიარქმა, როგორც აკადემიის საბატო წევრმა, მონაწილეობა მიიღო მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის დიდ კრებაში, რომელიც მიეძღვნა აკადემიის სტრუქტურის რეორგანიზაციას. უწმიდესმა და უნეტარესმა სიტყვით მიმართა დამსწრეთ (იხ. გვ. 2).

მონაზვნად აღკვეცა

15 აპრილს ნეკრესისა და ჰერეთის მიტროპოლიტმა სერგიმ (წყნურიშვილი) დუბის ღვთისმშობლის შობის სახელობის მონასტერში მონაზვნად აღკვეცა მარინი და კერესელიძე, რომელსაც სახელად ნატალია უწოდა.

* * *

17 აპრილს, დაუჯდომლის შაბათს, სამთავროს დედათა მონასტრის ფერიცვალების ტაძარში იღუმენმა

საბამ (კუჭავა) მონაზვნად აღკვეცა საქართველოს საპატრიარქოს თანამშრომელი რუსუდან როყვა და მას მარიაში უწოდა.

ხელდასხმა

25 მარტს ვანისა და ბაქდათის მთავარეპისკოპოსმა ანტონმა (ბულუხია) წმიდა თამარ მეფის სახელობის ტაძარში ბერად აღკვეცა დეკანოზი მათე აბესაძე და მას მაკარი უწოდა.

* * *

17 აპრილს წალენჯიხის მაცხოვრის ფერისცვალების სახელობის ტაძარში ზუგდიდისა და

ცაიშის ეპისკოპოსმა გერასიმემ (შარაშენიძე) მღვდლად ხელი დაასხა დიაკონ ილია ლუკავას.

* * *

19 აპრილს სამების საპატრიარქო ტაძარში სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმიდესმა და უნეტარესმა ილია II მღვდლად დაასხა ხელი ბეთანიის ღვთისმშობლის შობის ტაძრის ბერდიაკვან ლაზარე გრძელიშვილს, რომელიც ხირსის წმიდა სტეფანეს სახელობის მამათა მონასტრის წინამძღვრად დადგინდა.

იკითხვა ტაძრის საძირკველი

6 აპრილს ვლდანის მასივში VII-VIII მრ შორის არსებულ ტერიტორიაზე ქორეპისკოპოსმა თეოდორემ წმიდა მღვდელმთავრე კირიონის სახელობის ტაძრის საძირკველი აკურთხა. იგი მოსახლეობის შემოწირულობებით შენდება. ტაძარი ერთნავიანი ბაზილიკა იქნება.

სამძიმარი

საქართველოს საპატრიარქო მწუხარებით იუწყება, რომ საპატრიარქოს მისიისა და ევანგელიზაციის განყოფილების თანამშრომელს, ირინა მეტუკეს გარდაეცვალა ძმა, ლაშა მეტუკე და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

მკითხველს ვთხოვთ, ღოცვაში მოიხსენიოს ახლადშესვენებულის სული.

* * *

საქართველოს საპატრიარქო იუწყება, რომ რუსთავის ცამეტი ასურელი მამის სახელობის ტაძრის მღვდელმსახურს, მამა აღექსი შუშანიას გარდაეცვალა დედა - მარიაში.

მკითხველს ვთხოვთ, ღოცვებში მოიხსენიოს მხევალი მარიაშის სული.

სამედიცინო კონსულტაცია

„ჯვარის მამასთან“ არსებულ სამედიცინო სამსახურში ჩატარდება უფასო სამედიცინო კონსულტაციები:

ანგიოლოგი (სისხლძარღვების დაავადებები) 23 აპრილი, 12.00-დან 14.00 საათამდე;

ალერგოლოგი - 23 აპრილი, 14.00-დან 16.00 საათამდე;

ონკოლოგ-მახილოგი (ზოგჯერწმული) - 24 აპრილი, 13.00-საათიდან;

ენდოკრინოლოგი - 14.00-დან 16.00 საათამდე. ინფორმაციისათვის დარეკეთ:

98 90 12, 8 99 57 65 31

დასაწყისი 8მ-5 გვ.

ანგარიში. ესაუბრნენ განათლების რეფორმაზე. შეხვედრის მსვლელობისას საუბარი შეეხო სკოლებში რელიგიის სწავლების საკითხს. ამ პრობლემასთან დაკავშირებით, საპატრიარქოს წარმომადგენლებსა და განათლების სამინისტროს თანამშრომლებს განსხვავებული შეხედულებები ჰქონდათ.

შეხვედრა განათლების სამინისტროს ინიციატივით შედგა.

საპატრიარქოს მხრიდან შეხვედრას ესწრებოდნენ კათოლიკოს-პატრიარქის ქორეპისკოპოსი თეოდორე (ჭუაძე), ფოთისა და ხობის მთავარეპისკოპოსი გრიგოლი (ბერბიჭაშვილი), ღვინჯისა და ქვემო სვანეთის ეპისკოპოსი სტეფანე (კალაიჯიშვილი), საპატრიარქოს სასწავლო კომიტეტის თავმჯდომარე, პროტო-პრესვიტერი გიორგი გამრეკელი, საღვთისმეტყველო ინსტიტუტის პრიორქორი, დეკანოზი გიორგი ზვიადაძე, პრესცენტრის ხელმძღვანელი, დეკანოზი დავით შარაშენიძე, გაზეთ „საპატრიარქოს უწყებანი“ რედაქტორი ზურაბ ცხოვრებაძე და სხვები.

დისერტაციის დაცვა

2005 წლის 7 აპრილს ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში შედგა საქართველოს საპატრიარქოს გამომცემლობის თავმჯდომარის მოადგილის, გრიგოლ რუხაძის დისერტაციის დაცვა ფილოსოფიურ მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად, რელიგიის ფილოსოფიის სპეციალობით.

დისერტაცია შესრულებულია თსუ რელიგიათმცოდნეობისა და ეთიკის ფაკულტეტზე. თემის სათაური გახლდათ: „დემეტრის შეუქმნელ და შექმნილ ხატთა გაგებისათვის“.

დისერტაციის ოფიციალური ოპონენტები იყვნენ მამუკა დოლიძე და ლალი ზაქაიძე.

მონაზვნად აღკვეცა

24 აპრილს საქართველოს საპატრიარქოს მცირე ტაძარში მღვდელმონაზონმა მიქაელმა (ყაზიშვილი) მონაზვნად აღკვეცა სამონაზვნე ქსენია (გრიგოლაძე). აღკვეცის შემდეგ სამონაზვნე ქსენიას ეწოდა მონაზონი ნინო.

* * *

23 აპრილს, ლაზარეს შაბათს, სტეფანწმინდისა და ხევის ეპისკოპოსმა პეტრემ (ცაავა) სნოს წმიდა გიორგის სახელობის ტაძარში მონაზვნად აღკვეცა მორჩილები - ხათუნა გამყრელიძე, რომელსაც ეწოდა მონაზონი თამარი და ღია კუპრეიშვილი, რომელსაც ეწოდა მონაზონი ნინო.

სამედიცინო კონსულტაცია

„ჯვარის მამასთან“ არსებულ სამედიცინო სამსახურში ჩატარდება უფასო სამედიცინო კონსულტაცია:

ანგიოლოგი (სისხლძარღვების დაავადებები) - 30 აპრილი, შაბათი 12.00-14.00
ინფორმაციისათვის დარეკეთ: 98 90 12 8 99 57 65 31

საქართველოს საპატრიარქოსთან არსებული მომლოცველთა სამსახური ბიწვებით, მოილოცოთ ღმრთი აღბილვა:

- ბარეჯი (ხსენება 6000 ბარეჯელ მოწამეთა 1616), ლავრა-შაანო-ნათლისმცემლის მონასტერი; 3 მაისი, სამშაბათი, გახვლა 8:00 სთ; ფასი 10 ლ.
- აოღმა-ნინოწმიდა (წმ. ნინოს წყალში ბანანვა) 7 მაისი; შაბათი; გახვლა 8:00 სთ. ფასი 10 ლ.
- მცხეთა-შიომღვიმე (სვატიცხოველი; წმ. ნინოს სამთავროს დედათა მონასტერი, ჯვარის მონასტერი, წირვაზე დასწრებით) 8 მაისი; გახვლა 8:30 სთ; ფასი 7 ლ.
- აბთაწინა-წვირის წმ. ბიორგის ეკლესია (წმ. მფრისა მწმინდა თამარის ხსენების დღე) 14 მაისი; გახვლა 8:00 სთ; ფასი 8 ლ.
- მწმინდა-სამწმინდო-ბრეთი (პიროს ბრეთელის საფლავი; წირვაზე დასწრებით) 15 მაისი; კვირა; გახვლა 8:00 სთ; ფასი 9 ლ.

მომლოცველებს მოემსახურება გიდი ბილეტები ვაიცილება შემდეგ მისამართებზე: „ოქროს ხაწმისი“, ხოინის ქ. 13
ქაშუკეთის წმ. გიორგის ტაძართან არსებული მღაწია, რუსთაველის 9
დიდუბის ღვთისმშობლის ტაძართან არსებული მღაწია, წერეთლის 44
ვაკის ხაქების ტაძართან არსებული მღაწია, ჭავჭავაძის 37

ინფორმაციისთვის დაგვიკავშირდით ტელ.: 92 39 78; 92 39 79 (11-დან 17 სთ-მდე); (899) 26 68 27; (877) 79 95 99
ავტობუსები გადის რესპუბლიკის მოედნიდან (სასტუმრო ივერიის წინ)

ქრონიკა, ინფორმაცია

**სადღესასწაულო წირვა
მახათას მთაზე**

3 მაისს, ბრწყინვალე სამშაბათს, ივერიის ღვთისმშობლის ხსენების დღეს მახათას მთაზე მამათა მონასტერში სადღესასწაულო წირვა შეასრულა ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტიმა დანიელმა (დათუაშვილი). მისი თანამწირველები იყვნენ ნიქოზისა და ცხინვალის მთავარეპისკოპოსი ისაია (ჭანჭყურია), ილუმენი საბა (კუჭავა).

სადღესასწაულო წირვის შემდეგ მამათა მონასტერს ეწვია უწმიდესი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II, ახალციხის, ტაო-კლარჯეთისა და ლაზეთის მთავარეპისკოპოს თეოდორეს (ჭუაძე), ხონისა და სამტრედიის მთავარეპისკოპოს საბას (გიგობრია) თანხლებით. უწმიდესმა და უნეტარესმა შეასრულა ივერიის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის პარაკლისი. გთავაზობთ, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II მიერ წარმოთქმულ ქადაგებას:

სახელითა მამისათა და ძისათა და წმიდისა სულისათა!

ქრისტე აღდგა!

დღეს არის მრჩობლი დღესასწაული: უპირველეს ყოვლისა, არის ბრწყინვალე შეიდეული, ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის ხატის „მეკარედ“ წოდებულის დღესასწაული და ნათასი გარეჯელი ბერის ხსენების დღე.

როცა ჩვენ რომელიმე დღესასწაულს ვზეიმობთ, იგი, უპირველეს ყოვლისა, ადამიანის

გულში უნდა სუფევდეს ანუ ადამიანს შინაგანი ზეიმი უნდა ჰქონდეს. მაგრამ შინაგანი ზეიმი შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ადამიანის გული სუფთაა, წმიდაა. ამიტომ ევეღრუბოდ წმიდა დავით წინასწარმეტყველი უფაღს: „გული წმიდაი დაჰბადე ჩემთანა ღმერთო და სული წრფელი განმიახლე გვაშსა ჩემსა.“

დღეს ჩვენ შევთხოვთ უფაღს, რომ განწმიდოს გულნი ჩვენნი. ადამიანის გული - ეს არის რაღაც საოცარი ტაძარი ღვთისა, უფრო სწორად, უნდა იყოს ტაძარი ღვთისა. მე არაერთხელ მითქვამს თქვენთვის, რომ ადამიანის გული, ცარიელი არასდროს რჩება: ის აუცილებლად ხდება ან ტაძარი სულისა წმიდისა ან ტაძარი ბოროტი ძლისა. ხშირი შემთხვევაა, როცა კეთილსა და ბოროტს შორის მიდის ბრძოლა. ადამიანს მოცემული აქვს თავისუფალი ნება და მან თავად უნდა აირჩიოს, რომელ მხარეს დადგეს. ამიტომ ყოველი ადამიანისთვის სასუფეველიცა და ჯოჯოხეთიც, აქ დღეადმიწაზევე იწყება. ადამიანს, რომელსაც გააჩნია ჭეშმარიტი სარწმუნოება, სიყვარული და სასოება, თავმდაბლობა და მორჩილება, რომელსაც გააჩნია „განცდაი თვისთა ცოდებათ“, - ის უკვე სასუფეველშია! ასე იწყება სასუფეველი დღეადმიწაზე და აღის ზეცას. მაგრამ, სამწუხაროდ, არის ისეთი ადამიანიც, რომელიც სულ ბოროტებაზე ფიქრობს და სხვა ადამიანშიც მხოლოდ ბოროტებას ხედავს. ეს საოცარი რამაა. ძველი რომაელები ამბობდნენ: „similis

simili gaude“ - მსგავსი მსგავსს ესწრაფვის. ადამიანი, რომელსაც ბოროტება აქვს გულში, ის ყველგან ბოროტებას ხედავს და ეძებს. მას ეს გარკვეულ სიამოვნებასაც კი გვრის, როცა სხვა ადამიანში ბოროტებას დაინახავს და, რა თქმა უნდა, განიკითხავს. ეს ძალიან ცუდი, დამღუბველი გზაა და ეს უნდა იცოდეს ყოველმა ადამიანმა.

დღეს ჩვენ შევთხოვთ ყოვლადწმიდა ღვთისმშობელ დედას, მკვდრეთით აღდგომილ მაცხოვარს და ნათას გარეჯელ ბერს, რომ თითოეულ ჩვენგანში მოხდეს სულიერი განწმენდა, სულიერი ამაღლება და ფერისცვალება!

ღმერთმა დაგლოცოთ! ღმერთმა ინებოს საქართველოს ფერისცვალება!

ქრისტე აღდგა!

**ტაძრის
გურთხევა**

7 მაისს ზუგდიდისა და ცაიშის ეპისკოპოსმა გერასიმემ (შარაშენიძე) სოფელ ჭითაწყარში ხარების სახელობის ტაძარი აკურთხა.

გურთხევა

29 აპრილს ფერისცვალების მამათა მონასტრის წინამძღვარმა, ილუმენმა ბართლომემ (ფირცხაღაშვილი) მონაზვნად აღკვეცა ზოია გელოვანი და უწოდა ნინო.

* * *

8 მაისს ზუგდიდისა და ცაიშის ეპისკოპოსმა გერასიმემ

დასაწყისი მ-4 გვ.

მოვესალმებით და მინდა გითხროთ, რომ ის თემატიკა, რომელიც ამ კონფერენციაზეა მოყვანილი და ის მოხსენებები, რომლებიც იქნება წაკითხული, მეტად საჭიროა ჩვენი ახალგაზრდობისათვის. დღეს, როცა მოწმენი ვართ გლობალ-

იზაციისა და ინტეგრაციის პროცესისა, რაც მიმაჩნია, რომ თითქმის გარდაუვალია და აუცილებლად იქნება, უნდა გვექონდეს იმდენი სულიერი ძალა, რომ გავარჩიოთ, სად არის ჭეშმარიტება და სად არა, რა არის მისაღები და რა - არა. უპირველეს ყოვლისა, ყველაფერი უნდა გაეგებოთ იმისათვის

რომ დავიცვათ ჩვენი სულიერი და ეროვნული, ზოგადსაკაცობრიო ფასეულობები.

ღმერთმა დაგლოცოთ. ღმერთმა დალოცოს ყოველი ადამიანი, რომელიც მონაწილეობას მიიღებს ამ საერთაშორისო კონფერენციაში და ღმერთმა დალოცოს ჩვენი ქვეყანა.

ქართული, იმპორტაცია

**საერთაშორისო
კონფერენცია**

„მეცნიერება და რელიგია“

23-24 მაისს თბილისში ჩატარდა პირველი საერთაშორისო კონფერენცია სახელწოდებით „მეცნიერება და რელიგია“. სიმპოზიუმი საქართველოს საპატრიარქოს, საქართველოს საინჟინრო აკადემიის, საერთაშორისო საინჟინრო აკადემიის, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის, გაეროს-თან არსებული „ინფორმატიზაციის საერთაშორისო აკადემიის“, რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის ვ.ა. ტრაპეზნიკოვის სახელობის მართვის პრობლემების ინსტიტუტის, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტისა და „მეცნიერების ისტორიის საქართველოს საზოგადოების“ მიერ იქნა ორგანიზებული და მასში მონაწილეობდნენ საერო და სასულიერო პირები.

კონფერენციის საზეიმო გახსნა გაიმართა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის მცირე სააქტო დარბაზში, სადაც მონაწილეებს მიესალმა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ილია II (სიტყვა, იხ. გვ. 4)

კონფერენციის მონაწილეებმა მთიანხელეს ყოვლადწმიდა სამების

საკათედრო ტაძარი, ცხვარიჭამიის მაცხოვრის ამბლუბის მამია მონასტერი.

**დღესასწაული მცხეთის
სამთავროს დედათა
მონასტერში**

5 ივნისს საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია მოციქულთასწორების, საქართველოს პირველი ქრისტიანი მეფის, წმიდა მირიანისა და წმიდა ნანას ხსენებას დღესასწაულობს. ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადების დროიდან ეს დღე საქართველოში ყოველთვის დიდი ზეიმით აღინიშნებოდა, როგორც „ერის ნათლობის“ დღესასწაული.

გასული საუკუნის ისტორიული მოვლენების გავლენით დავიწყებას მიცემული ტრადიცია, საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის წმიდა სინოდის 2003 წლის განჩინების თანახმად, აღდგა და ამიერიდან ქართველი ერი წმიდა მოციქულთასწორების, მეფე მირიანისა და ნანას ხსენებას წელიწადში კვლავ ორჯერ - 14 ოქტომბერს (სვეტიცხოვლობა) და 5 ივნისს დღესასწაულობს.

საქართველოს პირველი ქრისტიანი მეფე-დედოფლის ხსენება განსაკუთრებული პატივით აღინიშნება

მცხეთის სამთავროს წმიდა ნინოს დედათა მონასტერში, სადაც ფერიცვალების ტაძარში მათი წმიდა ნაწილები განისვენებენ.

დიდ სძმაში აღკვეცა

ბორჯომისა და ბაკურიანის მთავარეპისკოპოსმა სერაფიმემ (ჯოჯუა) საღვრის დედათა მონასტერში დიდ სქემში აღკვეცა მონაზონი მარიამი (მარგველაშვილი) და მატრონა უწოდა.

სკოლა-ლიცეუმში

მოსწავლეთა მიღება იწყება

საქართველოს საპატრიარქოსა და განათლების სამინისტროს დაქვემდებარებაში არსებული ნიკო

ბაგრატიონის სახელობის თავადაზნაურთა სკოლა-ლიცეუმში აცხადებს მოსწავლეთა მიღებას

დასასრული მ-6 გვ.

ფოტომატიანი

თეკლათის დედათა მონასტერი, 1987 წელი

მარცხნიდან: ილუმენი მეღვთისმეტყველი (მიქაეა), ამჟამად წმ. ალექსი შუშნის საფინის არქიმანდრიტი, არქიმანდრიტი კოსტანტინე (ქვარია) +1989წ.; თეკლათის მონასტრის ილუმენია ელენე (ადანია) +1997წ.; მღვდელი შადვა აფხაიძე (ქუთაისიდან);

ფოტოს მოწოდებისთვის მადლობას ვუხდით ბატონ პაატა ქურდოვანიძეს.

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებისგან ვიხსნათ ისინი.

ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რუბრიკას უძღვება ლ. შარვაშიძე ტელეფონით

გამოვიდა საბავშვო გაზეთ
„ალილია“-ს ახალი 9(46) ნომერი.

ბონუსით, გაზეთს გაუზიარებლად მასში დაემატა მასალის გაზეთი

„საპატრიარქოს უწყებანი“ მისამართი: <http://www.patriarchate.ge>
მისამართი: ძეგელი II მოედანი №1
სადავითაძის საპატრიარქოს პრესცენტრი ტელ/ფაქსი: 98-95-41.

კავშირები: ზოგად ინფორმაციას
საკავშირეო კონტაქტი: მთავარი ინფორმაციის მისაღებად (მოსტრუქციის),
მედიური მხარით მსახურების, ლიტურგიის ტერმინები, მარცხნივ, ნათეს მთავარი,
საინფორმაციო, ნაწილი მთავარი, თანამ მთავარი, მთავარი მთავარი,
დაეკავშირება: მთავარი მთავარი, **მთავარი:** ზოგად ინფორმაციას.

დასაწყისი მ-4 გვ.

კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ილია II, ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტი დანიელი (დათუაშვილი), ზუგდიდისა და ცაიშის ეპისკოპოსი გერასიმე (შარაშენიძე), ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩი საქართველოში, ბატონი რინარდ მაილსი და სხვა ოფიციალური პირები. უწმიდესმა მისასალმებელი სიტყვით მიმართა ახალ-

გაზრდებსა და აკადემიის მასწავლებლებს და წარმატება უსურვა მათ.

პატრიარქის დაჯილდოება

27 მაისს ქურნალისტა საერთაშორისო ფონდმა საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს, უწმიდესსა და უნეტარეს ილია II საპატიო ჯილდო - „ოქროს ფრთა“ გადასცა. დაჯილდოების ცერემონიალზე თავად კათოლიკოს-პატრიარქი ვერ მიბრძანდა. ღონისძიებას დაესწრნენ ზუგდიდისა და ცაიშის ეპისკოპოსი გერასიმე (შარაშენიძე), კათოლიკოს-პატრიარქის მდივანი, დეკანოზი მიქაელ ბოტკოველი, დეკანოზი მიქაელ წურწუშია და საქართველოს საპატრიარქოს პრესცენტრის უფროსის მოადგილე. გახუთ „საპატრიარქოს უწყებანის“ რედაქტორი, ბატონი სურაბ ცხოვრებაძე.

ეპისკოპოსმა გერასიმემ ქურნალისტა საერთაშორისო ფონდის პატრიარქის სახელით მადლობა გადაუხადა.

მონასტრების წიგნი

28 მაისს დიდუბის საგამოფენო კომპლექსში წიგნის

საერთაშორისო გამოფენა-გაყიდვა გაიმართა. გამოფენის დროს გამომცემლობა „არტანუჯმა“ წარმოადგინა არაერთი გუნთის წიგნი „საქართველოს მონასტრები“. აღსანიშნავია, რომ ავტორი ჯერ მხოლოდ 15 წლისაა, წინამდებარე წიგნი მისი მეოთხე

ნაშრომია.

წიგნი საქართველოს მოქმედი მონასტრების ენციკლოპედიური ცნობარია. მონასტრები, ეპარქიების მიხედვით, თანმიმდევრულადაა დალაგებული.

თითოეული სტატიის ბოლოს მითითებულია მონასტრის მისამართი, ტელეფონი, აქმოდვაწებურმონაზონთა რიცხვი, წინამძღვრის ვინაობა, ლიტერატურა. წიგნს ასევე დართული აქვს ისტორიულად საქართველოში არსებული მონასტრების ცხრილი, სახელვარგარეთ მდებარე ცენტრების ჩამონათვალი და საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის ეპარქიათა რუკა.

წიგნის რედაქტორია აკადემიკოსი როინ მეტრეველი; ხარედაქციო საბჭოს წევრები არიან ეპისკოპოსი

შიო (მუჯირი), დეკანოზი ზაქარია მაჩიტაძე, ზაზა აბაშიძე, გიული აღლასანია, გურამ ბედოშვილი, სერგო ვარდოსანიძე, ბუბა კუდავა და ლუარსაბ ტოგონიძე.

ხელდასხმა

29 მაისს უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში მღვდლად დაასხა ხელი წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ტაძრის დიაკონს ნიკოლოზ ბურდილაძეს.

***

22 მაისს, ნიკოლოზობის დღესასწაულზე, ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში, უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II დიაკონად დაასხა ხელი სიონის საპატრიარქო ტაძრის

მედავიონეს კიპრიანოზ ბურდილაძეს და უწოდა სახელად კონსტანტინე. დიაკონი კონსტანტინე იმსახურებს ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში.

***

მღვდელი ნიკოლოზ ბურდილაძე

22 მაისს,

ბორჯომის საკათედრო ტაძარში ბორჯომ-ბაკურიანის მთავარეპისკოპოსმა სერაფიმემ (ჯოჯუა) მღვდლად დაასხა ხელი დიაკონ სურაბ ჰაპიძეს.

დასასრული მ-6 გვ.

დასაწყისი მ-5 გვ.

მღვდელი ზურაბი იმსახურებს ბორჯომის საკათედრო ტაძარში.

* * *

25 აპრილს შიომღვიმის მონასტერში არქიმანდრიტმა გაბრიელმა (გაბრიტიძე) ბერად აღკვეცა მორჩილი სპირიდონ ჯოხაძე და უწოდა სახელი შიო.

**წმიდა ნაწილების
თაყვანისცემა**

კვირას, 29 მაისს, 614 წელს წმიდა საბას მონასტერში წამებულ წმიდა მამათა ხსენების დღეს ყოვლადწმიდა სამების ტაძარში მიაბრძანეს ერთ-ერთი ამ მოწამეთაგანის წმიდა ნაწილი.

ფოტა; წმიდა ნინოს ტრაპეზი ღია ცის ქვეშ

ვიტყობინებოდით, 12 მაისს, მორწმუნეთა ჯგუფი გაემგზავრა ქობულეთში, საიდანაც დაიწყო მსვლელობა წმიდა ანდრია პირველწოდებულის მომლოცველობით გზაზე.

31 ივნისს კი მორწმუნეთა ჯგუ-

**სადღესასწაულო წირვა
შობაში**

1 ივნისს ფოკის მამათა მონასტრის ტერიტორიაზე ღია ტრაპეზზე წირვა შეასრულა ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტმა დანიელმა (დათუაშვილი). სადღესასწაულო წირვას დაესწრო საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე, ქალბატონი ნინო ბურჯანაძე და პარლამენტის სხვა წევრები.

უფასო სამედიცინო კონსულტაცია

„ჯვრის მამასთან“ არსებული სამედიცინო სამსახური აწარმოებს უფასო სამედიცინო კონსულტაციებს.

მომდინარე კვირის განმავლობაში შეგიძლიათ უფასო კონსულტაციები მიიღოთ შემდეგ ექიმებთან:

- ოფთალმოლოგი - 4 ივნისს, 14-16 სთ.;
- თერაპევტი - 8 ივნისს, 11-14 სთ.;
- კარდიოლოგი - ყოველდღე, 12-14 სთ.;
- ცნობებისათვის დარეკეთ ტელეფონზე: 98-90-12.

წმიდა ნინოს გზის მონაწილენი ფოკაში გამგზავრების წინ

მრევლს აქონდა საშუალება, მოხვეოდა ამ სიწმინდეს.

**მსვლელობა წმიდა ნინოს
გზაზე**

რეფორმ გახევის წინა ნიშნებს

ფი გაემგზავრა ფოკაში, რათა 1 ივნისიდან მონაწილეობა მიიღოს წმიდა ნინოს გზაზე მსვლელობაში.

ორივე გზის მონაწილენი ერთად მომლოცველობით გზას დაასრულებენ 27 ნოემბერს, წმიდა სამების საბატონიარქი ტაძარში.

ფოტომატიანი

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესიამონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებისგან ვიხსნათ ისინი.

ჩვენი ტელეფონებია:
98 95 41;
72 13 50;
60 61 50;
8(99) 54 82 29.

რედაქციის უბეჭედა
ლუარსაბ ტომბინძე

დეკანოზ მისეილ ელიზბარაშვილის ოჯახი

მარცხნიდან: მამა მისეილი, ქალიშვილი - თამარვაჟიშვილები - ვახტანგ და არჩილი, მეუღლე - ბარბარე მირიანაშვილი და უმცროსი ვაჟი - შალვა.

ფოტო გადაღებულია 1912 წელს, თელავში, ვახილროინაშვილის მიერ.

მოგვაწოდა დეკანოზ მისეილის შვილიშვილმა - მისეილ ელიზბარაშვილმა.

გამოვიდა საბავშვო გაზეთი „ალილუია“-ს

ახალი, 10(47) ნომერი.

მისწოდ, გაზეთს ბავშვობილადი მასში რეკლამური მასალების ბაიო
„საპატრიარქოს უწყებანი“ მისწოდ: <http://www.patriarchate.ge>
მისწოდ: მისწოდ II მისწოდ №1
საპატრიარქოს საპატრიარქოს პრინციპული ტელეფონი: 98-95-41.

საპატრიარქოს უწყებანი
საპატრიარქოს უწყებანი: მისწოდისკოპოლი მისწოდის (მისწოდის),
მისწოდის მისწოდის უწყებანი, მისწოდის ტელეფონი, მისწოდის მისწოდის, მისწოდის მისწოდის,
საპატრიარქოს უწყებანი, მისწოდის მისწოდის, მისწოდის მისწოდის, მისწოდის მისწოდის,
საპატრიარქოს უწყებანი: მისწოდის მისწოდის, მისწოდის მისწოდის.

მღვდელი მიხეილ ელიზბარაშვილი

„რა თქმა უნდა აჯანყება საეგზარქოსო მმართველობის წინააღმდეგ იყო მიმართული“

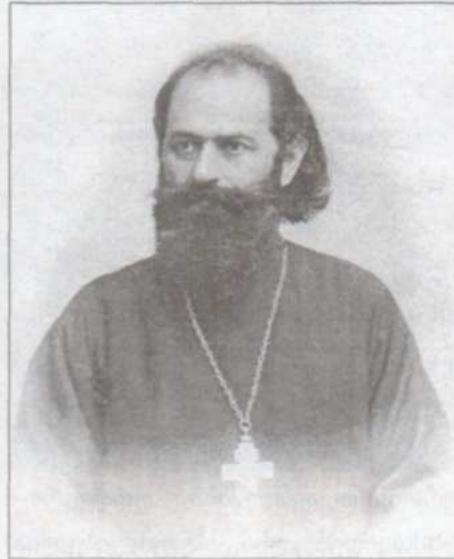
ყოფილ მღვდელ მიხეილ ელიზბარაშვილზე ცოტა რამ თუ არის ცნობილი ჩვენთვის, თუმცა მისი ღვაწლი ნამდვილად იმსახურებს ორივე მოკრძალებული სიტყვის თქმას ამ პიროვნების შესახებ.

ელიზბარაშვილების ოჯახი წარმოშობით გარეკახეთის სოფელ ყანდაურიდან არის. სოფელში ამ საგვარეულოს დღესაც მღვდელაანთს ეძახიან. მათი უწინდელი გვარი ბერიძე ყოფილა, - წერს გ. ჯავახიშვილი წიგნში - „ლეჩხისა და სიმღერის კვალდაკვალ“. საკმაოდ საინტერესო და ამალეღვებელი გახლდათ, როდესაც მისმა ოჯახმა გადმოგვცა მისივე ხელით დაწერილი ავტობიოგრაფია, ანდერძი და დღიური, რომელსაც იგი ყოველდღიურად ადგენდა საკუთარი შვილიშვილის (ასევე მიხეილ ელიზბარაშვილის) ყრმობის შესახებ.

მისი ავტობიოგრაფიიდან ვგებულობთ, რომ იგი დაბადებულია გურჯაანის რაიონის (ყოფილი სიღნაღის მაზრის) სოფელ ვეჯინში, 1875 წლის 23 მაისს. მამა, პეტრე ელიზბარაშვილი ამავე სოფლის მღვდელი ყოფილა. 7 წლის ასაკში მიხეილი სოფლის სკოლაში შეუყვანიათ (სადაც მასწავლებლად მუშაობდა ვაჟა-ფშაველას ძმა - ნიკორაზიკაშვილი (ბაჩანა).

ერთი წლის მერე უფროსი ძმის, კორნელის რჩევით, მიხ-

ეილი თელავის სასულიერო სასწავლებელში გადაუყვანიათ. როგორც თავად მიხეილი იხსენებს, ავადმყოფობის გამო გვიან მოუწია სასწავლებლის დამთავრება და იმავე, 1892 წელს ჩააბარა თბილისის სასულიერო სემინარიაში.

„სწავლა 1 სექტემბერს დაიწყო, მაგრამ პირველ დეკემბერს მოხდა სემინარიაში მოწაფეთა აჯანყება (რა თქმა უნდა აჯანყება საეგზარქოსო მმართველობის წინააღმდეგ იყო მიმართული). შესამე გაკვეთილის შემდეგ დავტოვეთ საკლასო ოთახები, ჩველით ხმაურით ეხიში, ჩვენი ამორჩეული სამი უფროსი კლასის მოწაფეთა სახით წარუგდებეთ სემინარიის მთავრობას მოთხოვნები, რომელსაც, რასაკვირველია, ისინი ვერ შეგვისრულებდნენ და სწავლა სემინარიაში იქნა შეწყვეტილი. დავვირიგეს სამგზავრო ფული და გამოგვისტუმრეს სახლებში“ („ჩემი ავტობიოგრაფია“, მ. ე.)

შემდეგ წელიწადს „განსაკუთრებული განცხადებების“ (მ. ე.) საფუძველზე სტუდენტები სასწავლებელში დააბრუნეს. იმავე წელიწადს გორიდან სემინარიაში სასწავლებლად ჩამოვიდა სოსო ჯუღაშვილი და ოთხი კურსის განმავლობაში ერთად მოუწია სწავლა და ცხოვრება მიხეილ ელიზბარაშვილს, სოსო ჯუღაშვილსა და კორნელი კეკელიძეს; „არ დაუშორებულვართ ერთმანეთს 4 წლის განმავლობაში არც კლასით და არც ცხოვრებით“

(საფიქრებელია, ამ „კურსელობამ“ არაერთხელ იხსნა მიხეილ ელიზბარაშვილი დახვედრისა და გადასახლებისაგან. თუმცა, არაიშვიათი გახლდათ მის ბინაში უცხო პირთა სტუმრობა და პირადი ნივთების ჩამორთმევა).

შემორჩენილია ამ პერიოდის ფოტოსურათები, რომლებიც თავად მიხეილის ცნობით, თელავის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმში ინახებოდა.

აქვე გვსურს, ერთი საინტერესო აბზაცი მოვიყვანოთ, რომელიც იმ დროის სემინარიის ცხოვრებას წარმოაჩენს. ცნობილია, რომ ელიზბარაშვილები ძველთაგანვე მგალობელ-მომღერალნი ყოფილან. ამის გამო მათ მუჟე ერეკლე II შეწყობასაც კი უწევდა. ამ ტრადიციის დირსეული გამგრძელებელი თავად მიხეილ ელიზბარაშვილიც ყოფი-

დასასრული გვ-21 გვ.

ლა, რასაც ქვემოთ მოხმობილი სიტყვებიც ამტკიცებს:

„როგორც მეკადინეობა კლასში, ასევე ეკლესიაში წირვა-ლოცვა სრულდებოდა რუსულ ენაზე. მხოლოდ მოწაფეთა გაფიცვებით იყო გამოწვეული, რომ ნება დართეს, დაეარსებინათ მოწაფეებს ქართულ მგალობელთა გუნდი (ამ გუნდის ლოტბარად რამდენიმე ხანს მეც ვიყავი). მართალია, სემინარიაში ამ გუნდს უთმობდნენ საგალობლად ეკლესიაში სულ მცირე საგალობლებს, მაგრამ ამ გუნდით ვსარგებლობდით სხვა მხრივ და აი, რანაირად: შობასა და აღდგომას დავდევით ჩვეულებად თბილისის უბაღეს პირთა და ქართულ მოღვაწეთა მილოცვა; ამისათვის განსაკუთრებული დაბეჭდილი ღია ბარათები გვქონდა: „სემინარიის ქართულ მგალობელთა გუნდი“. მილოცვისას, გარდა „აღიღოსი“, და სხვა, ვმღეროდით „სამშობლოს“ (მოგონება სემინარიის ცხოვრებიდან).

1900 წელს მიხეილმა სასულიერო სემინარია დაამთავრა და იმავე წელს თელავის სასულიერო სასწავლებელში გალობა-სიმღერის მასწავლებლად დაინიშნა. „მადლდენენ ხელფასს, თვეში 50 მანეთს. ამ 50 მანეთით ბინაც ქირითა მქონდა დაკავებული, მსახურიცა მყავდა, ოჯახობასაც კარგად ვაცმეკვდი და ვახურავდი და კვირაში ორჯერ-სამჯერ რომ არ შეეკრებილიყავით ამხანაგები ერთმანეთთან (დროის გასატარებლად), არ შეიძლებოდა

(„ჩემი ბიოგრაფია“ მ. ე.).

1900 წელს მიხეილმა ცოლად შეირთო სოფელ შილდაში მცხოვრები დეკანოზ მატათა მირიანაშვილის უმცროსი ქალიშვილი ბარბარე (ვარო). 1905 წელს მიხეილი მღვდლად აკურთხეს და მღვდელმსახურად დაადგინეს თელავის სასულიერო სასწავლებლის ეკლესიაში (ამავე სასწავლებელში მასწავლებლობდა 1910 წლამდე), შემდეგ გა-

მიხეილ ელიშავილი და მისი მეუღლე ბარბარე შირიანაშვილი. 1900 წელი

დაეყვანილი იქნა თელავის წმიდა ნინოს სახელობის ქალთა სასწავლებელში საღმრთო სჯულის მასწავლებლად, სადაც, როგორც თავად იხსენებს, გაატარა 12 საუკეთესო წელიწადი:

„1923 წელში მივატოვე სასწავლებელი, დავრჩი თელავის სამრევლო ტაძრის წინამძღვრად, მაგრამ გარემოებამ მაიძულა, მიმეტოვებინა მღვდლობა, რაიც მოხდა 1924 წელს“. ამის შემდეგ მიხეილ ელიშავილის მრავალი სამსახური გამოუცვლია, მუშაობდა თელავის რაიადმსაკომის საერთო განყოფილების მდივნად, ხე-ტყის დამსახლებაში, თელავის რეკონსტრუქ-

ციონის მუზეუმში, ბოლოს კი თელავის სასწავლებელ-ინსტიტუტში მდივნად (ყოფილ წმიდა ნინოს სახელობის სასწავლებელში).

მიხეილ ელიშავილი და ბარბარე მირიანაშვილს ეყოლათ ოთხი შვილი: სამი ვაჟიშვილი - არჩილი, ვახტანგი და შალვა და ერთი ქალიშვილი - თამარი. არჩილის შვილს (უმცროს მიხეილ ელიშავილი) ბაბუა თავის შემცველს ეძახდა (სწორედ მის ყრმობაზეა შედგენილი შემოსხენებული დღიური). იმ დროის გამოჩენილ მოღვაწეთა მსგავსად, მიხეილ ელიშავილის მოღვაწეობაც მრავალმხრივია. ზემოთ ჩვენ მისი სამგალობლო მოღვაწეობა ვახსენეთ, რომელიც მხოლოდ პრაქტიკული გალობითა და მასწავლებლობით არ შემოიფარგლებოდა. ამ რამდენიმე წლის წინ კორნელი კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტს გადაეცა მისი ხელნაწერი - „კარბელაანთ კილოს“ ნოტების კრებული. მიხეილს ჯერ კიდევ სასულიერო სემინარიაში სწავლისას დაუწყო ხალხური სიმღერების ნოტებზე ჩაწერა. არაერთი ამგვარი კრებული შემორჩენილი აქვთ მის შთამომავლებს. ჩანაწერებს შორის გახლავთ დ. აღნიაშვილისაგან ჩაწერილი „აღიღოსი“. კახური კილოს „მეფერი“, „ველისციხური ყურბჩი“ და სხვა. აღნიშვნის ღირსია სიმღერა „განთქმულა პირველ ბრძენთაგან“, რომელიც ჩანაწერის სახით მიხეილის წყალობით

დასაწყისი გვ-21 გვ.

შემოგვრნა (ამ სიმღერის ისტორია შევიდლიათ იხილოთ წიგნში - „ლექსია და სიმღერის კვალდაკვალ“, გ. ჯავახიშვილი, გვ. 56-86). გარდა ამისა, საინტერესო გახლავთ მისი სამწერლობო მკვლელობები. 1903 წელს გაზეთ „ივერიაში“ (№25) გამოქვეყნდა მისი წერილი „ცოტა რამ ქართული გალობის შესახებ სასულიერო სასწავლებელში“. აღსანიშნავია მოთხრობა „კუმეტობა“, ასევე ნაშრომი „აზროთა კონა“, სადაც ავტორს შეკრებილი აქვს XIX საუკუნის ჟურნალ-გაზეთებში გამოქვეყნებული გამოჩენილ ადამიანთა ნააზრევი. მიხეილის თაოსნობით თელავის ტყიდან, ე. წ. ყრუხევიდან“ გამოყვანილი იქნა სასმელი წყალი. მისი დაუღალავი მონღობით რესტავრაცია გაუკეთდა ერეკლე II სასახლის კოშკურებს (თელავში) 1916 წელს, სადაც შემდგომში მოეწყო ბიბლიოთეკა.

ლეკანოში მიხეილ ელიზბარაშვილი გელათის საეკლესიო კრების მონაწილე, სხედან აღაფრეცხელი ეპისკოპოსი პიროსი (ოქრობორძე) და ჭკონდიდელი ეპისკოპოსი ამბროსი (ხელაია)

შემორჩენილია მიხეილისა და კორნელი კეკელიძის ერთმანეთისადმი მიწერილი წერილები (1900-1941 წლები).

შემორჩენილია ფოტოსურათი, რომელზეც ერთმანეთის გვერდით სხედან ბატონი კორნელი კეკელიძე

და მიხეილ ელიზბარაშვილი. მიხეილ ელიზბარაშვილი 1940 წელს გარდაიცვალა. იგი დაკრძალულია ქალაქ თელავში. სასიხარულოა, რომ მის ოჯახს, სხვა საგნებთან ერთად, დღემდე შემორჩენილი აქვს ზოგიერთი სამღვდელმსახურო ნივთი.

დასასრულისთვის გვსურს, მცირე ამონარიდი მოვიტანოთ მისი ავტობიოგრაფიიდან

„...სიგვდილს შემდეგაც ისე ნუ დამტოვებთ, რომ ხანდისხან არ მოაგონებინოთ ხოლმე ეკლესიას ჩემი თავი, მხოლოდ ისე, რომ შეილებს ამით არაფერი ეწიოთ. ამას ითავეს ალბათ დედათქვენი.

მინდა, კიდევ ბევრი გელაპარაკოთ, მაგრამ უმეტესი გრძნობირობა და აღფლავება ამის ნებას არ მაძლევს; იფიქროთ კარგათ, ჩემი შეილება, თქვენი ოჯახობებით და დედათქვენი“.

თქვენი მიხეილ ელიზბარაშვილი 1940 წელი, 14 ქრისტეშობისთვის, ქ. თელავი“.

თბილისის სასულიერო აკადემიის სტუდენტი ბიორბი ბაშირაძე

გაუფის კრიალოსანი

„იცოდეთ, შენ დღეს საქართველო გადაარჩინე!“

ცნობილია, რომ ქართული ეკლესიის ინტერესების დაცვის, ქართველთა შორის ქრისტეს სიყვარულის გაცხოველებისა და ეროვნული ცნობიერების აღორძინებისათვის დაუღალავად მებრძოლ წმიდა მამა გაბრიელს (იმერეთის ეპისკოპოსს გაბრიელ ქიქოძეს) მეცის მთავრობა აშკარად თუ ფარულად მუდამ ხდებოდა. რამდენიმეჯერ მისი ფიზიკურ განადგურებაც კი სცადეს. ხელისუფლების სამსახურში მდგომი

ქართველები ცდილობდნენ, როგორმე შეერბილებინათ ეს დევნა, მაგრამ ხშირად ეს მათ ძალებს აღემატებოდა.

ჩემმა გამწვანებამ ბიძამ, ალექსანდრე ვერულაშვილმა მიაშობა ამბავი, რომელიც მამამისს, სიმონ (სინო) ვერულაშვილს თავს გადახდა ახალგაზრდობაში: თერჯოლის მაზრის სოფელ სიქთარვის მცხოვრები სინო ვერულაშვილი ცილის შერთავმდე ქუთაისში მსახურობდა ქალაქის

თავის მოურავად. სამსახური ახალი დაწყებული ჰქონდა, როცა ეს ამბავი მოხდა: ერთ დღეს ბატონის დავალებით ფოსტის უფროსთან მიიქონდა ბარათი. ბაღის კედელს რომ მოეახლოვდა, რაღაც ხმაურმა მარჯვნივ გაახედდა. ხედავს, რომ გაქანებულ ეტლს ბორბალი გამოსხვრა და გვერდზე გადაიხარა. იმავე წამს ცხენებიც მოსწყდნენ ეტლს და

დასასრული გვ-23 გვ.

დასაწყისი მ-2 მ.

ღმერთმა იხილოს, რომ მადლი სულისა წმიდისა შევიდეს ყოველ ჩვენგანში და გაათბოს ჩვენი გაცთიებული გულები!

დღეს ჩვენი სიხარული კიდევ გაორგევდა იმით, რომ გვყავს მადალი სტუმრები ათონის მთიდან. წმიდა მთის მონასტრებისა და წმიდა კინოტის წარმომადგენლები, რომელთაც მეთაურობს მამა კალენიკი ლაზუსი.

თქვენ იცით, რომ საქართველოს უბედესი დროიდან მკიდრო კავშირი პქონდა საბერძნეთთან და განსაკუთრებით წმიდა მთასთან, იმიტომ,

რომ როგორც საქართველო, ისე წმიდა მთა არის წილხედი ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლისა. და ჩვენ მოხარულნი ვართ, რომ წმიდა მამებმა ათონის წმიდა მთიდან ჩამოგვიტანეს მადლი, რომელიც იქ არის და ეს მადლი შეუერთდა დღევანდელ დღესასწაულს.

ღმერთმა იხილოს, რომ ქართველები მრავლად მოვლავლობდნენ ათონის მთაზე, ისევე ადღეს და ისევე იყოს ის ძმური, მეგობრული და სულიერი ურთიერთობა, რომელიც საუკუნეების მანძილზე ჩვენ შორის სუფევდა.

ასევე მივხვდებით უკრაინის ეკლესიის წარმომადგენლებს, იმ ეკლესიისა, რომელსაც ხელმძღვანელობს მისი უნეტარესობა ვლადიმერი, მიტროპოლიტი კიევისა და სრულიად უკრაინისა. დღეს ჩვენ დაგვატყუეს თავისი ლოცვით, ვალობით, ჩვენ მადლიბუნნი ვართ, რომ ჩამობრძანდნენ საქართველოში და სურვილი გვაქვს, რომ ის ურთიერთობა, რომელიც ჩვენ შორის ჩამოყალიბდა განსაკუთრებით ამ ბოლო დროს, მომავალში კიდევ უფრო განმტკიცდეს.

კიდევ ერთხელ ვილოცავთ სულიწმიდის მოყვინის დღეს. სულიწმიდა იყოს თქვენ ზედა და ძალი მადლისა გფარავდეთ თქვენ და სრულიად საქართველოს. ამინ.

ჩვენთან არს ღმერთი!

ქრონიკა, იხორგება

იმართხა ტაძრის საძირკველი

27 ივნისს უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II საპატრიარქოს ეზოში აკურთხა ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის ხარების სახელობის ტაძრის საძირკველი.

იმართხა ტაძარი

19 ივნისს თერჯოლის რაიონის სოფელ ძეგრში მარგეუთის ეპისკოპოსმა ვახტანგმა (ახლელდანი) წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესია აკურთხა.

ტაძარი XIX ს-შია აგებული და აქამდე უმოქმედო იყო. ეკლესიის კურთხევას რაიონის ხელისუფლება და მრავალრიცხოვანი მრევლი დაესწრო.

ხელდასხმა

21 ივნისს ყოვლადწმიდა სამე-

ბის საპატრიარქო ტაძარში უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II დიაკვნად დაასხა ხელი თბილისის სასულიერო აკადემიის V კურსის სტუდენტს გიორგი გიუტაშვილს. დიაკონი გიორგი ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში იმსახურებს.

* * *

21 ივნისს ყოვლადწმიდა სამე-

საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II მღვდლად დაასხა ხელი რუხთაის წმიდა გიორგის სახელობის ტაძრის დიაკონ ელგუჯა ბაბუნაძეს.

ბიბლიის თარგმნის ჯგუფის ახალი გამოცემა

საქართველოს საპატრიარქოსთან არსებულმა ბიბლიის თარგმნის ჯგუფმა პროტოპრესვიტერ გიორგი გამრეკელის ხელმძღვანელობით, დაბეჭდა მათეს (მკორე შესწორებული გამოცემა) და მარკოსის სახარებათა ახალი თარგმანი თანამედროვე ქართულ ენაზე.

ბიბლიის თარგმნის ჯგუფი აგრძელებს მუშაობას წმიდა წერილის თარგმნის კრძოდ, თარგმნება ლუკას სახარება, ხოლო გამოსაცემად მზადდება შესაქმის წიგნის ახალი თარგმანი, რომლის საცდელი ვარიანტი იბეჭდება ქურნად „არწმენა და ცოდნაში“.

ბაბრძელება მ-4 მ.

ფოტომატიკა

აწყურის თეთრი გიორგის მონასტრის ბერები

ფოტო გადაღებულია 1940-იანი წლების ბოლოს

მარცხნივ – არქიმანდრიტი ველჩისედიკი (ცელაქე) (1870–1957),
არქიმანდრიტი იოსები (ლაგაზიუშილი) (1879–1956),
ილუმენი სტეფანე (გოგოლაუშილი) (1880–1959).

ფოტოს მოწოდებისთვის მადლობას მოვასხენებთ მიტროპოლიტ გრიგოლის რძალს, ქალბატონ ზოია ცერცვაძეს

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებისგან ვისწავთ ისინი.

ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რუბრიკას უძღვება ლეონიდა ტოზინიძე

გამოვიდა საბავშვო გაზეთი
„ალილუია“-ს
ახალი, 12(49) ნომერი.

გარეკანის პირველ გვერდზე:
მარცხეთაში ღვთისმშობლის მონასტრის
წვილა გიორგის ბაძრის ურესკა

ქრონიკა, ინფორმაცია

ხელდასხმა

12 ივნისს უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში დიაკვნად დაასხა ხელი სიონის ტაძრის მედავითნეს, ვიორგი ასათიანს.

* * *

29 ივნისს საფარის მონასტერში საფარის არქიმანდრიტმა არსენმა მორჩილი ზაზა გულორდავა ბერად აღკვეცა და სახელად იოანე უწოდდა.

აღკვეცას დაესწრნენ ახალციხის, ტაო-კლარჯეთისა და ლაზეთის მთავარეპისკოპოსი თეოდორე (ჭუბუბე), ზუგდიდისა და ცაიშის ეპისკოპოსი გერასიმე (მარაშენიძე) და ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის ეპისკოპოსი სტეფანე (კალაიჯიშვილი).

* * *

3 ივლისს ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში, უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II ბერდიაკვნად დაასხა ხელი ბერ სერაფიმეს (ჯიქია). ბერდიაკონი სერაფიმე ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში იმსახურებს.

ღისერტაციის დაცვა

2005 წლის 3 ივნისს თბილისის სასულიერო სემინარიისა და მოსკოვის სასულიერო აკადემიის ჟურსადამოვრებულმა, მანუჩარ კანდელაკმა მოსკოვის სასულიერო აკადემიაში დაიცვა დისერტაცია თემაზე: „მეფე დავით აღმაშენებელი და მისი საეკლესიო მოღვაწეობა“. საღვთისმეტყველო კომისიის გადაწყვეტილებით დისერტანტს დუთისმეტყველების კანდიდატის ხარისხი მიენიჭა.

**„სხალთის ზარები“
კვლავ ახმინდა**

გულითადად მიუხალძებით გაზო „სხალთის ზარების“ გამოცემის აღდგენას. ეს სასიხარულო მოვლენა არა მარტო ხელისთვის, არამედ მოელი საქართველოსთვის, ვფიქრობთ.

ეს გაზეთი მნიშვნელოვან როლს ასრულებს საშვილიშვილო საქმეში, რადგან მთიანი აჭარის მოსახლეობას მართლმადიდებლური სარწმუნოების საფუძვლებს აცნობს.

წარმატებას ვუსურვებთ გაზეთის კოლექტივს, მზად ვართ, მხარში ამოვიდეთ ყველა სასიკეთო საქმეში.

**საპატრიარქოს პრესცენტრის
ხელმძღვანელი დეკანოზი
დავით შაბაშენიძე**

გაზეთ „საპატრიარქოს უწყებანი“
რედაქტორი **ზურაბ მხომარაძე**

წერილი რედაქციას

ძვირფასო რედაქცია, თქვენი გაზეთის საშუალებით მინდა, მხურვალე მადლობა გადავუხადო წმიდა იოაკიმესა და წმიდა ანას სახელობის №3 სამშობიარო სახლის გინეკოლოგიური კლინიკის დირექტორს, ბატონ ვაჟაჯახიშვილს, ანესთეზიოლოგს - ბატონ გოგი ვანნაძეს, ექიმებს - ირინა ნანობაშვილს, მამუკა ნემსაძეს, უფროს მედას - ინეზა მამულაშვილს და მოელ სამედიცინო პერსონალს ავადმყოფების მიმართ გამოსჩენილი გულისხმირებისა და პროფესიონალიზმისათვის. ვუსურვებ მათ წინსვლასა და გამარჯვებას.

ღმერთმა დაგლოცოთ და ვაგაძლიეროთ.

**დიდი მადლიერების გრძნობით
- პაციენტი ზაირა მერაბიშვილი.**

**უფასო საგადაცემო
კონსულტაცია**

„ჯვარის მამასთან“ არსებულ სამედიცინო სამსახურში ჩატარდება უფასო კონსულტაციები:

- ყელ-ყურ-ცხვირის ექიმი - 8 ივლისი, 15.00-დან 17.00. საათამდე;
- ოფთალმოლოგი - 9 ივლისი, 14.00-დან 16.00 საათამდე;
- ნევროპათოლოგი - 10 ივლისი, 12.00-დან 14.00 საათამდე;
- ენდოკრინოლოგი - 10 ივლისი, 14.00-დან 16.00 საათამდე;
- დერმატოლოგი - 14 ივლისი, 15.00-დან 16.00 საათამდე;

**ინფორმაციისთვის დარეკეთ:
98 90 12; 8 99 57 65 31**

**საგანგებო წირვა-ლოცვა
ნარკომანიის სენით
დაავადებულთათვის**

უწმიდესისა და უნეტარესის, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით, ყოვლადწმიდა სამების საკათედრო ტაძარში, ელიას მთაზე, ყოველ ხუთშაბათს, ნარკომანიის სენით შეპყრობილი ადამიანებისათვის საგანგებოდ სრულდება წირვა.

ეგლსია ურჩევს ამ სენით დაავადებულ ადამიანებს, მათი ოჯახის წევრებს, ახლობლებს, დაესწრონ წირვა-ლოცვას, რათა ერთობლივი ღოცვით შევეწიოთ ნარკომანების გამოჯანსაღების საქმეს.

ოთხშაბათს საღამოს ღოცვა დაიწყება 18 სთ-ზე;

ხუთშაბათს კი წირვა - დიდის 9 სთ-ზე

წირვა-ლოცვაზე დამსწრეთ საშუალება ექნებათ, გაესაუბრონ მოძღვრებს.

საღამო

უნივერსიტეტში

5 ივლისს საქართველოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტიისტიკისა და ნეოგრეციისტიკის ინსტიტუტისა და თბილისის სასულიერო აკადემიის ინიციატივით გაიმართა დიდი ქართველი პოეტის, დავით გურამიშვილის დაბადებიდან 300 წლისთავისადმი მიძღვნილი საღამო - „მე კი ვფარავ, მაგრამ ჩემი სატკივარი არა ფარავს“.

საღამოში მონაწილეობდნენ კულტურისა და ხელოვნების უნივერსიტეტის გოგონათა ვოკალური ანსამბლი „ქალგული“, ამბულეების ეკლესიის გუნდი და თეატრალური უნივერსიტეტის კვარტეტი.

საღამოს ესწრებოდა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ილია II, რომელიც საღამოს მონაწილეებს სიტყვით მიესალმა.

ფოტომატიანი

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ეფრემ II (სიდამონიძე) სტუმრად სამთავროს დედათა მონასტერში.

საგარეუდოდ 1969 წელი.

სხედან მარცხნიდან: მერი შიოლაშვილი (შემდგომში მონაზონი ანა, ბათუმისა და სხალთის მთავარეპისკოპოს დიმიტრის დედა), დიდუბის ტაძრის მღვდელი რომანოზ ბიბილაშვილი, მღვდელი სოგრატი ჭულუხაძე, მიტროპოლიტი ზინობი (მაყუვა), კათოლიკოს-პატრიარქი ეფრემ II, მიტროპოლიტი ილია (შიოლაშვილი), სამთავროს მონასტრის იღუმენია ზოილე (დვალისეილი, კათოლიკოს-პატრიარქ ილია II-ის ნათლია), მონაზონი ეფემია (სიზანიშვილი), მონაზონი დარო (აჭაიძე).

მეორე რიგში დგანან: მეორე – მარიამ ჩოჩოშვილი-შიოლაშვილისა, მეოთხე – დიაკვანი იოანე მიტიჩაშვილი (ამჟამად დეკანოზი ველისციხის ტაძარში), მეხუთე – სასულიერო სემინარიის პედაგოგი – ილია ჭეიშვილი, მერვე – ვიქტორ შიოლაშვილი, მეცხრე – ამირან შენგელია (შემდგომში ზუგდიდისა და ცაიშის ეპარქიის დეკანოზი), დედები – მონაზონი ნინო, მონაზონი რაქილი (უროტაძე), მესამე რიგში მონაზონი ლიუბოვი და მონაზონი ნადეჟდა.

ფოტოს მოწოდებისთვის მადლობას მოგახსენებთ ბატონ მიძტორ შიოლაშვილს

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებოთ ვიხსნათ ისინი.

ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რუბრიკას უძღვება ლპარსა ტომონიძე

დასაწყისი მ-3 მმ.

წმიდა გიორგი მთაწმინდელის ცხოვრებაში.
 წმიდა გიორგი მთაწმინდელი მუდამ სამშობლოზე და მის მომავალზე ზრუნვაში იყო. მან შეკრიბა 80 ახალგაზრდა და სასწავლებლად წაიყვანა, მაგრამ ამის შემდეგ დიდხანს აღარ უცოცხლია, მალევე გარდაიცვალა. იგი წაახვეწეს ათონის წმიდა მთაზე და დაკრძალეს ივერთა მონასტერში.
 უწმიდესი და უნეტარესი კირიონი ერთი წელიც კი არ იყო სრულად საპატრიარქო ტახტზე. იგი მოკლეს მარტყოფის მამათა მონასტერში და მოკლეს იარაღი, თითქოს თავი მოკლა. სინამდვილეში, რუსეთის ხელისუფლება ვერ ეგუებოდა იმას, რომ საქართველო გახდა დამოუკიდებელი და მისი ეკლესია ავტოკეფალურია. ჩვენი დიდი პატრიარქი დაქირავებულმა მკვლეულმა მოკლა.
 დღეს ჩვენ ვისხენიებთ ამ ორი სახელოვანი მამულიშვილის წმიდა სახელებს და აღვაფლენთ

ლოცვებს, რომ მათი ლოცვა შექცეოს საქართველოს წმიდა გიორგი მთაწმინდელისა და წმიდა კირიონ II ლოცვამ განამტკიცოს მართლმადიდებელი სარწმუნოება საქართველოში!
 ჩვენ აუცილებლად დაეძლევეთ ბოროტებას! ჩვენ აუცილებლად გავივლით ამ რთულ ეკლიან გზას! მწამს, რომ, ღვთის დახმარებით, აუცილებლად მივაღწევთ იმას, რომ ჩვენი ქვეყანა იყოს ძლიერი და საქართველოში იყოს ძლიერი მართლმადიდებელი ეკლესია. ამ 2000 წლის მანძილზე ქართველი ერის ხერხემალი მუდამ იყო, არის და იქნება - საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია! იგი უფალის მიერ არის დაფუძნებული „კლდე-სა ზედა და ბტენი ჯოჯოხეთისანი ვერ მოერევიან მას“.
 ღმერთმა დაგლოცოთ, ღმერთმა გაგაძლიეროთ, ღმერთმა დალოცოს, გააძლიეროს და გაამთლიანოს სრულიად საქართველო!
ჩვენთან არს ღმერთი!

ქართული, იმპერიალი

კუთხე

17 ივლისს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმიდესმა და უნეტარესმა ილია II თბილისის ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში დიაკვნად აკურთხა თბილისის სასულიერო აკადემიის კურსდამთავრებული გურამ ბერძული, ხოლო ქაშუეთის წმიდა გიორგის სახელობის ტაძრის დაკონს ზურაბ მჭედლიშვილს მღვდლად დაასხა ხელი. მღვდელი ზურაბი კოჯრის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის ტაძარში იმსახურებს.

**რელიგიურ ორგანიზაციათა
საპროტინაციო ცენტრის
II შეხვედრა**

15 ივლისს, ზუსტად ერთი თვის თავზე, საპატრიარქოში შედგა საქართველოს სახელმწიფოებრივი აღმშენებლობისადმი თანადგომის რელიგიურ ორგანიზაციათა საკოორდინაციო ცენტრის წევრ

ორგანიზაციათა ხელმძღვანელების რიგით მეორე შეხვედრა, სადაც მოისმინეს ცენტრის აღმასრულებელი მდივნის, ქალბატონ ლელა ჯეჯელავას ინფორმაცია რელიგიური ორგანიზაციების წარმომადგენელთა შეკრების შესახებ, რომელიც ა. წ. 17 ივნისს გაიმართა.
 კათოლიკოს-პატრიარქმა საბჭოს წევრებს შესთავაზა ის თემატიკა, რომელზეც საკოორდინაციო საბჭო პირველ ეტაპზე იმუშავებს. ეს საკითხებია:
 რელიგიური ორგანიზაციების სტატუსის საკითხი (მოგვმართეს კათოლიკურმა და სომხურმა ეკლესიებმა);
 ზრუნვა საზოგადოების ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრებაზე (ნარკომანია, მოზარდთა ტოქსიკომანია, პროსტიტუცია);
 არმიასა და პენიტენციურ სისტემაში კაპელანთა სამსახურის შექმნა.
 გადაწყდა, აღნიშნული თემების შესწავლისა და საკითხების მოწაღე

ბისათვის შეიქმნას კომისიები. კომისიების შედგენა დაევალა აღმასრულებელ საბჭოს და ცენტრის მდივანს.
 შეხვედრაზე აღინიშნა, რომ, ამ ცენტრის გარდა, საქართველოში არსებობს ქრისტიანულ ეკლესიათა ეკუმენური საბჭო და ომბუდსმენის აპარატთან ახლადდაარსებული რელიგიურ ორგანიზაციათა საბჭო. გამოითქვა იმედი, რომ ყველა ეს საბჭო თავისი საქმიანობით ხელს შეუწყობს ქვეყნის აღმშენებლობას.
 შევნიშნავთ, რომ რელიგიურ ორგანიზაციათა საკოორდინაციო ცენტრი ორპლატინია და შედგება საკოორდინაციო და აღმასრულებელი საბჭოებისაგან.
 საკოორდინაციო საბჭოში შედიან საქართველოში არსებულ რელიგიურ ორგანიზაციათა ხელმძღვანელები, ხოლო აღმასრულებელ საბჭოში - რელიგიურ ორგანიზაციათა და საზოგადოების წარმომადგენლები.

ბაბრძელება მ-5 მმ.

დასაწყისი მ-5 ბ3.

სებობდა და ფუნქციონირებდა, დაარსებული იყო გიორგი XII-ის მიერ, შემდეგ კი იგი განიურცო და აქ სემინარიაც არსებობდა. ძველი, ამჟამად დანგრეული შენობა 1888 წელს ქართული სამღვდლოებისა და საზოგადოების შემოწირულობით აშენდა. ამ სასწავლებელში სწავლობდნენ ჩვენი პატრიარქები - კირილი, დეონიდე, ეფრემი, აგრეთვე სოფრონი მგალობლიშვილი, ნიკო ლომოური... ამ სასწავლებელს ძლიან დიდი ტრადიციები ჰქონდა, ჰყავდა მგალობელთა საუკეთესო გუნდი; ამიტომ მისი აღდგენა, ვფიქრობ, იქნება დასაბამი იმ კულტურული და სულიერი ტრადიციების აღდგენისა, რომელიც ამ ქალაქს ჰქონდა.

ეს დიდი მოვლენაა და ყველას გილოცავთ; დანარჩენი ღვთის შეწევნით წარიმართება და მის გახსნასაც ყველანი ერთად ვიზიემებთ.

მადლობა ღმერთს ყველაფრისათვის; მინდა ვთქვა, რომ ყველაფერს უფალი აკეთებს, ღმერთი გვიგზავნის ადამიანებსაც, ერთმანეთსაც გვახვედრებს; ყოველივე ღვთისაგან არის და ყველას თანადგომა ჩემთვის ძალიან მნიშვნელოვანია; დარწმუნებული ვარ,

რომ ყველა სიკეთე ამ თანადგომათ გაკეთდება, ჩვენი ერთად ყოფნით, ბატონო მიქაელ და იმ ადამიანებისა, ვინც ჩვენს გვერდით არიან.

ვიმედოვნებთ, რომ მომავალ სექტემბერს ახალ სასწავლო წელს ვიზიემებთ.

კიდევ ერთი რამ მინდა ვთქვა - გორის სემინარიაში ყოფილა იმ დროისათვის ერთადერთი ტაძარი წმიდა გიორგი მთაწმინდელის სახელობისა; ასე რომ, მისი მფარველობაც შეგვეწევა ჩვენი სასწავლებლის მშენებლობასა და მის მუშაობაში.

ღმერთმა დაგლოცოთ და გაგახაროთ. თავის მხრივ, რეგიონის გუბერნატორმა, ბატონმა მიხეილ ქარელმა სრული თანადგომა აღუთქვა მეუფე ანდრიასა და მთლიანად ეპარქიას ამ სასიკეთო საქმეში.

იპროტხა ახალი ტაძარი

ყოველი თვის ბოლო ორშაბათს სამთავისისა და გორის ეპარქიაში იმართება სამღვდლოების შეკრება და საზეიმო წირვა. ივლისის თვეში კი ამას კიდევ ერთი სასიხარულო ფაქტი დაემატა - 25 ივლისს სოფელ ბერძეში ძველი ტაძარი აღადგინეს და ამ დღეს სამთავისისა და გორის ეპისკოპოსმა

ანდრიამ (გვაზავა) იგი მოავარანგლოზოთა სახელზე აკურთხა.

ხელდასხმა

24 ივლისს სამთავისისა და გორის ეპისკოპოსმა ანდრიამ (გვაზავა) გორის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის სახელობის საკათედრო ტაძარში დიაკვნად დაასხა ხელი ირაკლი ხომერიკი და მას ილია უწოდა.

პირად აღკვეცა

9 ივლისს ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის მამათა მონასტერში ბერად აღკვეცეს:

მორჩილი დემეტრე კლანდია და უწოდეს სახელად იოანე;

მორჩილი არჩილ ტოგონიძე და უწოდეს სახელად იოანე;

ვახტანგ კიკვაძე და უწოდეს სახელად არჩილი.

სამძიმარი

საქართველოს საპატრიარქო იუწყება, რომ საპატრიარქოს პრესცენტრის თანამშრომელს, ნანა ბოკუჩავას გარდაეცვალა მამა, ნოდარ ბოკუჩავა და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

მკითხველს ვთხოვთ, ღოცვაში მოიხსენიოს ახლადშესვენებულის სული.

საქართველოს ეკლესიის ისტორიის უცნობი ფურცლები

ჯერ ეგზარქოსების, ხოლო შემდგომ საბჭოურმა პერიოდმა საქართველოს ეკლესიის ახალი ისტორიის ბევრი მოვლენა თუ მოღვაწე დაეწიეს ბურუსში გაახვიდა. „საპატრიარქოს უწყებანი“ ცდილობს, თავის მკითხველს გააცნოს ჩვენი ისტორიის ნაკლებად ცნობილი ფურცლები. წინამდებარე პუბლიკაციაც ამ ძალისხმევის ერთ-ერთი ცდაა.

ათონის მთის ბოლო პერიოდის ქართველი მოღვაწეები

1919 წლის 9 მარტს, ათონის მთის წმიდა იოანე ღვთისმეტყველის საგანი 18 ქართველი ბერი და რამდენიმე მოწილი ბერები ბერებთან უთანხმოების გამო ძალადობით გამოიძვრნენ მონასტრიდან და სამუდამოდ აკრძალათ იქ დაბრუნება. ქართველი ბერების მცირე ჯგუფი, რომელთა შორის იყო წმიდა იოანე აღმსარებელი (მაისურაძე), სამშობლოში დაბრუნდა. 9 ბერი პანტელეიმონ მკურნალის სახელობის რუსული მონასტრის კუთვნილ წმიდა სტეფანე პირველმოწამის სენაკში დაბინავდა. დანარჩენი მოღვაწეები კი ათონის წმიდა მთის სხვადასხვა მონასტრებს შეეკადლნენ. საქართველოს გასაბჭოების შემდგომ გაწყდა ყოველგვარი კავშირი საზღვარგარეთ მყოფ ქართველებთან. ათონზე დარჩენილი ბერების ნათესავებს ამ დროიდან აღარ მოუწოდებოდათ ცნობები საბერძნეთიდან. „წარმოუდგენელია, თუ ვითარ მწუხარებაში და უწყეშიდ დარჩნენ ისინი“ - წერს მამა იოანე ბუთანიელი თავის ერთ-ერთ მოგონებაში.

1935 წელს ათონი მოილოცა წმიდა მღვდელმოწამე გრიგოლმა (ფერაძე). მან მონახულა ათონელი ქართველები და თავის ინგლისურ ენაზე გამოქვეყნებულ სტატიაში მოკლედ აღწერა მათი ყოფა. სწორედ წმიდა გრიგოლის სტატიიდან შეიტყუეთ 1932 წელს, წმიდა სტეფანე პირველმოწამის სახელობის სენაკში მომხდარი საზარელი ხანძრის შესახებ. ცეცხლმა შეიწირა დიდსქემოსანი ბერის - ბართლომეს სიცოცხლე, ასევე მდიდარი ბიბლიოთეკა და არქივი. გადარჩენილი წიგნების მნიშვნელოვანი ნაწილი, ქართველი ბერების თხოვნით, მამა გრიგოლმა წაიღო თან. ხსენებულ სტატიაში იგი მკითხველს პირდაპირ ამ მოვზაურობის ამსახველ ვრცელ პუბლიკაციას, მაგრამ შემდგომ წლებში განვითარებულმა მოვლენებმა შეუძლებელი გახადა ამ პირობის აღსრულება.

1966 წელს ათონის მთა მონახულა ქართველმა რეჟისორმა გურამ პატარაიამ. მან გადაიღო დოკუმენ-

ტური ფილმი ათონის ივერთა მონასტერზე. ფილმში შესულია მცირე ცნობა ივერთა მონასტრის უკანასკნელი ქართველი ბერის, ტიხონის შესახებ, რომელიც 1950-იანი წლების მიწურულს აღესრულა.

2001 წელს მქონდა ბედნიერება ორ მეგობართან ერთად მომლოცვა ათონის წმიდა მთა. სიწმიდეების თაყვანისცემასთან ერთად, მიზნად გვქონდა ქართველი ბერების ცხოვრების ამსახველი ცნობების მოძიება. წმიდა მღვდელმოწამე გრიგოლის (ფერაძე) სტატია განსაკუთრებით შეგვიწია. დიდი ძიების შემდგომ მოვიხაზულეთ წმიდა სტეფანე პირველმოწამის სენაკი, რომელიც საგალალო მღვდობრობაში დაგვხვდა. საბედნიეროდ, სენაკის ნახევრად დანგრეულ ეკლესიაში მოგვკლიეთ ქართველი ბერების მოსახსენებელს, რამაც აღუწერელი სიხარული განგვატყვევინა. წმიდა პანტელეიმონ მკურნალის სახელობის რუსული მონასტრის მოლოცვის დროს დიდი დახმარება გავვიწია მონასტრის ბიბლიოთეკისა და არქივის მცველმა, მღვდელმონაზონმა მაქსიმემ. მან გვანერგა მღვდელსქემოსან ღვთისმეტყველის ქრინოლოგიური ხელნაწერი ალბომები, სადაც, უამრავ ისტორიულ მასალასთან ერთად, აღწერილია იოანე ღვთისმეტყველის საგანიდან ქართველ ბერთა გამოძევება და ხანძარი სტეფანე პირველმოწამის სენაკში. საბედნიეროდ, იქვე დაცულია ხუთი ქართველი მოღვაწის: დიდსქემოსანი ბერების - ტიხონ შერადაშვილის, ძემბის, მათე და ათანასე გვაზავეების, მღვდელსქემოსან ღვთისმეტყველის ბაღდავაძისა და ხანძრის დროს გარდაცვლილი ბერი ბართლომეს ფოტოსურათები. ათონის მთიდან დაბრუნებიდან ერთი წლის შემდეგ მივიღეთ პანტელეიმონის მონასტრიდან მღვდელმონაზონ მაქსიმეს გამოვზავნილი დოკუმენტები. ამჯერად დაგროვდა გარკვეული, თუმცა არცთუ იხე მდიდარი მასალა, რამაც გადაგვაწყვეტინა გამოგვექვეყნებინა ცნობები მათი ცხოვრების შესახებ.

დიდსქემოსანი მღვდელმონაზონი სიმონი (ბაღდავაძე) (1857-1942)

მღვდელსქემოსან სიმონი* (ერისკაცობაში სოლომონი) დაიბადა 1857 წელს, ვანის რაიონის სოფელ ჭყვიშში, იოანე ბაღდავაძის ოჯახში. რამდენიმე წლის შემდგომ ადიდებულმა რაიონმა საშინლად წააღებო სოფელი ჭყვიშში. დაზარალებული

ოჯახები გადმოსახლდნენ სამტრედიის მახლობლად. ახლად დასახლებულ ადგილს „ქოსნათი“ (ამჟამად „ახალსოფელი“) ეწოდა. ყმაწვილი სოლომონი ყურადღებას იჩენდა ღვთისმახსურებისადმი, ხშირად სტუმრობდა გელათისა და მოწამეთას მონასტრებს. თანატოლებისაგან გამოირჩეოდა ნიჭითა და სწავლის სურვილით. მოწიფულ ასაკში იგი დაოჯახდა, მაგრამ მალევე ეწვია დიდი განსაცდელი - მისი მკუდლე

მშობიარობისას გარდაიცვალა. ვერ მოხერხდა ბავშვის გადარჩენაც. დაქვრივებული სოლომონი რწმენით შეეგება მწუხარებას და ბერად შედგომა გადაწყვიტა. მისი გადაწყვეტილება ერთმა გარემოებამ შეაფერხა. უეცრად გარდაეცვალა ერთადერთი ძმა, რომელსაც დარჩა მცირეწლოვანი ვაჟი - ივანე. ობოლი ძმისშვილის აღზრდა სოლომონმა იტვირთა. წლების მანძილზე ზრუნავდა იგი ყმაწვილის კეთილდღეობაზე. სოლომონმა მახლობელი სოფლებიდან შემოკრიბა სწავლას მოწიერებული პატარები და დააარსა საშინაო სკო-

* როდესაც მღვდელსქემოსან სიმონის შესახებ ვწერდით. ამ პერიოდში დაგვიკავშირდა ქალბატონი ლიდა ფერაშვილი-ჭიაბია. მან მოგვაცნო თავის დედამთავლის, მამა სიმონის ძმისშვილიშვილის, პროფესორ ალექსანდრა ბაღდავაძე-ჭიაბიას მიერ გამოცემული, ძვირფასი ცნობები მამა სიმონის ცხოვრების აღრეული პერიოდის შესახებ, რისთვისაც დიდ მადლობას მოვასხენებთ მას.

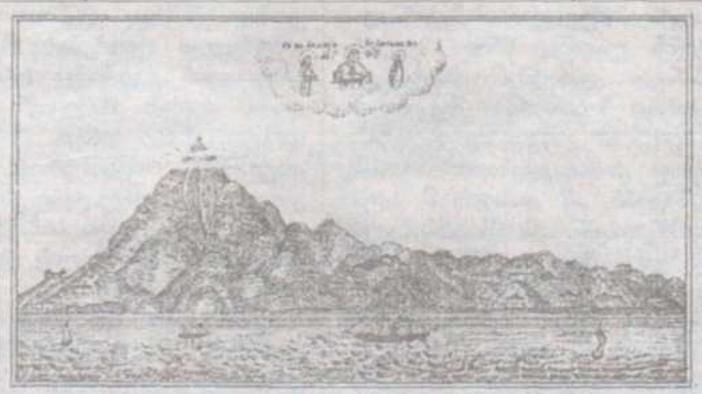
დასაწყისი 21-ე გვ.

ლა, სადაც თავად ასწავლიდა ქართულ წერა-კითხვას, ისტორიას, არითმეტიკას, გეოგრაფიასა და სხვა საგნებს. ამასთანავე, დიდ ყურადღებას უთმობდა სწავლობრივ აღზრდას, ზრდილობას, უფროსისადმი პატივისცემასა და ქართული სუფრისა და მოღებვის სათანადო წესრიგს. ის პატარები, რომლებიც შორეული სოფლებიდან იყვნენ, ხშირად სოლომონის სახლში ცხოვრობდნენ და მხოლოდ შაბათ-კვირას ბრუნდებოდნენ შობილებთან. გონების გაწვრთნასთან ერთად, სოლომონი ბავშვებს შრომისადმი სიყვარულს უწერ-გავდა. მეცადინეობის შემდეგ იმ ყველა შრომობდა, ზოგი შეშას ტრიადა, ზოგს წყალი მო-პქონდა, საქონელს უვლიდა, მიწას ამუშავებდა. სოლომონი დიდი სიყვარულითა და ზომიერი სიმკაცრით გამოირჩეოდა, არ უყვარდა უში ცეცხობა და ღლაბუტი. ყოველდღიურ საზრუნავში გა-დიოდა დრო, ყმაწვილები გაიზარდნენ. ბევრმა მათგანმა ზედმიწევნით იცოდა „ვეფს-ისტყაოსანი“, „თამარიანი“. ბიჭებმა დაბასრულეს სწავლა და ოჯახებს მოეკიდნენ. სოლომონმა ძმისშვილი დავაჯარჯულად სცნო და ასე უთხრა: - „შენთან აწი, როგორც სტუმარი, ისე მოვალ. შენ უკვე ვაჟკაცი ხარ და თანაც, შე რომ მიხდოდა, ისეთი დადექი“.

მას შემდეგ, რაც სოლომონმა პირნალად აღასრულა ვალი ოჯახ-ის წინაშე, გელათის მონასტერში გადავიდა საცხოვრებლად. ახლად-დაქორწინებულ ძმისშვილს გადაუ-ფორმა თავისი კუთვნილი მიწები, სახლი და ქარება. 1890-იანი წლების ბოლოს იგი ბერად აღიკვეცა და სახელად სიმონი ეწოდა. მკორე ხანში აკურთხეს მღვდელმონაზვნად. 1901 წელს მამა სიმონმა გადაწვიტა იერუსალიმის წმიდა ადგილების მოლოცვა და შემდეგ იათონის წმი-და მთის ქართველთა საეანეში დამკვიდრება. წასვლის წინ მონახ-

ულა თავისი გაზრდილი იუნე, რომელ-საც უკვე ორი თვის გოგონა ჰყავ-და. გამოშვილებისას პატარა აკვანში ატირებულა და როდესაც დედას დამშვიდება დაუწყო, მამა სიმონს უთქვამს - „იტროს ბავშვმა, გამკვეს ივანეს ბავშვის ხმაო“.

ათონის მთაზე სამოღვაწეოდ მი-მავალი ქართველები უბირველებად, იერუსალიმს მოილოცავდნენ. მამა სიმონმა აისრულა სასუკვარი ოც-ნება და მოიხილა პალესტინის უწმიდესი ადგილები. შემდეგ გემით გაემგზავრა ქალკედონის ნახევარკუნძულისაკენ. რამდენიმე

ათონის წმიდა მთა. XIX ს-ის ლითოგრაფია

დღეში გემმა ათონის მთას მიაღწია. მამა სიმონმა კითხვა-კითხვით მიაგ-ნო წმიდა ითანე ღვთისმეტყველის ქართველთა საეანეს, რომელიც იფროთა მონასტრის შორი-ახლოს მდებარე-ობდა. ქართველთა საეანეში ნების-მიერი თანამემამულის ხილვა დიდ სიხარულს იწვევდა, მაგრამ საძმო განსაკუთრებით გაახარა მღვდელმონაზვნის შემომატებამ. ათონზე იმ დროისათვის ქართველ ძმათა რიცხვი 50-ს აღწევდა. იფროთა მონას-ტრის ბერები არქიმანდრიტების მხრი-დან შევიწროების მიუხედავად, ქართველთა საეანეში ხანიმუშო წეს-რიგი სუფევდა. ყოველდღე აღესრულებოდა ლიტურგია, ღამისთვეის მსახურება ძველი ქართული რვა ხმათა გალობით სრულდებოდა. წმი-და ითანე ღვთისმეტყველის საეანის გამტეხელი მღვდელსქმონაზონი იონა (ხომტარია) თთქის ყოველდღე იყო მწირველი. საძმოს სულიერ მოძღვრობას უწევდა იმ დროის ერთ-

ერთი უდიდესი მამა, მღვდელსქმონაზონი თეოდოსი (ეროსთავი) - აღზრდილი და გან-სწავლული გელათის მონასტერში*.

მღვდელსქმონაზონი ათანასეს (ალექსი ბაქრაძე) დიდი ღვაწლით მონასტერში აღორძინდა მწინობრო-ბა, კალიგრაფია, ათეულობით დამსად-და იფროთა მონასტრის ბიბლიოთეკაში დაცული უხუცესი ხელნაწერთა ასლები. მამა სიმონს ძირითად მორჩილებად მხარეულობა განუწესეს. პერიოდუ-ლად იგი იყო მწირველი საეანის ეკლესიაში.

წმიდა ითანე ღვთისმეტყველის სა-ეანის არსებობა იფროთა მონასტრის ბერები ბერებს ძლიერ ამფოთებდათ. ერთი მხრივ, ხილვისი ამხილებდათ, როდესაც ქართველებს ქართულ მონასტერში არ უშვებდნენ, მეორე მხრივ, მონასტრის მხარეულობისა და მისი უზარმაზარი შემოწირულობების დაკარგვის შიში პქონდათ. ყოველივე ამას ხელს უწყობდა თავად მონას-ტრის გადაგვარებული შინაგანწესი. იფროთა მონას-

ტრის დამაარსებელ წმიდა მამათა მიერ განწესებული ტიპიკონი უკანონ-ოდ იყო შეცვლილი ახალი განაწესით ე.წ. იდიოროთით. მონასტერს აღარ ჰყავდა წინამძღვარი, მის ნაცვლად რამდენიმე არქიმანდრიტი-ეპიტროპოსი რიგრიგობით განაგებდნენ მონასტრის საქმეებს. ასევე ერთმანეთში ინაწ-ილებდნენ მდიდარ შემოსავალს. იმ დროისათვის მონასტრის საძმო 150 კაცს ითვლიდა, რომელთა უმეტე-სობა თავისი სურვილისამებრ ცხ-ოვრობდა. იმის გამო, რომ აღარ იმართებოდა საზოგადო ტრაპეზი, ყველა თავის სენაკში იმზადებდა საჭმელს. არსებობდა უკიდურესად უპოვარიც და ასევე ფუფუნებაში მაცხოვრებელი ბერები. ზოგერთ არ-ქიმანდრიტს მოხამსახურებიც კი ჰყავდა. ხშირი იყო უთანხმოებანი დაპირისპირებული ბერების ჯგუფებს შორის. ერთსულთვანნი მხოლოდ ქართველთა წინააღმდეგ იყვნენ. ბერძნებთან მორიგებას აფერხებდა

* ღირსი მამის ალექსი შუშანიას სულიერი მოძღვარი.

დასაწყისი 22-ე გვ.

ქართველი ბერების მოთხოვნა: აღმღვარეთი ივერთა მონასტრის დამაარსებელი წმიდა მამების წესი. რადგან ქართველ მამებს აშინებდათ წმიდა მამათა შექმნება მათი განწესებულის დამრღვევისადმი. ეს მოთხოვნა ბერძენი არქიმანდრიტებისათვის წარმოსადგინდაც ძნელი იყო. რომ არა რუსეთის იმპერიის მისი, რომლის მოქალაქეობადაც ითვლებოდნენ ქართველი ბერები, დაუყოვნებლივ მათი შორებდნენ აბესარ ქართველებს. მანამდე კი შესაფერის ვითარებას ელოდნენ. მათ განრისხებას ზრდიდა ის ფაქტიც, რომ რუსეთის მთავრობამ საქმის მოგვარებასდე, მცირე ნაწილი რუსეთიდან შემავალი შესახავლისა ქართველთა ხაზინის მთავრობა.

წმიდა იოანე ღვთისმეტყველის საყარის სამართლებრივი სტატუსი ფრიად არამყარი იყო. ხაზინე ოფიციალურად ირიცხებოდა, როგორც ივერთა მონასტრის დაქვემდებარებაში

მყოფი სენაკი. ქართველთა ხაზინის წინამძღვარმა, ივანე მამულაძემ ბარკალიამ ეს სენაკი 1860-იან წლებში დროებით თავშესაფრად შეიძინა. ვინ წარმოიდგინდა მამის, რომ ქართველებს, ნამდვილ ივერიულებს, ივერთა მონასტერში არ შეუძლებდნენ და ეს სამარცხვინო დავა ამდენ ხანს გაგრძელდებოდა. ათონის მთაზე მოქმედი კანონით კი სენაკში მოღვაწე ბერების უფლებები შესწორებული იყო, დედა მონასტრის ნებართვის გარეშე ძმათა რიცხვის გაზრდა, ან, თუნდაც, რაიმე შეწიბის აგება შეეძლოდნენ. ამ უფლებრივ მდგომარეობას ბერძენი ბერები ბოროტად იყენებდნენ. ქართველთა ეკლესიას მონაგრიეს გუგუბათი, არ აძლევდნენ ხარის დარეგისტრაციის ნებავს. ხასმელი წელის მდებრივ გამაჯანს და შემოთ ხარჯობლობას უკრძალავდნენ. თავს იმით

იმართლებდნენ, რომ იცავდნენ ათონის მთის განაწესს, ქრისტიანი მოღვაწის უპირველესი მოვალეობა კი სრულად ივიწყებოდათ. ქართველ ბერებს აკვირებდათ ამგვარი ხისხსტივე, მაგრამ ითმუნდნენ უკეთესი მომავლის იმედით.

გადიოდა წლები. მამა სიმონი ეკლესიური მსახურებით იყო დაკავებული. ბერიადედად დოცტორთხვეთ აღსავსე წერილებს უგზავნიდა

წმიდა იოანე ღვთისმეტყველის ქართველთა ხაზინე. XX ს-ის დასაწყისი

ძმისშვილ ივანეს*. ახარებდა მისი ოჯახის გამრავლება. მამა სიმონი ყურადღებას არ აკლებდა მშობლიურ სოფელს. მიხვე დახმარებით ამქნდა ეკლესია, რომელსაც ძმისშვილი ივანე პატრონობდა, ეხმარებოდა მოძღვარს და უვლიდა ეკლესიას. შემდგომ წლებში მამა სიმონმა ეკლესიას გამოუგზავნა უღამაზესი, ციხვერი მღვდლის სრული შესამოსელი, ასევე ვერცხლის ბარბიძი, ფეშხემი, ჯვარი და ღვთისმსახურებისათვის საჭირო სხვა ნივთები.

1905 წელის მისში ღვთიფანისუნა მღვდელსქმონახონმა თეოდოსიმ (ერისთავი), რაც განსაკუთრებული დანაკლისი იყო როგორც მამა სიმონისათვის, ასევე მთელი ხაზისათვის. იმვე წლის ოქტომბერში მამა სიმონი ათონის მთაზე მომხდარ არნახულ მოწიბვრას შეესწრო, რომლის შედეგად ძლიერ დაზიან-

და ათონის მონასტრები, მათ შორის, განსაკუთრებით ივერთა მონასტერი, ნახევრად დაიხვრა ათსაუკუნოვანი წმიდა ეკლესიის კოშკი. გაიბო გუგუბათი. თითქმის ბილიამდე დაიხვრა წმიდა იოანე ღვთისმეტყველის ტაძარი, კარის ღვთისმშობლის ეკლესიას გუგუბათი მოურდო. საკვირველად გადარჩა ქართველთა ხაზინე მღვდელსქმონახონმა იოანე მისიქ მარხვა განუწყხა ხაძმის. მწარე დღეების გარდა, სიმონი იყო ხაძხხიური დღეებზე. ათონის სწორად სტუმრობდნენ მოღვაწეები ხაქართველოდან, ასევე ივერთის უმაღლესი სასწავლებლის ქართველი სტუდენტები. ხაქართველოდან იგზავნიებოდა ხახულოერი და ხაყრო შინაარსის ქურნაღვახულები.

ბერძენი ბერების უხამართლობით განაწამები ქართველები თავის დახაცვე გზებს ეძებდნენ. ივერთა მონასტრის არქიმანდრიტები ეოველ ოთხ წელსწამს ცვლიდნენ მისიკო-

ვის მეტოქის მმართველს. სწორედ ამ მეტოქიდან შემოსდიოდათ უხამაზარი შეხსწრელობი. ეოველი ახალი მმართველი უნდა დაემტკიცებინა სულთანს და რუსეთის საელჩოს**.

როდესაც მოაწვედა ეს დრო მღვდელსქმონახონმა იოანე წადადა კონსტანტინეპოლში და რუსეთის ელჩსა და კონსულს სოხოვედა შემადგომლობას. ამ თხოვნებს შედეგად ვერ გამოიღო, რადგან ბერძენი ბერები ქრთამით იკაფავდნენ გზას. ხამაგიერიოდ, ქართველებზე გაბიორტეზულებმა 1911 წელს ხამიჯარი შეტყობეს ათონის მთის უმაღლეს მმართველ ორფანოზ - პრიტატში - ქართველები არ გვემორჩილებიან და ვთხოვთ მიიღოთ ხამებო: ან დაგვიმორჩილოთ ან განდევნოთ*. ქართველი ბერები გამოდევნისაგან იმხანად ოსმალეთში მყოფმა არქიმანდრიტმა ნიკოლოზმა (ნამორაძე) იხსნა. იგი დაუკავშირდა სულთანის კართან დაახლოებულ მუსულმან ქართველებს გვარად

* სამწუხაროდ, ამ წერილებმა ჩვენამდე ვერ მოაღწია.
** ქალკედონის ნახევარკუნძული, სადაც მღებარეობს ათონის მთა 1913 წლამდე ოსმალეთის შემადგენლობაში შედიოდა.

პირას, ცისფერი ცის ქვეშ ფართო მიწაზე რომ საცხოვრებელი ადგილი გვაქვს.

ერთმანეთს ვუფრებით, უბედული ისტორია, მდიდარი კულტურა, ძველი ანბანი გვაქვს.

გულიანები ვართ, მეფე ბიეტი, მეფე გუბაზი, მეფე ქუჯი და ფარნავაზი რომ გვყავს. ძლიერი ვართ, დალოცვილი წიგნები, დიდი სალოცაეები, ღუთის რწმენა გვაქვს. მომლოდინე ვართ ღუთისა, მაგარი ბოჭები და ღალი ვოგონები გვეზრდება. ამდენი რაღაც გვაქვს, მაგრამ ერთმანეთთან საკმარისი კონტაქტი არა გვაქვს, სასლვარი რომ გაიხსნა, მას მერე 17 წელიწადი გავიდა, მაგრამ ერთმანეთს დიდად არ ვიცნობთ, ორი მეზობელ მხარეში ვართ, მაგრამ ერთმანეთის სიღამაზეს არ ვიცნობთ. ერთიანი ხალხი ვართ, მაგრამ ჭირი და ლხ-

ინი ერთმანეთისა არ ვიცით. განათლებულნი ვართ, მაგრამ ერთმანეთის ნაწერებს ვერ ვკითხულობთ.

შეეჩნათ და რაც დანაკლისი გვაქვს, შევავსოთ.

ჩემი სიტყვების ბოლოს ვიტყვი, რომ

ძვირფასო კოლხო ძმებო, ღამაში დღეები და განათებული დილა ჩვენთვის იყოს, ერთმანეთისთვის დახმარება და ლოცვა არ დაგვავიწყდეს.

ღმერთმა ჩვენს მეგობრებს ძლა, მტრებს კი შიში მისცეს. გაუმარჯოს კოლხების ერთობას, მეგობრობას და ძმობას.

რედაქციის მიწაწერი:

ღამაში სტუმრის მიერ წარმოთქმული ყველა ქართულისთვის ამბულაჟული სიტყვის სტილს უცვლელად ვტოვებთ.

უბედული ქართული ცისე ღამაში

ამიტომ ასეთი ღამაში დღეები კიდევ ბევრი უნდა გვქონდეს, დიდი ღხინი ხშირად უნდა გავმართოთ, მისვლა-მოსვლის ორგანიზაციები

ქრონიკა, ინფორმაცია

აშშ-ის ახალი ელჩი საპატრიარქოში

1 სექტემბერს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ილია II საქართველოს საპატრიარქოში აშშ-ს ახლადდანიშნულ ელჩს, ბატონ ჯონ ტეფტს შეხვდა. შეხვედრას ესწრებოდნენ პატრიარქის ქორეპისკოპოსი, ახალციხის, ტაოკლარჯეთისა და ღამთის მთავარეპისკოპოსი თეოდორე (ჭუაბე), ზუგდიდისა და ცაიშის ეპისკოპოსი გერასიმე (შარაშენიძე), ყაზბეგისა და ხევის ეპისკოპოსი პეტრე (ცაბავა), დმანღლი ეპისკოპოსი ზენონი (იარაჯული), საპატრიარქოს შემატანე, მონაზონი ნინო (გრიგოლაძე). შეხვედრაზე უწმიდესმა ისაუბრა საქართველოს ეკლესიის ისტორიის, ტრადიციებისა და სიწმიდეების შესახებ. ამასთანავე, აღინიშნა, რომ კულტურულ-რელიგიური ურთიერთობები მნიშვნელოვანია, როგორც ჩვენი ქვეყნისთვის, ასევე ამერიკის შეერთებულ შტატებისათვისაც.

საპატრიოს სტუმარმა თავის მხრივ აღნიშნა, რომ თავისი შესაძლებლობების ფარგლებში ყველაფერს გააკეთებს საქართველოს კეთილდღეობისთვის.

შეხვედრის დასასრულს უწმიდესმა სამახსოვრო საჩუქარი გადასცა ამერიკელ სტუმარს.

ხალღასხმა

28 აგვისტოს ბორჯომისა და ბაკურიანის მთავარეპისკოპოსმა სერაფიმემ (ჯოჯუა) ბორჯომის ღუთისმშობლის სახელობის ტაძარში მღვდლად აკურთხა ბერდიაკონი ზოსიმე (გიორგაძე).

* * *

14 აგვისტოს ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II დიაკნად დაასხა ხელი მარტყოფის ყოველთა წმიდათა სახელობის მონასტრის ბერი იესეს (გელაშვილი).

* * *

28 აგვისტოს, ყოვლადწმიდა ღუთისმშობლის მიძინების დღესასწაულზე სამთავისისა და გორის ეპისკოპოსმა ანდრეამ (გვაზივა) ატენის სიონში მღვდლად დაასხა ხელი ბერდიაკონ დამიანეს (ხუფენია).

მონაზვნად აღკვეცა

14 აგვისტოს კუმისის ყოვლადწმიდა სამების სახელობის დედათა მონასტერში სამონაზვნე რიფსიმე (შერეშაშვილი) აღიკვეცა მონაზვნად და ეწოდა სახელი ხალომე-აღკვეცის წესი შეასრულა ილუქენმა ბართლომემ (ფირცხალაშვილი).

* * *

19 აგვისტოს ფერისცვალების მამათა მონასტერში მონაზვნად აღიკვეცენ წალკის ივერიის ყოვლადწმიდა ღუთისმშობლის ხატის სახელობის დედათა მონასტრის წევრები: მარინილი მარიამი (ჩირგაძე).

დასაწყისი 80-7 გვ.

რომელსაც სახელად ეფემია ეწოდა; მორჩილი მართა (ასანიძე), რომელსაც სიღონია ეწოდა. აღკვეცის წესი შესრულდა იღუმენმა ბართლომე (ფირცხალაშვილი).

დაჯილდოება

24-26 აგვისტოს უწმიდესი და უნეტარესი ილია II იმყოფებოდა სტეფანწმიდისა და ხვეის ეპარქიაში. იღუმენის ხარისხში აიყვანა მღვდელმონაზვნები: გორისციხის ხეობის ტაძრების მოძღვარი და ფხელშეს წმიდა გიორგის სახელობის ტაძრის წინამძღვარი, მღვდელმონაზონი იოანე (სილაგაძე), დაბა ყაზბეგის მიქელ მოაჯარანგლოზის სახელობის ტაძრის წინამძღვარი, მღვდელმონაზონი ნიკოლოზი (ლლონტი), ანხოტის წმიდა ნიკოლოზის სახელობის მამათა მონასტრის წინამძღვარი მღვდელმონაზონი იაკობი (იაკობიშვილი), გერგეტის ყოვლადწმიდა სამების ტაძრის წინამძღვრის მოადგილე, მღვდელმონაზონი იოსები (თავაძე).

მარიამობის დღესასწაულზე ყოველი მათგანი დაჯილდოვდა ოქროს ჯვრის ტარების უფლებით.

სამიმაზრო

საქართველოს საპატრიარქო იუწყება, რომ გარდაიცვალა ურბნისისა და რუისის ეპარქიის ბერის - **იოაკიმეს** (გაღდავაძე) დისშვილი, გიორგი ქუთათელაძე და თანაგრძნობას უცხადებს განსვენებულის ოჯახსა და ახლობლებს. დმერთმა ცოდვების მოკვება მიხედლოს ახლადმსხვერპლ გიორგის და ცათა სასუფეველში დაამკვიდროს. მკითხველს ვთხოვთ, ღოცვებში მოიხსენიოს ახალგარდაცვლილის სული.

* * *

საქართველოს საპატრიარქო იუწყება, რომ არქივის ხელმძღვანელს,

ქალბატონ მზია კაცაძესა და საპატრიარქოს თანამშრომელს, ბატონ ომარ თვაურს გარდაეცვალათ სიძე - ზურაბ ელიაური და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს. მკითხველს ვთხოვთ, ღოცვაში მოიხსენოს გარდაცვლილის სული.

პანაშვიდი ძართველ

კატრიოტიკა სულის საოხად

3 სექტემბერს თბილისში, მეტეხის ტაძარში გაიმართა პანაშვიდი საქართველოს თავისუფლებისთვის გარდაცვლილი მებრძოლების სულის მოსახსენებლად, რომელიც საზოგადოება „აგვისტო - 1924“ წევრების თხოვნით ჩატარდა.

ნიკო ბაბრატიონის სახელობის თავაღ-აზნაურთა სკოლა-ლიცეუმი

საქართველოს საპატრიარქოსა და განათლების სამინისტროს დაქვემდებარებაში არსებულ ნიკო ბაბრატიონის სახელობის თავაღ-

აზნაურთა სკოლა-ლიცეუმში მოსწავლეთა სწავლა-აღზრდის პროცესი მართლმადიდებლური ეკლესიის ეროვნული ტრადიციების, ღირსების, ზნეობის, ცოდნის განვითარება-გადრმავეების საფუძველზე წარიმართება. სკოლა-ლიცეუმის სასწავლო წელი იწყება ინდიკტიონის (საეკლესიო ახალი წელი) დაწყებისას 14 სექტემბერს (ახ. სტ.) და მთავრდება 14 ივნისს.

ზოგადსაგანმანათლებლო პროგრამების გარდა, ლიცეუმები გაძლიერებულად ეწყობიან უცხო ენებს (გერმანული, ინგლისური,

რუსული, ბერძნული), რელიგიის ისტორიას, კატეხიზმოს, გალობას, ხუცურს, ეკლესიის ისტორიას, ოქრომკედს, ქართულ ცეკვას. სასწავლო პროგრამა მოიცავს 12 წლიან ციკლს. სწავლების მესამე საფეხურიდან გათვალისწინებულია სპეციალიზაცია პუმანიტარული, იურიდიულ-ეკონომიკური მიმართულებით.

სკოლა-ლიცეუმში უდიდესი ყურადღება ექცევა მოსწავლეების მონარქისტული სულისკვეთებით აღზრდას.

ამასთანავე, სკოლა-ლიცეუმში სიახლეა: წელს ცხადდება მიღება მოსამზადებელ განყოფილებაზე ბაღის უფროსი ასაკის ბავშვებისათვის.

მისამართი: ფალიაშვილის ქ. №81; ტელ: 36-12-58; 64-75-91; 899 42 30 11.

ბანცხადვა

ბიოეთიკური კვლევისა და კულტურის ცენტრი საქართველოს საპატრიარქოსა და შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსთან ერთად აცხადებს კონკურსს წმიდა თამარ მეფის სახელობის მოწველების დების მოსამზადებელ კურსებზე ჩასარიცხად. მიიღებიან როგორც საშუალო და უმაღლესი სამედიცინო განათლების მქონე პირები (სექტორი „ა“ - 10 ადგილი), ისე სხვა მსურველებიც (სექტორი „ბ“ - 10 ადგილი). განცხადებები მიიღება 19 სექტემბრის ჩათვლით. პირველი გასაუბრება-გამოცდა (ზოგადი უნარ-ჩვევები და ქართული) ჩატარდება 22 და 23 სექტემბერს, მე-2 (ადამიანის ანატომის და ზოგადი ბიოლოგია) - 28 და 29 სექტემბერს. სწავლა დაიწყება 3 ოქტომბერს. კურსებს ხელმძღვანელობს მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, ოსუ ქორუჯიის კათედრის პროფესორი, მღვდელმონაზონი ადამი (ახალაძე). საკონტაქტო ტელეფონი - 8 77 402 864.

ტაძრის კურთხევა

29 აგვისტოს ცაფრისა და ღმრწახის ეპისკოპოსმა სტეფანემ

ბაბრძელება 80-9 გვ.

დასაწყისი მკ-5 მკ.

ხიშვლილი დირექტორის თანამდებობაზე აირჩია იგი დღემდე უანგაროდ და დაუხოგავად იღვწოდა სამშობიარო სახლის კეთილდღეობისათვის. ძეგლია მისი წარსულ დროში მოხსენიება, არაფერს ელოდა ასეთი ახალგაზრდა სიცოცხლის უფროდ შეწყვეტას. გიორგი ჯავახიშვილის სახით სამშობიარო სახლმა დაკარგა უდიდესი მეან-გინეკოლოგი, მრავალი გამკითხველი და გულმოდგინადე ადამიანი, არაჩვეულებრივი, ერთგული მეგობარი და მასწავლებელი, რომელიც თავის პროფესიონალურ ცოდნას ახალგაზრდა თაობას გადასცემდა. დიდი გულისტკივილითა და და უსახურო მწუხარებით ვუძვიდებით ჩვენს საყვარელ ადამიანს. უფალმა დაუმკვიდროს სასუფეველი.

**სამშობიარო სახლის
კოლექტივი**

სამძიმარი

საქართველოს საპატრიარქო ოფისში, რომ გარდაიცვალა ხაშმის

მონსტრის ბერი ალექსი (ზაჩანიძე). მკითხველს ვთხოვთ, ღოცვებში მოიხსენიოს ახლადშესვენებულის სული.

**პრწანისის ბრძოლიდან
210 წელი გაშიდა**

1795 წლის 24 სექტემბერი, ძველი სტილით 11 სექტემბერი, ქართველთა

თავგანწირული გმირობის დღეა. ამ დღეს კრწანისის ომში დამარცხების მოუხედავად ქართველებმა სულის გაუქვხლობისა და გმირობის უდიდესი მაგალითი აჩვენეს: - აღა-მაჰმად-ხანის 35 000 ჯარს სასტიკი წინააღმდეგობა გაუწია ერეკლე მეფემ 4 000-მდე ერთგულ მებრძოლთან ერთად. მოუხედავად მცირერიცხოვნობისა, თბილისის მისაღვლომებთან ქართველები საარაკო გმირობა გამოიჩინეს. როგორც წმინდა ილია მართალი (ჭავჭავაძე) ბრძანებს: „მათ თავი შესწირეს თავისს საყვარელს ქვეყანას, თავის რჯულ-სარწმუნოებას, თავის ვინაობის ხსნას, თავის ისტორიის ანდერძს, თავისის ერის სახელსა და დიდებას და ერთობ თავისის ქვეყნის მერმისსა...“

კრწანისის ბრძოლის დღიდან 210 წელი გავიდა. ამ თარიღის აღსანიშნავად ა.წ. 25 სექტემბერს, კვირას, 19.00 სთ-ზე, სამასი არაგველის სახელობის სკვერში, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმინდესი და უნეტარესი ილია II შეასრულებს ქართველი გმირების სულის მოსახსენებელ პანაშვიდს; მოეწყობა მუსიკალურ-ლიტერატურული სანახაობა.

სახოგადოება გაეცნობა კრწანისის ბრძოლის ისტორიული ადგილის მოწყობის საპროექტი წინადადებას, რომელიც უძრავი ქონების საინვესტიციო კომპანია „GRDC“ ჯგუფის მხარდაჭერით შემუშავდა საქართველოს საპატრიარქოში.

ხელდასხმა

28 აგვისტოს, ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის მიძინების დღესასწაულზე სამთავისისა და გორის ეპისკოპოსმა ანდრიაშ (გვახავა) ატენის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის ტაძარში დიაკვნად დაასხა ხელი თბილისის სასულიერო სემინარიის IV კურ-

სის სტუდენტს, ალექსანდრე ქსოვრელს.

* * *

17 სექტემბერს ოზურგეთის წმიდა ნინოს სახელობის საკათედრო ტაძარში შემოქმედის მთავარეპისკოპოსმა იოსებმა (კიკვაძე) მღვდლად დაასხა ხელი ამავე ტაძრის დიაკვნანს, ბესარიონ ლომინიძეშვილს, ხოლო დიაკვნად - მაკვანეთის ხარების სახელობის ეკლესიის სტიქაროსანს დავით ჯანჯღავას. მღვდელი ბესარიონი იმსახურებს ოზურგეთის წმიდა ნინოს ეკლესიაში.

* * *

18 სექტემბერს ოზურგეთის წმიდა ნინოს სახელობის საკათედრო ტაძარში შემოქმედის მთავარეპისკოპოსმა იოსებმა (კიკვაძე) მღვდლად დაასხა ხელი დიაკვნან დავით ჯანჯღავას, ხოლო დიაკვნად - ოზურგეთის წმიდა ნინოს სახელობის ეკლესიის მეღვთისმცოდნე - შალვა ჯინჭარაძეს. მღვდელი დავითი იმსახურებს ჩოხატაურის რაიონის სოფელ ბუკნარის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის შობის სახელობის ტაძარში, დიაკონი შალვა კი იმსახურებს ოზურგეთის წმიდა ნინოს სახელობის ეკლესიაში.

სამშობიარო კონსულტაცია

„ჯვარის მამასთან“ არსებულ სამედიცინო სამსახურში ჩატარდება უფასო სამედიცინო კონსულტაციები:

- 1) ტრამევატოლოგი-ორთოპედი (24 სექტემბერი 12.00-14.00)
  - 2) ალერგოლოგი (24 სექტემბერი 15.00-16.00)
  - 3) ნერვოპათოლოგი (25 სექტემბერი 12.00-14.00)
  - 4) ანგიოლოგი (სისხლძარღვების დაავადებები) (25 სექტემბერი 14.00-16.00)
  - 5) ყელ-ყურ-ცხვირის ექიმი (26 სექტემბერი 15.00-17.00)
- ინფორმაციისთვის დარეკეთ - 92 90 12, 8 99 57 65 31**

ფოტომატიანი

ალავერდობა. 1978 წელი

უწმიდესი და უნეტარესი სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II სამღვდლო კრებულთან ერთად ლიტანიობისას

უკანა რიგში: ეპისკოპოსი თადეოზი (იორაშაშვილი), საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II, ალავერდელი მიტროპოლიტი გრიგოლი (ცერცვაძე) (+1992 წ).

მთა წინ: არქიმანდრიტი სოგრატი (ჭულუხაძე); ჯვრით ხელში დეკანოზი ანდრია ჩახვაშვილი (ამჟამად რუსთველი მიტროპოლიტი ათანასე).

წინა პლანზე: მღვდელი (ამჟამად დეკანოზი) ანთიმოზ ჩაგელიშვილი;

სტიქაროსნები: ივანე ბეწუნაძე (აწ გარდაცვლილი დეკანოზი იოანე) და თემურ გოგიაშვილი (ამჟამად ფოთისა და სობის ეპარქიის დეკანოზი თეიმურაზი).

ფოტო მოგვაწოდა ველისცინის ღვთისმშობლის სახელობის ტაძრის დეკანოზმა იოანე მიტიჩაშვილმა.

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებოთ ვისსნათ ისინი.

ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რუბრიკის უძღვბა ლპარსაბ ტომონიძე

დასაწყისი მ-4 მ.

„გულითადად მივესალმებით საერთაშორისო ფესტივალ „ჩვენებურების“ ყველა მონაწილეს. მოხარულნი ვართ, რომ ჩვენი შეხვედრები ტრადიციული ხდება და სულ უფრო მეტ ადამიანს აერთიანებს.

ღვთისმშობლიდან მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხეში გაბნეულ ქართველებთან კავშირის გადამწყობა, მათში ეროვნული სულისკვთების განმტკიცება და სამშობლოში დაბრუნებისათვის ხელშეწყობა სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საქმეა და ამაში ყველამ უნდა მივიღოთ აქტიური მონაწილეობა.

ჩვენი ეკლესია ცდილობს თავისი წვლილი შეიტანოს ამ საქმეში. მინდა გაცნობოთ, რომ ქობულეთში, ზღვის პირას, არის შესანიშნავი ადგილი, სადაც ზაფხულობით განზრახული გვაქვს მოვაწყოთ დასასვენებელი სახლი უცხოეთში მცხოვრებ ქართველთა ბავშვებისათვის. მათ უნდა მიეცეთ საშუალება, უფრო ახლოს გაეცნონ ჩვენს წესებს, ტრადიციებს, ჩვენს ისტორიასა და კულტურას; ვფიქრობთ, ეს განზრახვა ერთ-ერთ წვლილადში რეალობად იქცევა და განხდება კიდევ ერთი კერა თანამემუდღეთა სულიერი გადარჩენისათვის.

შევთხოვ ღმერთს, უფალმან ძალი ერსა თვისსა მოსცეს, უფალმან აკურთხოს ერი თვისი მშვიდობით!

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II

ხელდასხმა

21 სექტემბერს, ხვისია და სტეფანწმინდის ეპისკოპოსმა პატარემ (ცაავა) ხოფელ ხონის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის სახელობის

ტაძარში მღვდლად დაასხა ხელი ბერლიაკონ პავლეს (ჭანტურიძე), ხოლო დიაკვნად - ბერ მათეს (ჯუღლაყიძე).

* * *

26 აგვისტოს პატარძეულის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის სახელობის მონასტრის წინამძღვარმა, მღვდელმონაზონმა იაკობმა (ავალი-შვილი) ბერად აღკვეცა ამავე მონასტრის მორჩილები - ტარიელ ოსიტაშვილი რომელსაც სახელად არსენი უწოდა და იაგო შიოშვილი რომელსაც სახელად ექვთიმე უწოდა).

აღკვეცას ესწრებოდა საგარეჯოსა და ნინოწმინდის ეპისკოპოსი ლუკა (ლეჟავა).

ტაძრის კურთხევა

14 აგვისტოს გურჯაანისა და ველისციხის ეპისკოპოსმა ექვთიმემ (ლეჟავა) და საგარეჯოსა და ნინოწმინდის ეპისკოპოსმა ლუკამ (ლომიძე) პატარძეულის წმიდა შიოს სახელობის ტაძარი აკურთხეს.

დაჯილდოება

27 სექტემბერს, ჯვართამაღლების ბრწყინვალე დღესასწაულზე უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში იღუმენის ხარისხში აიყვანა და ოქროს ჯვრითა და ენქერის ტარების უფლებით დააჯილდოვა ამავე მონასტრის მღვდელმონაზვნები - სერაფიმე (ჭედიია), დოსითე (ბოგვერაძე) და ადამი (ახალაძე).

სამიღვინო კონსულტაცია

„ჯვარის მამასთან“ არსებულ სამღვინო სამსახურში ჩატარდება უფასო კონსულტაციები:

ოფთალმოლოგი - 1 ოქტომბერი, 12.00-დან 14.00 საათამდე;

ქნდოკინოლოგი - 2 ოქტომბერი, 12.00-დან 14.00 საათამდე;

დერმატოლოგი - 6 ოქტომბერი - 15.00-დან 17.00 საათამდე;

ინფექციონისტი, ნეფროლოგისა და უროლოგის მიღების საათებზე დაგვიკავშირდით.

ინფორმაციისათვის დარეკეთ:

98 90 12;

8 99 57 65 31.

შინაგარე საპატრიარქოში

27 სექტემბერს უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II საპატრიარქო რეზიდენციაში მიიღო საბერძნეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე, ბატონი ვ. სკანდალაკისი, საქართველოს ელჩი საბერძნეთში ზ. ტუმბურიძე, საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე კ. ქავთარაძე, საბერძნეთის ელჩი საქართველოში კ. მავროსკელიდი.

საუბარი შეეხო საქართველოსა და საბერძნეთის დიდი ხნის ურთიერთობებს. სტუმრებთან საუბრისას უწმიდესმა იმედი გამოთქვა, რომ უახლოეს ხანებში საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა აღდგება.

ალავერდის დღესასწაული

28 სექტემბერს საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია ერთ-ერთი ასურელ მამათაგანის, ღირსი იოსებ ალავერდელის ხსენებას აღნიშნავს. ამ დღეს ალავერდის საკათედრო ტაძარში საზეიმო წირვა აღავლინეს ამავე ალავერდელ-

დასასრული მ-6 მ.

ფოტომატიანი

კათოლიკოს-პატრიარქი ეფრემ II მცხეთის სასულიერო სემინარიის პედაგოგებთან და სტუდენტებთან ერთად 1968 წ. 14 სექტემბერი.

სხედან (მარცხნიდან): მღვდელმონაზონი სოგრატო ჭულუსაძე (ამჟამად არქიმანდრიტი), დეკანოზი ვიქტორ შალამბერიძე (გარდაიცვალა 1977 წ.), კათალიკოს-პატრიარქი ეფრემ II (სიდამონიძე), ცსუ-აფხაზეთის მიტროპოლიტი ილია (შიოლაშვილი) (ამჟამად კათალიკოს-პატრიარქი), ილია ჭეიშვილი, ტაისი ტორონჯაძე, მძღოლი ფარნაოზი;

დგანან (მარცხნიდან): სტუდენტი ალადაშვილი, წყალობა ჭულუსაძე (გარდაიცვალა დეკანოზის ხარისხში 2004 წ.), რომანოზ ბიბილაშვილი (გარდაიცვალა დეკანოზის ხარისხში), კლიმენტი კაკალიაშვილი (ამჟამად დეკანოზი), მღვდელი არსენ ბერუაშვილი (ამჟამად სვეტიცხოვლის საკათედრო ტაძრის დეკანოზი), დიაკონი გიორგი ლომიაშვილი (გარდაიცვალა დეკანოზის ხარისხში 1981 წ.), გვი მამისურაძე, დიაკონი ზურაბი აბუანდაძე (გარდაიცვალა დეკანოზის ხარისხში), მონაზონი გაბრიელი ჩოჩიშვილი (ამჟამად არქიმანდრიტი), ელგუჯა ლოსაბერიძე (ამჟამად დეკანოზი), პსარეული მარო ქავთარაძე, იოანე მიტიჩაშვილი (ამჟამად დეკანოზი), ლევან იოსებაშვილი (გარდაიცვალა მღვდლის ხარისხში).

სურათი მოგვარწოდა ველისციხის ღვთისმშობლის შობის ეკლესიის წინამძღვარმა დეკანოზმა იოანე მიტიჩაშვილმა.

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებინებინოთ ვისსნათ ისინი.

ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რუბრიკას უძღვება ლუსარსაბ ტომონიძე

ქრონიკა, ინფორმაცია

**კათოლიკოს-პატრიარქის
მიმართვა**

ჩვენი სულიერო შვილებო, თუმ-ფშავ-ხევსურნო, ფხოველნო! თქვენ იყავით და ხართ ერთგულნი მკვიხოვნენი საქართველოს ჩრდილო კარიბჭისა, თქვენ ყოველთვის იძლეოდით სიმტკიცისა და გაუტეხლობის მაგალითს და გვერდში ედევით ერთიან საქართველოს; მამულისადმი თქვენი თავდადების მოწმეა ბახტრიონი და კრწანისი, საარაკო თაფგანწორვა სამასი არაგველისა და სამასი ხევსურისა.

თქვენი სულისკვეთება მშვენიერადაა გადმოცემული ამ ლექსში:

„არ გავცვლი საღსა კლდეებ-სა უკვდავებისა ხეზედა,

არ გავცვლი მე ჩემს სამშობლოს, სხვა ქვეყნის სამოთხეზედა“.

მთამ შინარჩუნა ჩვენი ეროვნული ფასეულობანი. იმედი გვაქვს მომავალშიც ეს ტრადიცია კიდევ უფრო განმტკიცდება. მამულის, ენის, სარწმუნოების დაცვა ჩვენი გადარჩენის გარანტიაა.

საქართველოს საპატრიარქო ყოველთვის ზრუნავდა ამ კუთხის სულიერ წინსვლაზე. ამ მიზნით შეიქმნა ფშავ-ხევსურეთისა და თიანეთის ეპარქია. ჩვენ ვეცდებით შევეწიოთ ამ მხარეს და ვიზრუნოთ მისი სულიერი აღორძინებისათვის.

„უფაღმან ძალი ერსა თვისსა მოსცეს, უფაღმან აკურთხოს ერი თვისი მშვილობით“ (ფს).

ქრისტესმიერი სიყვარულით

სრულიად საქართველოს
კათოლიკოს-პატრიარქი
30 სექტემბერი, 2005 წელი

ბრძანება

**სრულიად საქართველოს
საპატრიარქოსადმი**

ა.წ. 29 სექტემბრიდან საქართველოს საპატრიარქოში შეიქმნას ახალგაზრდობის სულიერი და ინტელექტუალური განვითარების ცენტრი.

სრულიად საქართველოს
კათოლიკოს-პატრიარქი
29 სექტემბერი, 2005 წელი

ბრძანება

**სრულიად საქართველოს
საპატრიარქოსადმი**

ა.წ. 29 სექტემბრიდან ახალგაზრდობის სულიერი და ინტელექტუალური განვითარების ცენტრის ხელმძღვანელად დაინიშნოს მისი ყოვლადუსამღვდელოესობა, ცაგერისა და ღვინტეხის ეპისკოპოსი სტეფანე (კალაიჯიშვილი).

სრულიად საქართველოს
კათოლიკოს-პატრიარქი
29 სექტემბერი, 2005 წელი

ხელდასხმა

2 ოქტომბერს ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II დიაკვნად აკურთხა კოჯრის ღვთისმსობლის მიძინების მამათა მონასტრის ბერი აარონი (კაპანაძე).

* * *

2 ოქტომბერს ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია დეკანოზის ხარისში აღიყვანა და ოქროს

ჯვრის ტარების უფლებით დააჯილდოვა მღვდელი მიქაელ წულუკიძე.

* * *

25 სექტემბერს ოზურგეთის წმიდა ნინოს სახელობის საკათედრო ტაძარში შემოქმედის მთავარეპისკოპოსმა იოსებმა (კეკელიძე) მღვდლად დაასხა ხელი დიაკონ შალვა ჯინჭარაძეს. მღვდელი შალვა დაინიშნა ღუაბზეს წმიდა გიორგის ეკლესიის წინამძღვრად.

ახალი ტაძარი ვალვერში

23 სექტემბერს, ბორჯომისა და ბაკურიანის მთავარეპისკოპოსმა სერაფიმემ (ჯოჯუა) ვალვერში აკურთხა წმიდა ნინოს სახელობის ეკლესია. იმავე დღეს ტაძარი მონახულა და პარაკლისი გადაიხადა უწმიდესმა და უნეტარესმა ილია II-ემ. პარაკლისს დაესწრნენ რუისისა და ურბნისის მიტროპოლიტი იობი (აქიაშვილი), ფოთისა და ხობის მთავარეპისკოპოსი გრიგოლი (ბერბიჭაშვილი) და სამტრედიისა და ხონის მთავარეპისკოპოსი საბა (გიგინეია).

ტაძრის ქტიტორია თამაზ გელაშვილი.

**სახეიწო წირვა წმიდა
მესტათი პლაკიას
სახელობის ტაძარში**

3 ოქტომბერს მართლმადიდებელი ეკლესია წმიდა ევსტათი პლაკიასს ხსენებას აღნიშნავს. საქართველოში მისი სახელობის ერთადერთი ტაძარია კასპის რაიონის სოფელ ერთაწმინდაში, სადაც

დასასრული 86-7 გვ.

ფოტომატიკი

მარტყოფის „ღვთაების“ მონასტრის ბერები.

ილუმენი ხარლამპი (სომასურიძე, შემდგომში არქიმანდრიტი) 1876-1960

მღვდელმონაზონი აითალა (ძამაშვილი) 1873-1971

ფოტო გადაღებულია XX ს-ის 50-იან წლებში, წმ. ანტონ მარტყოფელის სვეტზე, სადაც არქიმანდრიტ გერმანეს (იაშვილი) წინამძღვრობით კომუნისტების მიერ „ღვთაების“ მონასტრიდან გამოდევნილი სუთი ბერი დასახლდა. მოღვაწენი შეძლებისდაგვარად პატრონობდნენ მონასტერს და ადასრულებდნენ საღვთო საიდუმლოებებს. უამრავი დამციირებისა და შევიწროების მიუხედავად სიცოცხლის ბოლომდე ერთგულად ემსახურნენ დედა ეკლესიას. მამა ხარლამპი და აითალა უკანასკნელნი იყვნენ ღვთაების სავანეში მოღვაწე ძმათა შორის.

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებისგან ვიხსნათ ისინი.

ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რებრიკის უძღუბა ლუსრსაბ ტომონიძე

ფოტომატიკა

ფოტის ივერიის ღვთისმშობლის ხატის სამლოცველო სახლის პირველი დღესასწაული. 1955 წლის 26 ოქტომბერი

ბათუმ-შემოქმედელი მიტროპოლიტი ეფრემი (სიდამონიძე, შემდგომში პატრიარქი) 1896-1972, მისგან მარცხნივ, სახარებით ხელში, მღვდელ-მონაზონი შიო (ძიძაგა, შემდგომში არქიმანდრიტი) 1882-1969, მისგან მარჯვნივ, ტაძრის წინამძღვარი, დეკანოზი კოსმა კირცხალია 1892-1961.

უკანა პლანზე დიაკონი გიორგი ტერსიევი (შემდგომში დეკანოზი) 1915-1978.

ფოტო მოგვანოდა ჯინეთის დედათა მონასტრის წინამძღვარმა, არქიმანდრიტმა ანდრიაშვილმა (კვიციანი).

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებოთ ვიხსნათ ისინი.

ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რუბრიკას უძღვება ლეონიდა ტოტონიძე

<p>ბთნოვთ, გაათოს ბაუზოთხოვლით მასში დავაბლიო მასაღვოსი ბაშო</p> <p>„საპატრიარქოს უწყებანი“ ვებ-გვერდი: http://www.patriarchate.ge</p> <p>მისამართი: პრიკლე II მოედანი №1</p> <p>საძაროვებლონ საპატრიარქოს პრესცენტრი ტელ/ფაქსი: 98-95-41.</p>	<p>კალაპოქი: ზოგა ცხოვრებაში,</p> <p>საკალაპოქო კოლეჯი: მთავარეპისკოპოსო რიხიბო (შოქლაშვილი),</p> <p>რედაქციო რედაქციო შარაშვილი, ლეონიდა ტოტონიძე, მარიამ ბაშა, ნათია თარაშვილი,</p> <p>სათუნა რაქვიანი, ნანა გოგუნიანი, თამარ ასათიანი, ნინო ბაბოშვილი,</p> <p>დასაქმებულნი: კახაბერ მანუჩარი, რედაქციო: ზოგა კოლეჯი.</p>
---	---

დასაწყისი 84-4 გვ.

**სვბტიცხოვლოას
მომლოცველოობითი
მსვლელოა გაიმართა**

წმიდა ილია მართლის სახელობის პილიგრიმთა გაერთიანებამ უფლის კვართის დღესასწაულთან დაკავშირებით ღოცვითი სვლა მოაწყო. მსვლელობა 13 ოქტომბერს ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძრიდან დაიწყო, მომლოცველები დაესწრნენ წირვას და შემდეგ თბილისიდან მცხეთისკენ გაემართნენ. მსვლელობა ღოცვის თანხლებით წარიმართა და წინ მაცხოვრის ხატი მიუძღოდა. საბოლოოდ, ჯგუფმა სვლა სვეტიცხოვლის ტაძარში დაასრულა, თაყვანის სცა უფლის ცხოველსმყოფელ კვართს.

ხელდასხმა

9 ოქტომბერს ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II დიაკვნად დაასხა ხელი ნადოკრის წმიდა არჩილ მეფის სახელობის მამათა მონასტრის ბერ არჩილს (კიკვაძე).

* * *

16 ოქტომბერს უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II ყოვლადწმიდა სამების სახელობის საპატრიარქო ტაძარში მღვდლად დაასხა ხელი ამავე ტაძრის დიაკონ ბესარიონ მეფარიშვილს.

განცხადება

შრომის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს თხოვნით ვაჭურვებ შემდეგ განცხადებას: „უმუშევართა სოციალური დაცვისა და დასაქმების ხელშეწყობის 2005 წლის სახელმწიფო პროგრამა“ ხორციელდება სოციალური დახმარებისა და დასაქმების სახელმწიფო სააგენტოს მიერ. დაინტერესებულმა პირებმა უნდა მიმართონ სააგენტოს რაიონულ

გაყოფილებებს რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით თბილისის რაიონული განყოფილებები:

მთაწმინდა-კრწანისი - გამგეობის შენობა, მე-4 სართული ტელ.: 72-01-30, გან-ბის უფროსი ქეთევან კვირიკაშვილი

ისანი-სამგორი - შავი ზღვის ქ. №13, ტელ.: 27-37-19, გან-ბის უფროსი ლევან კახაბრიშვილი დიდუბე-ჩუღურეთი - გამგეობის შენობა 1-ლი სართული, ტელ.: 94-24-98, გან-ბის უფროსი მარი წერეთელი;

ვაკე-საბურთალი - მიცკვეჩიის ქ. № 23, ტელ.: 893-371-401, გან-ბის უფროსი თენგიზ გუდელაძე;

გლდანი-ნაძალადევი - გამგეობის შენობა მე-2 სართული, ტელ.: 62-59-92, გან-ბის უფროსი ნინო ავაშენაშვილი.

სამსახურიდან ახლადდათხოვნილ უმუშევრებს, თუ ისინი სამი თვის განმავლობაში გაივლიან რეგისტრაციას სააგენტოს რაიონულ განყოფილებებში და საშუალოს დაკარგვამდე აქვთ მუშაობის ერთი წლის სტაჟი ენიშნებათ შემწეობა 6 თვის განმავლობაში 20 ლარის ოდენობით. დაწვრილებით ინფორმაციას მიიღებთ რაიონულ განყოფილებებში.

სააგენტო ასევე ახორციელებს უმუშევართა პროფესიული მომზადებისა და ვადამზადების სახელმწიფო პროგრამას შემდეგ სპეციალობებში: ობსერვური ბექდვის მმეტდავი (ტექნიკური უნივერსიტეტი)

ავტომანქანის შემკეთებელი (ტექნიკური უნივერსიტეტი)

ავტოელექტრიკოსი (ტექნიკური უნივერსიტეტი)

ლითონის მხატვრული დამუშავება (მინანქარი)

აირშემდუღებელი (ტექნიკური უნივერსიტეტი)

საამშენებლო-საინსტალაციო (გათბობის, ელ. გაყვანილობისა და ვენტილაციის სპეციალისტი) (ტექნიკური უნივერსიტეტი)

ძიძა („ქებაი“)

მანიკური, პედიკური („ქებაი“)

მიმტანი („ქებაი“)

ბარმენი („ქებაი“)

მცხობელი (ტექნიკური უნივერსიტეტი)

ხეზე მჭრელი („ქებაი“)

ქსოვლის მხატვრული დამუშავება („ქებაი“)

კერამიკის ოსტატი („ქებაი“)

სწავლე უფასოა, წარჩინებული კურსდამთავრებულებს ეძლევათ დასაქმების შესაძლებლობა.

სასწავლო კურსებზე მოხვედრის მსურველები უნდა იყვნენ დარეგისტრირებული სოციალური დახმარებისა და დასაქმების რაიონულ განყოფილებაში სამოქალაქო რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით.

ტექნიკური უნივერსიტეტის სპეციალობების მსურველებმა მიითხეთ ტექნიკური უნივერსიტეტის I კორპუსი VI სართული, ანზორ კვარაცხელია

„ქებაი“ - ენუქიძის 2, ვარკეთილის მეტროდან 115 სამარშუტო ტაქსი შინაგანი ჯარის კუთხესთან, გაზის ან სამარშუტო ტაქსი №(169) ტელ.: 70-12-28 (ლოლიტა)

სამძიხარი

საქართველოს საპატრიარქო მწუხარებით იუწყება, რომ 79 წლის ასაკში გარდაიცვალა ფილოსოფოსი, მეცნიერი და თეოლოგი ბ-ნი გიორგი /ჟორეს/ ცინცაძე.

ბ-ნმა გიორგიმ მრავალი განსაცდელით აღსავსე ცხოვრება განვლო. თსუ-ს ფილოსოფიის ფაკულტეტის სტუდენტი საბჭოთაპოლიტიკის მიერ რეპრესირებული ციმბირში იყო გადასახლებული. სასწაულებრივად გადარჩენილი დაუბრუნდა იგი საქართველოს.

მოგვიანებით უკვე ფილოსოფოსი და მეცნიერი ბ-ნი გიორგი იმ მცირერიცხოვან ინტელიგენტთა რიცხვშია, ვინც არ ერიდება სახელმწიფოებრივ მარწმუნებს და ღმერთს ეკლესიაში სასულიერო

ფოტომატიანი

მღვდელი ილარიონ ხოჯაგა

მღვდელი ილარიონ იაკობის ძე ხოჯაგა დაიბადა 1860-იანი წლების დასაწყისში.

1877 წ. დაამთავრა ქუთაისის სასულიერო სასწავლებელი. 1881 წ. 25 ივნისს განაწილებულ იქნა ვარციხის ღვთისმშობლის ტაძარში მედავითნედ. 1883 წ. 30 იანვარს იმერეთის ეპისკოპოსის გაბრიელის (ქიქოძე) მიერ ხელდასხმულ იქნა დიაკვნად და განამწესეს გეგუთის წმ. გიორგის ეკლესიაში. პარალელურად ასწავლიდა გეგუთის სამრევლო სკოლაში საღვთო სჯულს. 1885 წ. 3 ნოემბერს ხელდასხმულ იქნა მღვდლად და დაინიშნა სოფელ სადემეტრეოს წმ. გიორგის ეკლესიის მოძღვრად. 1892 წ. 29 ივლისს სოფელ სადემეტრეოს წმ. გიორგის ტაძრის კურთხევისას სასარგებლო და საქმიანი მოღვაწეობისთვის წმიდა ეპისკოპოსმა გაბრიელმა დააჯილდოვა საგვერდულის ტარების უფლებით. იმავე წლის 26 აგვისტოს თავისივე თხოვნის საფუძველზე გადაიყვანეს პატრიკეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში. 1897 წ. 2 ივნისს მოსახლეობის პირველი საყოველთაო აღწერისას გაწეული შრომისათვის მას უწყალობეს უმაღლესი ჯილდო - მუქი ბრინჯაოს მედალი. 1899 წ. ქვიტირის ოლქის

სამღვდელოების გადაწყვეტილებით მღვდელი ილარიონ ხოჯაგა არჩეულ იქნა დეპუტატად სამი წლის ვადით, იმერეთის ეპარქიის დეპუტატა სხდომაზე. 1902 წ. 2 მაისს იმერეთის ეპისკოპოსმა ლეონიდემ (ოქროპირიძე, შემდგომში საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქი) დააჯილდოვა სკუფიის ტარებით. 1904 წ. 17 აპრილს ინიშნება გეგუთის წმ. გიორგის ტაძრის მშენებლობის ორგანიზატორად და ამავე ტაძრის წინამძღვრად. მღვდელი ილარიონ ხოჯაგა კომუნისტებმა იძულებული გახადეს შეეწყვიტა სამღვდელო მსახურება და დაეტოვებინა სოფელი. იგი დასახლდა ზესტაფონში, სადაც გაატარა ცხოვრების უკანასკნელი წლები და აღესრულა 1940 წ.

მღვდელ ილარიონ ხოჯაგას ჰყავდა მეუღლე დომნიკა მიქაელის ასული ხოჯაგა და 7 შვილი: იაკობი, შალვა, ზოსიმა, ანა, ელისაბედი, ლუდმილა და მარიამი. დღეს მამა ილარიონის შთამომავალთაგან ორი მისი შვილიშვილი: დეკანოზი გრიგოლ აბულაძე - ზესტაფონის წმ. გიორგის და წმ. ნინოს ტაძრების წინამძღვარი და მღვდელი გიორგი ხოჯაგა - კასპის წმ. თეოდორე ტრონიის ტაძრის წინამძღვარი, აგრძელებენ საგვარეულოს სასულიერო ტრადიციას.

თუ თქვენს ხოჯაგას არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებისგან ვიხსნათ ისინი.

ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რეპრტიკის უბლება ლუბარსაბ ტომონიძე

გამოვიდა საბავშვო გაზეთი

„ალილუია“-ს ახალი 14(51) ნომერი.

ბეთლემი, ბაზილს ბაუშოტხილადი მასში მავრდელი მასკარის ბაში

საპატრიარქოს უწყებანი* 308.333990: <http://www.patriarchate.ge>

ბილამატი: ძიკალი II 8092560 №1

სადავითნელოს საპატრიარქოს პრესცენტრი ტელ/ფაქსი: 98-95-41.

აკრძალავს ზოგა ცხოვრებაში, საკრძალო კოლეჯი: მთავარეპისკოპოსო რიშოლი (მთავრეპისკოპოსი), რიშოლი რაბიო ზარაშვილი, რიშოლი ტომონიძე, მარიამ ბაბა, ნინო მარაშვილი, ნათნა ჯანაშვილი, ნანა კულუა, მანაო ასათიანი, ნინო ხაჩიშვილი, რამკაპოვნიკალი: მანაო მარაშვილი, რამკაპოვნიკალი: ზოგა ცხოვრებაში.

ისტორიის ფურცლები

მღვდელმონაზონი ზენონი (სუბაქაე)

(1869-1963)

აღავერდის დიდებული მონასტრის ეზოში ტაძრის შესასვლელისაგან 15 მეტრის დაშორებით არის საფლავი მღვდელმონაზონ ზენონ სუბაქაისა.

მღვდელმონაზონი ზენონი დაიბადა 1969 წლის 2 იანვარს კახეთში, სოფელ ვარდისუბანში. იმავე სოფლის ეკლესიაში მოინათლა და ეწოდა სახელი იოსები. სწავლა-განათლება იოსებმა თელავში მიიღო, სადაც მამამ მსახურად ერთ ადვოკატს მიაბარა. ადვოკატის ვაჟი მასწავლებელი იყო და მისი დახმარებით იოსებმა კარგად შეისწავლა წერა-კითხვა: რუსულად, სომხურად და ლათინურადაც კი. ცხრაშვიტი წლის ასაკში მას დიდი უბედურება დაატყდა თავს, უცერად მშობლები გარდაეცვალა.

როდესაც იოსები 21 წლის გახდა, ჯარში სამსახურის დრომ მოეწია. ამ დროს კენჭის ამოღებით წყდებოდა, თუ ვის უნდა ემსახურა და ვის - არა. მას ძალიან უნდოდა „საღვთობა“, მაგრამ არ აუხდა სურვილი. ამის შემდეგ იოსები თბილისში ჩავიდა, სადაც მზარეულად მოეწყო. იქ ყოფნისას მრავლად შეიძინა საღმრთო წიგნები, ხატები, მორწმუნე საზოგადოებას დაუახლოვდა.

დრო გადიოდა. დაუბკაცებულ იოსებს ვერ გადაეწყვიტა, ოჯახი შეექმნა თუ მონასტერში წასულიყო. ერთ საღამოს ფიქრებით დაღლილს ჩაეძინა და იხილა ჩვენება: მისი მშობლები თავს ადგნენ და ხელში ქუდები ეჭირათ, ცილინდრი და საბერო ქუდი - შენ შვილო, ცოლის შერთვას ტყუილად ფიქრობ, შენ ეს ქუდი უნდა დაიხურო, - უთხრეს და საბერო სკუფია გაუწოდეს. გათენდა თუ არა, იოსები ვიღაცის ძახილმა გამოადვიდა, აღმოჩნდა, რომ მის ამხანაგ ივანეს, რომელიც ბერად იყო წასული ქვათახევის მონასტერში, წერილი გამოეგზავნა, სადაც წერდა: რას აკეთებ მაგ მყრალ ქალაქში, ჩამოდი, ნახე აქ რა კარგიაო. მეორე დღესვე გაუშურა იოსები მონასტრისაკენ. სამძიმ ძლიერ გაიხარა მისი ჩასვლით და დიდი სიხარულით მიიღეს თავისთან. ქვათახევის მონასტრის წინამძღვარი მაშინ იყო არქიმანდრიტი კირიონი (საძაგლიშვილი, შემდგომში საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი).

გაბრძნობა 26-ე გვ.

უხსოვთი ქრონიკა

დასაწყისი 23-ე გვ.

ტულას დედათა და ახალი ვაგლამის მამათა მონასტრებს, აქვე შესრულდა ტრადიციული რუსული სამონასტრო საგალობლები, როგორც მონოდიური, ასევე პოლიფონიური.

კონსტანტინოპოლის პატრიარქის მიზიტი საპარტიაოში

ამ წლის 13-20 სექტემბერს მსოფლიო პატრიარქი ბართლომეოს I ეწვია ჩრდილოეთ საბერძნეთის ეპარქიებს ედესასა და ფლორინში. ეს გახლდათ მსოფლიო პატრიარქის პირველი ვიზიტი იმ დაბნეული ურთიერთობის შემდეგ, რაც გასულ წელს საბერძნეთის ეკლესიის წმიდა სინოდის მიერ, ამ მხარეში ეპისკოპოსთა კონსტანტინეპოლის საპატრიარქოსთან შეუთანხმებლად გამორჩევამ გამოიწვია. შერიგების ნიშნად, ათენის მთავარეპისკოპოსი ქრისტოდულოსი საბერძნეთის ეკლესიის ორმოცდაორი ეპისკოპოსის თანხლებით, მსოფლიო პატრიარქს თესალონიკის აეროპოლტში დახვდა.

20 სექტემბერს მსოფლიო პატრიარქი ათენში ჩაბრძანდა. ათენის პოლიტიკური და საზოგადოებრივი განათლების ინსტიტუტმა მას საპატრიო დოქტორის „პონორის კაუზას“ ხარისხი მიენიჭა.

მსოფლიო საპატრიარქოს თვეზე მეტი ხნის განმავლობაში გაწყვეტილი პქონდა ურთიერთობა მთავარეპისკოპოს ქრისტოდულოსთან. 2004 წლის აპრილში, საბერძნეთის ეკლესიის ეპისკოპოსთა პლენარულ სხდომაზე გამორჩეული იქნა სამი ეპისკოპოსი, თესალონიკის, ელენგერუპილის და კოზანის (ჩრდილო საბერძნეთი) ეპარქიებში, ხოლო კანდიდატთა სია ამ მთავარეპისკოპოსების კათედრებზე მსოფლიო საპატრიარქოს მიერ წინასწარ შეთანხმებული არ იყო. ეს ფაქტი წარმოადგენდა კონსტანტინეპოლისა და საბერძნეთის ეკლესიას შორის დადებული 1928 წლის ხელშეკრულების დარღვევას, რომლის მიხედვითაც, კონსტანტინეპოლის საპატრიარქომ საბერძნეთის ეკლესიას მიანდო საბერძნეთის ეკლესიის 36 ეპარქიის ადმინისტრირება, ათენის მიერ 1912 წელს ანექსირებული „ახალ ტერიტორიების“ ეპარქიებზე საკუთარი კანონიკური ძალაუფლების შენარჩუნებით.

ეს კრიზისი, რომელსაც ანალოგი არ პქონდა, 2004 წლის 4 ივნისს დასრულდა. საბერძნეთის ეკლესიის წმიდა სინოდმა ვალდებულება აიღო, რომ დაიცავდა 1928 წლის შეთანხმებას, რომელიც განსაზღვრავდა ურთიერთობას საბერძნეთის ეკლესიასა და კონსტანტინეპოლის საპატრიარქოს შორის.

დასაწყისი 25-ე გვ.

რომელმაც დიდად გაიხარა ნიკორი კაცის შემომატებით და იგი მორჩილად განაწესა. ეს მოხდა 1898 წელს. იმავე წელს არქიმანდრიტი კირიონი ხელდასხმულ იქნა ალავერდის ეპისკოპოსად და მორჩილი იოსებიც კახეთში წააყვა თავის მოძღვარს. 1899 წელს ეპისკოპოსმა კირიონმა აწყურის თეთრი გიორგის მონასტერში იგი ბერად აღკვეცა და სახელად ზენონი უწოდა, ღმერთშემოსილი ასურელი მამის, ზენონ იყალთოელის სახელზე. ერთ თვეში იგი თბილისში გააგზავნა, სადაც დიაკვნად აკურთხეს. მამა ზენონი მცირე ხნით დავით-გარეჯში და იოანე ნათლისმცემლის მონასტრებში მსახურობდა მთავარდიაკვნად. 1901 წელს ხელდასხმულ იქნა მღვდელმონაზვნად და ალავერდის მონასტერში დაინიშნა. იმავე წელს მიენდო ძალზე საპასუხისმგებლო მოვალეობა - იკონომოსობა, რომელიც ალავერდის საგანძურის დაცვასა და ზედამხედველობას ავალდებულებდა.

გადიოდა წლები. ბერული ცხოვრება ყოველდღიურ წირვა-ლოცვასა და მორჩილებაში მიედინებოდა. მამა ზენონი შეძლებისდაგვარად ზრუნავდა მონასტერზეც. 1905 წელს ბერ მალაქიასთან (წიკლაური, შემდგომში ილუმენი, დახვრიტეს 1937 წლის რეპრესიების დროს) ერთად გაამშვენეს მონასტრის ეზო ხეხილით. გაღავნის გარეთ ორ ადგილას ვენახი პქონდათ გაშენებული, ორასი ძირი ხეხილი ალვის ხეებით იყო შემოსაზღვრული. მოგვიანებით ეს ბაღი კოლექტივიზაციას შეეწირა. 1909 წელს მამა ზენონის თაოსნობით გაიყვანეს სასმელი წყალი, მიღებით არა მხოლოდ მონასტრისთვის, არამედ სოფელ ალავერდის მოსახლეობისთვისაც. I მსოფლიო ომის დაწყებისთანავე საშიშროების გამო, მამა ზენონმა ალავერდის მონასტრის საგანძური, საძმოს დახმარებით, წმიდა იოსებ ალავერდელის საფლავის უკან, თაღში დააწყობინა და ორივე მხრიდან საიმედოდ ამოაშენებინა.

1921 წელს საქართველოში კომუნისტური რეჟიმის ძალადობით დამყარების შემდეგ ეკლესია-მონასტრები უზუგეშო მდგომარეობაში აღმოჩნდა. ძლიერ შეავიწროეს ალავერდის ეპარქია და მისი იმდროინდელი მღვდელმთავარი პიროსი (ოქროპირიძე), ხოლო მღვდელმონაზონი ზენონი უსაფუძვლო ბრალდებით თელავის ციხეში ჩასვეს, სადაც იმ დროს მრავლად იყვნენ დატუსაღებული კახეთის

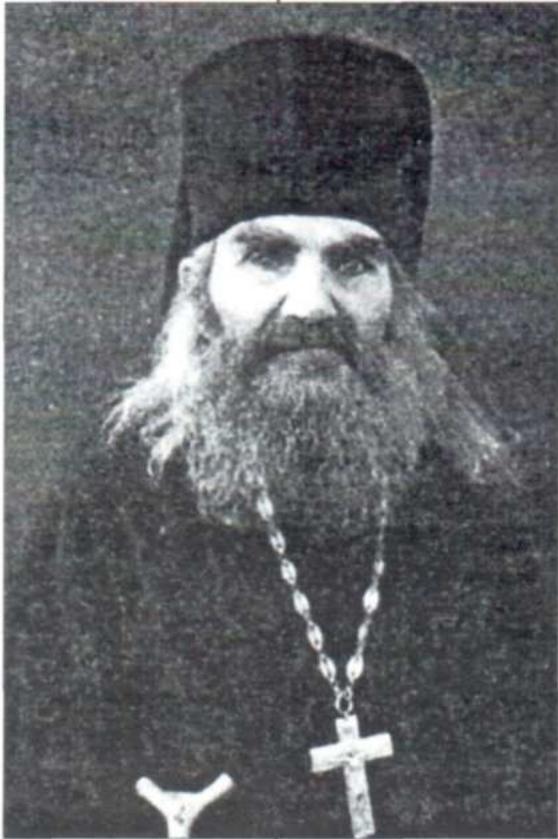
ინტელიგენციისა და თავად-აზნაურობის წარმომადგენელი. სამი თვის პატიმრობისა და ტანჯვა-წამების შემდეგ გადაწყდა მათი დახვრეტა. განახინით ისინი უნდა დაეხვრიტათ გიგოს გორაზე. მეორე ღამეს, როდესაც 100 პატიმარი თოკებით გადაბმული გორაზე მიჰყავდათ დასახვრეტათ, მამა ზენონს მოულოდნელად ერთი პოლიციელი ცხენოსანი მიუახლოვდა, რომელმაც ჩუმად ხანჯლით თოკები გადაუჭრა. იგი მიხვდა, რომ ვიღაცამ იზრუნა მისი გადარჩენისთვის და მაშინვე ხრამში გადაეშვა. შემდგომში იგი ასე იხსენებდა ამ ამბავს: „ისეთი გახარებული გადავეშვი ხრამში, რომ იმ წუთას არც კი მიფიქრია, ცოცხალი ამოვიდოდი იქიდან თუ დასახინრებული. ოღონდაც იმ საზარელ გორაზე დახვრეტას გადავრჩენილიყავი“. მისი გადამრჩენელი იყო ცნობილი ფოტოგრაფის რიონიშვილის ძმისშვილი, ვასილი, რომელიც მამა ზენონთან მეგობრობდა და დიდ პატივს სცემდა მას, როგორც გამორჩეულ მოღვაწესა და სასულიერო პირს. იგი კვლავ ალავერდში დაბრუნდა და გააგრძელა ღვთისმსახურება და მასზე დაკისრებული მოვალეობა.

1922 წელს ალავერდის მონასტერში დასვენებული წმ. გიორგის ოქროს ხატი გაძარცვეს. თვალმარგალიტი და შეწირულობა მთლიანად იყო მოგლეჯილი და წაღებული. მილიციამ, ტაძრის წინამძღვარ მღვდელმონაზონ ზენონ სუშბაძეს ბოროტმოქმედებთან თანამზრახველობაში დასდო ბრალი, რადგანაც ტაძრის გასაღები მასთან ინახებოდა. ბერი თელავის კომისარიატში წაიყვანეს და ოთხი დღე-ღამის განმავლობაში საკურობილეში ამყოფეს, მეხუთე დღეს მისდა გასაკვირად გაათავისუფლეს. მამა ზენონი მაშინვე პიროს ეპისკოპოსის სანახავად გაეშურა, მაგრამ გზაზე მეტად შემაშფოთებული პროცესია იხილა. ოცი შეიარაღებული საბჭოთა მილიციელი შვიდ ფაეტონს უკან მიჰყვებოდა და თან დატუსაღებული მღვდელმთავარი მოჰყავდა. მათ მამა ზენონსაც გაყოლა უბრძანეს. ალავერდის ტაძარში მისულებს საშინელი ვითარება დახვდათ, საგანძურის სამაღავის კედელი გამოენგრიათ და სიწმიდეებს იქვე მაგიდაზე ახარისხებდნენ. ამ პროცესს თბილისიდან ჩამოსულ პარტიულ ხელმძღვანელთა გარდა მიმდებარე სოფელთა კოლექტივის თავჯდომარეებიც ესწრებოდნენ. შემდგომში მთელი ეს საგანძური თელავში გადაიტანეს და

დასაწყისი 26-ე გვ.

მეორე დღეს ეპისკოპოსს პიროსს მოსთხოვეს ხელი მიეწერა ამ სიწმიდეთა სახელმწიფოსათვის გადაცემის აქტზე. რაზეც აღავერდელი მღვდელთმთავრისაგან მტკიცე უარი მიიღეს. აღავერდის სიწმიდეები თბილისში გადააგზავნეს, ხოლო ეპისკოპოსი პიროსი ჯერ კომკავშირელებს აცემინეს, შემდეგ კი სისხლიანი და დასახინრებული კიბის ქვეშ დაამწყვდიეს, რის შედეგადაც ამა აღავერდელი პიროსი, პატრიოტი და უადრესად განათლებული პიროვნება, შეურაცხყოფილი და ნაგვეში კიბის ქვეშ აღესრულა. საქართველოს ეკლესიაში იგი პირველი მღვდელთმთავარი იყო, რომელიც კომუნისტების ხელით საჯაროდ იქნა მოკლული ქრისტეს სარწმუნოებისა და ეკლესიის ერთგულებისათვის.

აღავერდის მონასტრის ბერებს ყველაფერი ჩამოართვეს, ზოგი მოკლეს, ზოგიც დაამატემრეს. მოუხდავად მრავალი ტანჯვისა და დევნა-შევიწროებისა მღვდელმონაზონი ზენონი მინც აგრძელებდა მღვდელმსახურებას აღავერდის საკათედრო ტაძარში. მოსახლეობასა და

სამღვდელოებაში ძალზე დიდი იყო მისი გავლენა და ავტორიტეტი. სამღვდელოების წარმომადგენელნი ამბობდნენ: „თუ მამა ზენონი ანაფორას არ იხდის და უშიშრად აგრძელებს ღვთისმსახურებას, არც ჩვენ დავანებებთ თავს ეკლესიაში მსახურებას და მღვდლობას“. ეს კარგად იცოდნენ სახელმწიფოს წარმომადგენლებმა და ყველანაირად ცდილობდნენ მამა ზენონის იზოლირებას. ამ ამბიდან დიდი ხანი არ იყო გასული, რომ ერთი პოლიციელი მიუგზავნეს შესაშინებლად. მან მამა ზენონი ტაძრიდან გამოიყვანა, ხალხის თანდასწრებით რევოლვერი მიაღო მალად სკუფიაზე და მოკვლით ემუქრებოდა. ბერს სიმშვიდე არ დარღვევია, მხოლოდ ელოდა, თუ რას მოიმოქმედებდა იგი. გაისროლა მოხდა და ტყვიამ ქუდში გაიარა. მამა ზენონმა მშვიდად მოიხადა ქუდი და მარჯვე მხრიდან ამ სიტყვებით

მიმართა: „შენს ასაკში იოსებ ბესარიონოვიც უკეთესად ისროლა“ - და ასე გაშირდა გაოგნებულ და სახტად დარჩენილ პოლიციელს. მრავალი ზეწოლის შედეგად 1925 წელს იგი იძულებული გახდა. მაინც დაეტოვებინა აღავერდის მონასტერი და დასახლებულიყო იქვე ახლო სოფელში. სადაც ერთმა ღვთისნიერმა ხელოსანმა შეიფარა. რომელსაც კრამიტის გამოწვაში ეხმარებოდა. მის მაგივრად აღავერდის მონასტერი ჩააბარეს შიომღვიმედან გადმოყვანილ

მღვდელმონაზონ სტეფანეს (გიგოლაშვილი). შვიდი წლის შემდეგ მამა ზენონი სოფელ აღავერდიდანაც განდევნეს: მან თავი სოფელ ხოდაშენს შეაფარა.

II მსოფლიო ომის დამთავრების შემდეგ მამა ზენონს უფლის გამოცხადებით ემწია. დაბრუნებოდა მონასტრულ ცხოვრებასა და ღვთისმსახურებას. 1948 წელს იგი თხოვნით ჩავიდა საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ კალისტრატესთან (ცინცაძე), რათა ჩაერიცხა რომელიმე მონასტრის კრებულში. კათოლიკოს-პატრიარქმა დიდი სიხარულით მიიღო მამა ზენონი. იგი გაგზავნეს თეთრი გიორგის მონასტერში. 1950 წელს

მამა ზენონი თავისივე თხოვნის საფუძველზე გადაიყვანეს აღავერდის მონასტერში. 1950-იანი წლების ბოლოს კათოლიკოს-პატრიარქმა მეღქისედიკ III (ფხალაძე), მამა ზენონი ეკლესიაში ხანგრძლივი და ერთგული სამსახურისათვის დააჯილდოვა ოქროს ჯვრით და მიანიჭა იღუმენის ხარისხი. მამა ზენონი გარდაიცვალა 1963 წელს, 94 წლის ასაკში.

აი, ასეთი ჭირთა თქნით გახული მღვდელმონაზონმა ზენონმა თავისი ხანგრძლივი ცხოვრება, რომელშიც საქართველოს ეკლესიის იმდროინდელი ცხოვრებაც აირეკლა.

გიორგი მაჩუროშვილი, ლპარსაბ ტომონიძე
P.S. მამა ზენონზე მოგონებების მოწოდებისათვის მადლობას ვუხდით მის შვილობილს, მისივე კანონმდებელს

დასაწყისი მ-9 გვ.

როპოლიტი აბრაამი (გარმელია),
"სუგდიდ-ცაიშის ეპარქიის მმართველი,
საპატრიარქოს საგარეო განყოფილების თავმჯდომარე, ეპისკოპოსი
გერასიმე (მარაშენიძე), თბილისის
საღვთისმეტყველო ინსტიტუტის
პრორექტორი, დეკანოზი გიორგი
ზვიადაძე და იღუმენი დავით
ჭინჭარაული სტამბულში გაემგზავ-
რნენ, რათა მონაწილეობა მიიღონ
საერთაშორისო კონფერენციაში -
"დიპლომატი და ურთიერთგაგება
სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპაში,
კავკასიასა და ცენტრალურ აზიაში".

კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის პოლიტიკოსებმა და რელიგიურმა ლიდერებმა. საერთაშორისო კონფერენციის მნიშვნელობაზე მეტყველებს ის ფაქტიც, რომ კონფერენციას ოფიციალური მიმართვები გაუგზავნეს აშშ-ს პრეზიდენტმა ჯორჯ ბუშმა, გაეროს გენერალურმა მდივანმა კოფი ანანმა, ევროკომისიის პრეზიდენტმა ჟოზე მანუელ ბაროსომ.

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა კონფერენციას სიტყვით მიმართა (იხ. გვ. 7).

კონფერენცია 9 ნოემბერს დასრულდა.

საქართველოს საპატრიარქოს დელეგაცია საშობლოში 10 ნოემბერს დაბრუნდა.

აფხაზეთისა და ჩრდილო კონფერენცია

2005 წლის 24 ნოემბერს ჩატარდა სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე: "მართლმადიდებლობა აფხაზეთში. ეროვნული თვითიდენტიფიკაციის საკითხი". კონფერენციაში მონაწილეობა მიიღეს საქართველოს ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის, აფხაზეთის მეცნიერებათა

აკადემიის, ქართული ეკლესიისა და ქართველი ინტელიგენციის წარმომადგენლებმა.

სამეცნიერო კონფერენციის პროგნოზირებული სხდომას მისასაღებელი სიტყვებით მიმართეს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმიდესმა და უნეტარესმა ილია II და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტმა დანიელმა (დათუაშვილი).

კონფერენციის სამუშაო რეგლამენტი საკმაოდ დატვირთული იყო. 2 და 3 ნოემბრის სხდომები დაეთმო ისტორიის, ლიტერატურისა და ხელოვნების, ფილოსოფიისა და პოლიტოლოგიის და საბუნებისმეტყველო სექციების წარმომადგენლებს.

4 ნოემბერს გაიმართა პლენარული სხდომა, სადაც წარმოდგენილ იქნა სამეცნიერო კონფერენციის სექციათა ხელმძღვანელების ანგარიშები, გაიმართა მსჯელობა საქართველოს არაკონტროლირებად ტერიტორიებზე ქრისტიანული კულტურის ძეგლთა დღევანდელი მდგომარეობისა და მათი გადარჩენის პერსპექტივებზე. შემუშავდა საერთაშორისო ორგანიზაციებისადმი მიმართვის პროექტი. დისკუსიას თემაზე - მართლმადიდებლობა აფხაზეთში და ორბოროცების თეორია - უძღვებოდა მანგლისისა და წაღკის ეპარქიის მთავარეპისკოპოსი ანანია (ჯაფარიძე). ამჟამად სხდომაზე დაისვა საკითხი სარწმუნოებისა და საქართველოსათვის აფხაზეთში დაღუპულების წმიდანთა დასწი შერაცხვის შესახებ (XVII-XX საუკუნეები).

იპოთხა ბათუმისა და სხალთის ეპარქიის რეზიდენციის საძირკველი

8 ნოემბერს ბათუმში რამოდენიმე წლის წინ ხანძრის დროს

დაზიანებული საეპარქიო სახლის აღვიდას. იკუროხა ახალი რეზიდენციის საძირკველი. კურთხევას დაესწრნენ ამაღლავრდელი მიტროპოლიტი დავითი (მახარაძე), ბორჯომისა და ბაკურიანის მთავარეპისკოპოსი სერაფიმე (ჯოჯუა), ბათუმისა და სხალთის მთავარეპისკოპოსი დიმიტრი (შიოლაშვილი), სენაკისა და ჩხოროწყუს ეპისკოპოსი შიო (მუჯირი), სტეფანწმიდისა და ხევის ეპისკოპოსი პეტრე (ცაავა), ეპარქიის სამღვდელთა და მრავალრიცხოვანი მრევლი.

მშენებლობა ერთ წელიწადში დამთავრდება. ხარჯებს საზღვარგარეთ მცხოვრები ბათუმის ერთ-ერთი მკვიდრი გაიღებს. რეზიდენციის არქიტექტურა შეესაბამისობაში იქნება ქალაქის არქიტექტურულ სტილთან.

ეს შენობა განსაზღვრულია არა მარტო რეზიდენციისათვის, არამედ კულტურულ-საგანმანათლებლო ცენტრისთვისაც. ძველ საეპისკოპოსო სახლში განთავსდება მამთა მონასტერი, სადაც საცხოვრებლად დარჩებიან ინვალიდი ბავშვებიც, რომლებიც აქ უკვე რამდენიმე წელია ცხოვრობენ.

**მღვდლად
პროთხვა**

6 ნოემბერს თბილისის ყოფილადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II მღვდლად აკურთხა ბერდიაკონი აარონი (კაპანიძე). იგი კოჯრის ყოფილადწმიდა ღვთისმშობლის

დასაწყისი მ-5 მ.

ბერძენი აღმშენებელი

4 ნოემბერს ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში არქიმანდრიტმა ილიამ (ნასიძე) ბერძენი აღმშენებელი მორნილი ბესარიონ აღმშენებელი და წმიდა გრიგოლ ხანძთელის პატივსაცემად სახელად გრიგოლი უწოდა.

ბერძენი აღმშენებელი

მღვდელმონაზონი არჩილი (კიკვაძე)

13 ნოემბერს ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში უწმიდესმა და უნეტარესმა ილიამ II-მ მღვდელმონაზონად აკურთხა

ნადოკრის წმიდა არჩილ მეფის სახელობის მონასტრის ბერდიაკონი არჩილი (კიკვაძე).

იმავლე დღეს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილიამ II-მ დიაკვნად აკურთხა მი-

დიაკონი თამაზ ლომიძე

უნჩის ლუდვიგ-მაქსიმილიანეს სახელობის უნივერსიტეტის IV კურსის სტუდენტი თამაზ ლომიძე, რომელიც ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში იმსახურებს.

ორიათასწლოვანი

იშბილე

2004-2005 წლების განმავლობაში ჩვენს ქვეყანაში იუნესკოს ვედიით აღინიშნება საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების ორიათას-

წლოვანი იშბილე. ქრისტიანობა I საუკუნეში მოციქულებმა იქადაგეს მრავალ ქვეყანაში. XX საუკუნის განმავლობაში ქრისტიანობის შენარჩუნება ერის უდიდეს საგანძურსა და ღირსებას წარმოადგენს. იგი სცილდება ერთი ერის ისტორიის ფარგლებს და მსოფლიო ქრისტიანული კულტურის კუთვნილება ხდება. ეს არის მიზეზი იმისა, რომ ეს იშბილე აღინიშნება იუნესკოს ვედიით. იშბილეს აღნიშვნა დაიწყო გასული წლის 23 ნოემბერს, გიორგობას, წმ. სამების საკათედრო ტაძრის კურთხევით. ერთი კვირის განმავლობაში ამ თარიღს მიეძღვნა საღამოები, გამოფენები. ჩატარდა სამეცნიერო სიმპოზიუმი - ქრისტიანობის ოცი საუკუნე საქართველოში.

2005 წლის პირველივე თვეებში საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიასთან არსებული ქრისტიანული კვლევის საერთაშორისო ცენტრის ინიციატივით დაიწყო მზადება სიმპოზიუმის ჩასატარებლად. სიმპოზიუმი „ქრისტიანობა ჩვენს ცხოვრებაში: წარსული, აწმყო, მომავალი“ მიზნად ისახავს მეცნიერულად შეისწავლოს თუ რა ადგილი უჭირავს სარწმუნოებას საზოგადოების ცხოვრებაში.

მოუკლებლად რელიგიური ექსპერტიზაში, ასევე არანაკლებ საფრთხეს წარმოადგენს რწმენის განდევნა საზოგადოებრივი ცხოვრებიდან, ანუ რადიკალური სექულარიზმი. ორივე უკიდურესობა საზიანოა ჯანსაღი სოციალური გარემოს ჩამოყალიბებისათვის.

მეცნიერთა, კულტურის მღვდელთა, პოლიტიკოსთა და სასულიერო პირთა ერთობლივი დიალოგი ხელს შეუწყობს საზოგადოებაში სწორი ქრისტიანული ურთიერთობების განსაზღვრას და ჩამოყალიბებას. ამ სიმპოზიუმის მიზნადგებაში

მონაწილეობდა საქართველოს ყველა სამეცნიერო და უმაღლესი განათლების დაწესებულება. I ეტაპზე ჩატარდა ადგილობრივი კონფერენციები ცალკეულ სამეცნიერო ცენტრებში, საიდანაც საუკეთესო მოხსენებები შერჩა სიმპოზიუმისათვის, რომელიც ჩატარდება მიმდინარე წლის 24-26 ნოემბერს. სიმპოზიუმი გაიხსნება 24 ნოემბერს 11 საათზე თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. სიმპოზიუმზე იმუშავენ 7 სექცია და მრავალი მაგიდა. I-V სექცია იმუშავენს მერაბ ბერძენიშვილის კულტურის საერთაშორისო ცენტრში, VI და VII სექცია და მრავალი მაგიდა კი საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნულ აკადემიაში. საიუბილეო პერიოდში ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს მოვლენად იქცა 2005 წლის 8 თებერვალს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს პატრიარქის ფონდის „მეცნიერების, კულტურისა და სულიერების აღორძინება და განვითარება“ - დაფუძნება. 24 ნოემბერს რუსთაველის გამზირი № 21 იკურთხება ამ ფონდის სამუშაო ადგილი.

საიუბილეო პროგრამაში ასევე განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს ლოცვით მსვლელობას საქართველოს განმანათლებელთა ნაკვალევზე. საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელება დაკავშირებულია წმ. მოციქულ ანდრია პირველწოდებულთან და წმ. ნინოსთან. ქართველმა ახალგაზრდებმა წმ. ანდრიას და წმ. ნინოს ხატებით შემოიარეს სრულიად საქართველო. ეს მოგზაურობა ექსპოზიციას გავრცელდა. მოგზაურობა დამთავრდება თბილისში. 20-27 ნოემბერს ჩატარდება ლოცვითი მსვლელობა თბილისის

დასასრული მ-7 მ.

დასაწყისი მ-6 მმ.

ლექსაც ჩვენს უდიდესო ცხოვრებაში ნათელი შემოიტანეთ.

პროექტის კოორდინატორმა, ქალბატონმა დარეჯან მამფორიამ ჩვენთან საუბარში აღნიშნა: „ამჯერად „ლაზარეს“ მიზანი იყო ერთდღიანი სუბიმიტივით ამ ბავშვებისთვის, ამას ხომ ისინი მთლიანად მოწყობილები არიან. ჩვენ არაერთხელ ვყოფილვართ მათთან და ვიცით, რა მძიმე და დუხტორ პირობებში უწევთ ცხოვრება, ეს ხომ ის ბავშვები არიან, რომლებიც ბელის უკუღმართობით თუ გარემო პირობების გამო ვისთვის მიღმა აღმოჩნდნენ, ჩვენი მთავარი მიზანია, ამ ბავშვებს დაეხმაროთ სიბოლო და სიყვარული, რადგანაც მოგვანია, რომ სიბოლო და სიყვარულს გაცილებით მეტის გაცემა შეუძლია მათ საზოგადოებაში დასაბრუნებლად, ვიდრე სხვა მკაცრ სომებს თუ სახელს. არასდროს დავინტერესებულვართ, რისთვის და რატომ მოხდნენ ისინი ამ დაწესებულებაში, მთავარი ისაა, რომ ეს ის ბავშვები არიან, რომლებსაც შაროდაც ყურადღება სჭირდება. ამ უსახლერო სიხარულის მინიჭებით, მცირედი სიკეთითა და თანადგომით კიდევ ერთხელ გამოჩნდა, რომ ისინიც ჩვეულებრივი ბავშვები არიან და თუნდაც ერთი პატარა დღესასწაული მათში კვლავ გააღვიძებს ხალას და ბედნიერ მხერას“.

ტაძარი კვლავ ეკლესიას დასაბრუნდა

18 ნოემბერს ფოთში საქართველოს პრეზიდენტმა, ბატონმა მიხეილ სააკაშვილმა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს, უწმიდესსა და უნეტარესს ილია II საზეიმო ვითარებაში გადასცა ფოთის საკათედრო ტაძრის გახსნის აქტის დროიდან უკანასკნელ პერიოდამდე ტაძარში თეატრი იყო განთავსებული. საქართველოს ხელისუფლების გადაწყვეტილებით, ტაძარი კვლავ ეკლესიას დაუბრუნდა. თეატრისთვის კი ხაშიშვლოდ ახალი შენობა აიგება.

დაჯილდოება

23 ნოემბერს ჟურნალისტთა საერთაშორისო ფონდის ქიურიმ ახალი დაურიატები გამოავლინა, მათ შორის არიან ქველმოქმედები და ჟურნალისტები. დაურიატები დაჯილდოვდნენ ოქროს ფრთით. დაჯილდოებულებს შორის არიან: ზურაბ წერეთელი, პატა ბურჭულაძე, ბიძინა ივანიშვილი, რუსუდან კურავლიშვილი, ბილ ტომასი, ნუგზარ რუსაძე, რუსლან რუსია, ტატო ლასხიშვილი, დავით გოგიანიშვილი, დავით მაღრაძე, ნათელა კობიაშვილი, ოქროს ფრთით დაჯილდოვდა ასევე

საქართველოს საპატრიარქოს პრეს-ცენტრის ხელმძღვანელის მოადგილე, ვახუშტ „საპატრიარქოს უწყებანის“ რედაქტორი, ბატონი ზურაბ ცხოვრებაძე.

აღსანიშნავია, რომ სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის შემდეგ ეს ჯილდო პირველად გადაეცა საქართველოს ეკლესიის წარმომადგენელს.

პურთხევა

20 ნოემბერს წმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმიდესმა და უნეტარესმა ილია II დიაკვნად ხელი დაახსა თბილისის სასულიერო სემინარიის კურსდამთავრებულს გიორგი დარჯანიას. 23 ნოემბერს წმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში სრულიად საქარ-

თველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმიდესმა და უნეტარესმა ილია II მღვდლად ხელი დაახსნეს დიაკონ თამაზ ლომიძეს, რომელიც სამამავლოდ დასავლეთ ევროპის ეპარქიაში, კერძოდ გერმანიაში, იმსახურებს.

სამაღვინო კონსულტაცია

„ჯვარის მამასთან“ არსებულ სამედიცინო სამსახურში ჩატარდება უფასო კონსულტაციები:

რეკონსტრუქცი (სახსრების დაავადებები) - 24 ნოემბერს, 15.00-17.00 სთ.;

თერაპევტი - 25 ნოემბერი, 12.00-14.00 სთ.;

ფულ-ყურ-ცხვირის ექიმი - 25 ნოემბერი, 16.00-18.00 სთ.;

ოფთალმოლოგი - 26 ნოემბერი, 12.00-14.00 სთ.;

ნევროპათოლოგი - 27 ნოემბერი, 12.00-14.00 სთ.;

ანგიოლოგი (სისხლძარღვების დაავადებები) - 3 დეკემბერი, 15.00-17.00 სთ.

ინფორმაციისათვის დარეკეთ: 98 90 12; 8 99 57 65 31

სამძიხარი

საქართველოს საპატრიარქო მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა სიონის საკათედრო ტაძრის მოძღვარი, დეკანოზი ნიკოლოზ მინდიაშვილი. გამოსვენება, ხუთშაბათს, 24 ნოემბერს, 14.00 სთ-ზე საბურთალოს ამაღლების სახელობის ტაძრიდან.

საპატრიარქო სამძიხარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს და ახლობლებს.

გთხოვთ, მიიხეიანოთ ახლადშენებულის, დეკანოზ ნიკოლოზის სული.

ფოტომატიკა

არქიმანდრიტი პართენი (აფციაური) 1904-1984 და დეკანოზი ლევან ტლაშაძე 1890-1969

გადაღებულია 1950-იანი წლების ბოლოს.

ფოტო მოგვაწოდა დეკანოზ ლევან ტლაშაძის ქალიშვილმა, ქალბატონმა ქეთევან ტლაშაძემ.

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებინებინათ ვიხსნათ ისინი.

ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რეზიკას უძღვება ლეონიდა ტომბიძე

გამოვიდა საბავშვო გაზეთი
„ალილია“ -ს
ასალი 16(53) ნომერი.

გარეკანის პირველ გვერდზე: 20 ნომბერი. ქაიხოსრო (ქაქუცა) ჩოლოყაშვილის ნეშტს ყოვლადწმიდა სამების ტაძრისკენ მიასვენებენ.

გარეკანის I და II გვერდების ფოტოები ეკუთვნით რამაზ ნაცვლიშვილს, ზაალ სამხარაძეს და მარიამ გაგუას.

დასაწყისი მ-7 გვ.

(შიოლაშვილი), დეკანოზ მირიან სამხარაძისა და აჭარაში მოღვაწე სხვა სასულიერო პირთა ღვაწლი.

სულოში ქრისტიანობის აღორძინებას, კონკრეტულად სულის გიმნაზიას დღეს განსაკუთრებული თანადგომა და მხარდაჭერა სჭირდება, ვინაიდან თურქული მხარის მონდომებითა და დაფინანსებით რაიონში ფუნქციონირებს მუსულმანური სკოლა (მედრესე), რომლის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა და ფინანსური შესაძლებლობები გაკვირვებით აღემატება ქრისტიანული სასწავლებლისას.

პურთხევა

27 ნოემბერს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმიდესმა და უნეტარესმა ილია II ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში დაჯგუფდ აკურთხა თბილისის სასულიერო სემინარიის მეორე კურსის სტუდენტი ბერი ლუკა (ფალავანდიშვილი). ბერდიაკონი ლუკა მცხეთის წმიდა გიორგის სახელობის მონასტერში მსახურობს.

**ტაძრების
პურთხევა**

23 ნოემბერს მარგვეთის მთავარეპისკოპოსმა ვახტანგმა (ახლედიანი) სოფელ საღვინის წმიდა გიორგის სახელობის ეკლესიის განახლებული კანკელი აკურთხა, რომელიც ხატმწერმა დავით მორგოშიამ მოხატა.

24 ნოემბერს მთავარეპისკოპოსმა ვახტანგმა სოფელ კლდეეთში ახლადდაგებული წმიდა ჯვრის სახელობის ტაძარი აკურთხა. აღინიშნავია, რომ ტაძარი მდლიანად სოფლის მოსახლეობის ძლიანსმეუთა და თანადგომით აიგო.

27 ნოემბერს კი სოფელ საქარის წმიდა გიორგის ახლადადგენილი ტაძარი იკურთხა, რომელიც ახევე აქაური მოსახლეობის ზრუნვით განახლდა.

**შეხვედრა სასულიერო
აკადემიასა და სემინარიაში**

28 ნოემბერს თბილისის სასულიერო აკადემიასა და სემინარიაში შედგა უკვე ტრადიციად ქცეული შეხვედრა სამეცნიერო და შემოქმედებითი ინტელიგენციის წარმომადგენლებთან. ამჯერად სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარესის ილია II-ის მოწვევით სასულიერო აკადემია-სემინარიის სტუმარი გახლდათ პროფესორი რისმაგ გორდეზიანი. ბატონმა რისმაგმა წაითხა საინტერესო მოხსენება ბერძულ-ქართული ურთიერთობის შესახებ, დასასრულს მომხსენებელმა პასუხი გასცა სტუდენტების შეკითხვებზე. კათოლიკოს-პატრიარქმა სტუმარს გააძაცა სამახსოვრო ხარუქარი - წიგნი „ნათელი ქრისტესი - საქართველო“.

დაჯილდოება

27 ნოემბერს ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა სამახსოვრო სიგელები გადასცა წმიდა ნინოს და წმიდა ანდრიას გზის მონაწილეებს.

გთავაზობთ წმიდა ნინოსა და წმიდა ანდრია პირველწოდებულის გზის მონაწილეთა სიას:

1. ირაკლი ბერიშვილი
2. ღაშა მამაგვიშვილი
3. დავით დანდურიშვილი
4. ლევან ოდიშარია
5. ლევან ლომიძე
6. ირაკლი ჩანჩიბაძე
7. პეტრე წინწკალაძე
8. ხაბა თვარაძე
9. დავით ხაქოშია
10. ალექსანდრე ქასრაშვილი
11. თორნიკე წინწკალაძე
12. ღაშა გორდელაძე
13. დავით ჯანელიძე
14. ირმა ჩინაშვილი
15. ნანა ჯანაშია
16. ეკატერინე ხორგუანი
17. თეკლა ხარიტონაშვილი
18. ანა ცეცხლაძე
19. ელენე არღვლიანი

20. ნინო ახობაძე
21. ნინო ფაჩუაშვილი
22. ანა ფაჩუაშვილი
23. თამარ მეტრეველი
24. ხატია მწითურიძე
25. მარიამ დღონტი
26. ნინო სოზაშვილი
27. ნატალია გუზცაძე
28. თამარ ცისკარიშვილი
29. ანა ჩუბინიძე
30. მარიამ ჯანელიძე
31. მარიამ ხმაღაძე
32. შედეა გუნია
33. ნინო გვალია
34. სოფო გულიაშვილი
35. ირმა ხოსიტაშვილი
36. თამარ ჭანტური
37. თამარ ნოზაძე

უწმიდესმა შემდეგი სიტყვებით მიმართა მომლოცველებს:

„დღეს არის განსაკუთრებული დღე როდესაც საპატრიარქო სიგელოთ ვაჯილდოვებთ ჩვენს მორწმუნეებს, იმ ადამიანებს, რომელთაც განვლეს გზა წმიდა ანდრია პირველწოდებულისა და წმიდა ნინოსი.“

უპირველეს ყოვლისა, მინდა ვთქვა, რომ ეს არის განსაკუთრებული ღვაწლი, ღვაწლი, რომელიც არის ხათხო წინაშე ღვთისა; ეს არ არის მარტო იმ გზის გაგება, ეს არის ღლოცვა საქართველოს სულიერი

გაბრძელება მ-9 გვ.

დასაწყისი 82-20 შპ.

ეს ჩამონათვალი, როგორც უკვე ითქვა, საერთოა ყველა სექტისთვის. ზემოთ ჩამოთვლილი მუხლების გარდა: იდეოლოგებს, ორმოცდაათიანელებს და ხსნის არმიას მართლმადიდებელი ეკლესიის მოძღვრების საწინააღმდეგოდ დამატებით სხვა განსაკუთრებული ხარშუბნობრივი სწავლებებიც აქვთ. კერძოდ, ყოველივე ზემოთ ჩამოთვლილთან ერთად იდეოლოგთა სექტა უარყოფს და არ აღიარებს:

- 1) ეკლესიის სწავლებას ღმრთაებაზე და მის წმინდა სახელს.
- 2) ქრისტეს ჭეშმარიტ ღმერთ-კაცად.
- 3) სული წმიდის პიროვნულობასა და ღმერთობას.
- 4) ადამიანურ სულს, როგორც ცალკე არსებას და ადამიანის გარ-

დაცვალების შემდეგ მისი სულის მყოფობას.

- 5) სულიერი ჯოჯოხეთისა და სულიერი სამოთხის არსებობას.
- 6) სოციალური ადღეობის (მათი გაგებით ყველა არ აღდგება) და უღმრთოთა მარადიულ სასჯელს.
- 7) წმ. ჯვარს (არ აღიარებენ მის ჯვრისებრ ფორმას).
- 8) ამხინჯებს სწავლებას მართლმადიდებლურ ნეტარებაზე. დამატებით ისინი აღიარებენ ზეციურ სასუფეველში ბავშვთა შობას, შენებას, ჭამა-სმას... 144000-თა ცაში ყოფნას და დანარჩენთა მიწაზე ყოფნას;
- 9) უარყოფენ სამხედრო სამსახურს.
- 10) არ აღნიშნავენ დაბადების დღეებს.
- 11) გმობენ სისხლის გადასხ-

12) უარყოფენ დეკემბრის თვეში ქრისტეშობას.

13) მართლმადიდებლურ სწავლებას ანტიქრისტეს შესახებ.

მართლმადიდებლური სწავლამოძღვრებისადმი დაპირისპირების საკუთრივ ორმოცდაათიანელების დამახასიათებელი საკითხია, მათი სწავლება სულიწმიდის ნიჭების შესახებ, კრძალ, ენების მეტყველების ნიჭზე, როგორც ერთადერთ ჭეშმარიტ ნიშანზე სულიწმიდით ნათლობისა.

ხოლო საკუთრივ ხსნის არმიისათვის დამახასიათებელი სწავლამოძღვრება შეიცავს მათ სწავლებას ღვთისმსახურთა სამხედრო ფორმის შესახებ.

კრება ჩიხილიძემ
თბილისის სასულიერო აკადემიისა და სემინარიის პედაგოგი

„ადამღვდლიანთ“ მიტინააშვილების საგვარეულო

„ოჯახურ საღილსე“ სუფრასთან 30 მღვდელი იწრიდა თავს“

კახეთის ნაყოფიერ მიწაზე, კავკასიონის მთების ძირში ფართოდ გაშლილია სოფელი შილა. XVIII საუკუნის მიწურულს ამხროსი ნეკრესელს (მიქაძე) სწორედ ამ სოფელში გადმოუტანია ნეკრესის საეპისკოპოსო კათედრა და ფეოდალის-ღვთისმეტყველის დისციპლს ნერქეშიშვილის მიერ დაარსებული ნეკრესის სკოლა. ამის შემდეგ თვითონაც იქ სცხოვრობდა და მოღვაწეობდა თავისი მტკიცე მტკიცელორის სიყვით, და ამას უფრო, რასაკვირვლია, მეტი გავლენა და ზედ-მოქმედება ექნებოდა შილდის ხალხის გამოფხობლებაზე, მის გონებრივსა და სწორბრებს წარმატებაზე (ესტატე შილდელი).
უნდა ვივარაუდოთ, იმ პერიოდში შილდამი ბევრი ადამიანი მიიღებდა საფუძვლიან განათლებას, ერთ-ერთი - ადამ მირიანაშვილი (1754-1830), რომლისთვისაც ამხროსი ნეკრესელს ჯილდოდ 15 დღის მიწა მიუცია საბილიოდ და სამკვიდროდ, მღვდლად ყოფილა შილდის ღვთისმშობლის შობის ეკლესიაში თვით ნეკრესელის დროსვე. ამ უკანასკნელთან ადამი ძალიან დაახლოებული პირი ყოფილა. ამბროსი მან იყენებოდა „პატარა მეტეორებს“

დეკანოზი თამა მირიანაშვილი

ეძახდა, მართლაც, როგორც გამოვიდა, ადამი ძალიან გონიერი და „ბუნების მოვლინებათა მცოდნე კაცი“ ყოფილა. ადამ მღვდელს სწავლა-განათლება მიუღია თვით ამხროსი ნეკრესელის-

აგან, ამისაგან შეუსწავლია ფიზიკა, დოგმატიკური ღვთისმეტყველება, ფეოდალიზმი და სხვა საბუნებისმეტყველო საგნები. ადამის დედა ბარბარე ღარიბი დედაკაცი ყოფილა. მას ჰყოლია ორი, ფური, ერთი ფურით თურმე თვითონ იკვებებოდა და მეორედან კი ხან რძეს, ხან მაწონს ამხროსის უგზავნიდა შვილის აღსრულამ, მაგრამ ამხროსი არ მოიღვდა და ეტყვიდა ხოლმე: „შენ თვითონ ღარიბი ხარ, შენთვის შეინახე“. ადამი ჯერ დაეკარგა ყოფილა ამხროსისთან, შემდეგ მთავარადიკანად და ბოლოს მღვდლად. შეიძლება ვთქვათ, რომ ადამ მირიანაშვილს, როგორც გონებთ-განვითარებულს და საბუნებისმეტყველო საგნების მკოდნეს, აქონდა რაღაც ნაწერები, მაგრამ ჯერ-ჯერობით არა ხსინსრა. ადამი დასაფლავებულია შილდის ღვთისმშობლის შობის ეკლესიისთან, საკურობეველის ძირში, გარედან, სამხრეთის მხრივ. მისი საფლავის ქვაზე შემდეგი წარწერაა:

ყარველ კამა ცხოვრებდამ საუკუნე-სა და დავეფლად ლოდსა ამას ქვეშე

დასაწყისი 25-ე გვ.

სოფლის შილდის ღვთის მშობლის შობის ეკლესიის მღვდელი ადამ მირიანაშვილი ბ-ს აპრილსა ჩელ-ის წლისასა, ივ-ს წელსა შობიდან დაბრუნებული მეუღლისა ერთისა ძისა მოაჯარ დიაცნისა და ორისა ასულისა, პოი, დემოი, დორს მკვე განსახელებულსა შენსა საუკუნესა.

ადამის შთამომავალთ მეტსახელად ეძახიან შილდაში „ადამღვდლიანთ“. (ე.შ.) ამ შტოში მამაკაცების უმრავლესობა სასულიერო ვზას ირჩევდა და სამღვდლო პატივს ატარებდა. „ადამღვდლიანების“ ერთი ოჯახი ახლაც შემორჩენილია შილდაში, მირიანაშვილების უკანასკნელი მღვდლის - არჩილის ერთადერთი ძე - 78 წლის ელიზბარი გვარის გენეალოგიას, რომელიც ადამის მამით - შერმახანით იწყება, დიდი მოწიწებით ინახავს. შორეულ წინაპრებზე მეტად მცირედი იცის, არც მათი წიგნები და ნაწერები შემორჩენილი, რადგანაც „შილდის სხვადასხვა კრძო ოჯახებში და ღვთისმშობლის შობის ეკლესიაში ბევრი ქართული წიგნი ყოფილა დაცული, მაგრამ შამილის კახეთზე დაცემის დროს, 1854 წ. მთელი ეს გონებითი საუნჯე შემუსრულა და ამგვარად სამუდამოდ წაიღეს და ნიავს მისცემია.“ (ე.შ.). ინფორმაციას მირიანაშვილების ამ შტოს პირველი წარმომადგენლების შესახებ ვხვდებით საკვარაუდოდ 1880 წლის ჟურნალ „მოამბე“-ში გამოქვეყნებულ ესტატე მირიანაშვილის (ე. შილდელის) არქეოლოგიურ წერილში „შილდა“, რომელიც მამა არჩილს წიგნად შეუკრავს. ნარკვევის ავტორი ესტატეც ადამ მირიანაშვილის შთამომავალი გახლდათ.

ადამის შვილი - „გაბრიელ მირიანაშვილი მღვდლად ყოფილა შილდის ღვთისმშობლის შობის ეკლესიაში და გარდაცვლილა 1836 წ. როგორცა ჩანს მისი საფლავის ქვის წარწერიდან:

„ესე საფლავი მირიანაშვილი მღვდელი გაბრიელისა მხიდველნი შენობა ბრძანეთ ჩელვ.“ (ე.შ.)

გაბრიელის სამი ვაჟიდან: აზარია მღვდელი ყოფილა და ახალსოფელში მსახურობდა, იოანე - დიაცი, თუქვა შემდეგში თავი დაუნებებია მსახურებისათვის, თომა (1825-1898) - დეკანოზი. ეს უკანასკნელი სხვადასხვა დროს მსახურობდა სოფლებში - ართანასა და გულგულაში, ქალაქ თელავში - კავთის ეკლესიაში და იქვე, მის ჩრდილო-აღმოსავლეთ

კვდებოდა დაკრძალული. გაბრიელის შვილიშვილებიც სასულიერო ვზას შესდგომიან.

დეკანოზ თომას საღმრთო ჭერაშვილთნ ერთად სამი ქალი და ერთი ვაჟი ჰყავდა. უფროსი ქალიშვილის, ნატოს მეუღლე - იროდიონ ნანობაშვილი თბილისში სახლობდა, კვკასის რეინგზის მღვდელი იყო და მოძრავ ეკლესია-ვაგონში მოღვაწეობდა, მეორე სიბე, ანიკოს ქმარი - სოლომონ ანდრიაშვილი თბილისის პირველ გიმნაზიაში ასწავლ-

მღვდელი ლევან მირიანაშვილი

იდა, ნუკას თანამეცხედრე - დეკანოზი იოანე ნარეკლიშვილი კი თელავში მსახურობდა. ლევანმა (1854-1927), რომელიც მამა თომას რიგით მესამე შვილი იყო, ოჯახის ტრადიციას არ უღალატა და სასულიერო პირი გახდა. გადმოვიყვით, 20 მაისს, ჯვარი-პატიოსანის დღესასწაულზე თომას ოჯახში უახლესი ნათესავი იკრებოდნენ - ორი ძმისა და საკუთარი მინაგარი, რა თქმა უნდა, სიძეებთან ერთად... და ასეთ ოჯახურ ხაღლიზე სუფრასთან 30 მღვდელი იყრიდა თავს.

ლევანის ოჯახი თავდაპირველად თელავში ცხოვრობდა, მის მეუღლეს - ბარბარე ახალბუკაშვილს უკვე მრავალ თელავში დღევანდელ ქაბუა ამირეჯიბის ქუჩაზე კომარისების დარგვას, რის გამოც ადრე ამ ქუჩას კვაბარბუბის ქუჩასაც ეძახდნენ. გარკვეული წლების განმავლობაში მამა ლევანი კომარეთში მსახურობდა, მოგვიანებით თელავში გაიდა სახლი და შილდის მამაკაცულ მამულში დაბრუნდა, მა-

გრამ რუსეთ-იაპონიის ომის გამო ვერც შილდაში მოასწრო მშენებარე სახლის დამთავრება. შილდის ღვთისმშობლის ეკლესია გახდა დეკანოზ ლევანის ბოლო ნაწარმოები, ტაძარი მისი წინამძღურობის დაკვეთს, ამის შემდეგ მალევე გარდაიცვალა კიდევ. მას ოთხი შვილი დარჩა - ივარიონი, ნადია, არჩილი და ნინო.

არჩილმაც (1892-1960) სამღვდლო პატივი აირჩია. თავდაპირველად შაქრთან მსახურობდა, მისი დაკვეთის შემდეგ კი შილდის ღვთისმშობლის შობის სახელობის ეკლესიის უკანასკნელი წინამძღვარი და ერთადერთი მღვდელი იყო. 30-იან წლებში ეს ტაძარიც დაკვდა, თუთან მამა არჩილი სოფლის ორ დანარჩენ მღვდელთან ერთად საბჭოს წინ „გაერიტეს“ და შემდეგში ძალიან უბრალო საქმეებით დააკავს: ებარა ტრაქტორების აღრიცხვა, სკოლის შებადეობა. მამა არჩილმა კაბა გაიხადა, მაგრამ სამღვდლო მოქმედება არ შეუწყობია - ამით (კომუნისტებმა) კი არ მომანიჭესო მღვდლობა - ამბობდა და მალეულად მკვლავლებს წესებს უკვდა, ბეშტებს ნათლავდა, პარავლისებსა და პანაშუდებს იხდიდა, შვილიშვილებიც საკუთარი ხელით აზიარა ნათლისღების საიდუმლოს. როგორც ამბობენ, ძალიან გულწივი, ალაღ-მართალი და პატიოსანი კაცი ყოფილა. რამდენჯერმე სასწაულებრივად გადაურჩა ციმბირში გადასახლებას.

მამა არჩილის ოჯახი, როგორც „შესივლებისა“, უკიდურეს გაჭირვებაში ცხოვრობდა. მისი მეუღლე, ნინო სიმონის ასული კოდლოშვილი (1899-1993) სასულიერო პირის ოჯახიდან იყო, მათ სამი შვილი ჰყავდათ - ბარბარე, ლეილა და ელიზბარი. ქმრის გარდაცვალების შემდეგ ნინო ბებო ითვლიდა და თანასოფლელებს ამცნობდა - ხოლმე აღვგომის დღეს, მიკვალვებულთა მოხსენიების დღეებს. ოჯახში იცადნენ, რომ ნაყოფიერი ბებია ფარულად ქრისტიანულ ცხოვრებას ეწყოდა: ძილს წინ დოცულობდა, მარხვებს ინახავდა. მას საგულდაგულოდ მკურნადა გადაამალული შაქრის ეკლესიის ქონება, რომელსაც უკუთხი დროის მოლოდინით ხიცოცხლის ბოლო წლებამდე უფრთხილდებოდა. სამწუხაროდ, როდესაც ეს დრო დადგა და ეკლესიის აღკრძელობა შვილიშვილს თბილისში გაატანა, 1991 წლის სამოქალაქო ომის მოვრობის სახლთან ვაჩაბუღმა ხინძარმა უკვალოდ შთანთქა. ნინო

დასაწყისი 26-ე გვ.

ბები ისე გარდაიცვალა, ეს ამბავი ვერ გავსიძღეს დახლოებით წელიწადნახევარში, აღდგომის ბრწყინვალე დღესასწაულზე 93 წლისამ მშვიდად მიეძღვნა ხელი უფალს.

მედიანა, მარიანაშვილების ოჯახში ერთი ძველი ჯვარი ინახება, ხეში ნაკეთი ჯვარცმა კუთხეებში მოცულობის გამოსახულებით, ჯვარცხს ქრისტის ჩანჩქის მთავებზე, ღვთის ერთ-ერთი შემოსვლის, რაც ასე წვეული იყო ამ სოფლის მისი აღმართის, მოხდურს ჯვრისთვის ხანჯალი დაუკრავს და ... შეყვარდა ხელი გაშეშობა, თქვა ჯვარცამსოფლისა ხის მცირე, მაცხერის განის ნაწილი, როგორც ჩანს, ეს ამბავი შირს გავრცელდა, რადგანაც ერთივე ოჯახს თქმულიანი კაცმა ნამთავრისა - ის ჯვარი მანქნით, ღვთს რომ ხელი გაუშეშობა - და სასწაულმოქმედ ჯვარს დიდი მოკრძალებითა და რეკრუებით ეამბორა.

მედიანა აღამის შობიძეებში ბერსა ხერს ცხოვრებაში მადლია წარსაყრებს, მისი შტოს წარმომადგენლები იყვნენ და არიან: თურისტი მამა-შვილი ესტატე და დათა მარიანაშვილები (ამ უკანასკნელმა იბილისში მისთვის უხადდები თორი-ოღლი სასწაულებლის ფილიალი განს-ნა); საყრადგონს (ჩიბილი მომღერალი მშველ დარაილი (მხედ ნახიანაშვილი); დეაქანისილი ფიხიკოსი, უნივერსიტეტის პრეზერ-1960-იან წლებში, აუდიტორი მათე მარიანაშვილი, მისი ძმა, ახლე ფიხიკოსი, უნივერსიტეტის პრეფესორი ვივა მარიანაშვილი; უნივერსიტეტის პრეფესორი, მათემატიკის კატეგორი სიმინა; ყოფილი მშველბის მინისტრი გურამ მარიანაშვილი, აგრარული უნივერსიტეტის პრეფესორი ვრიგოლ მარიანაშვილი, დოცენტები - ბაქარ მარიანაშვილი (მეცნიერების კლ. ინსტიტუტი), შთა მარიანაშვილი (უნივერსიტეტი, ნახევარგამტარების განე).

სამწუხაროდ, არაფერი ვიცით „აღამდელიანების“ - იმ 5 თაობის წარმომადგენელი სახულიერი პირების შინაგანი ცხოვრების შესახებ, რომლებიც სამი საუკუნის მანძილზე უწყვეტად ემსახურებოდნენ თავის ერსა და ეკლესიას.

მედიანა არილ მირიანაშვილის შვილიშვილი მარი აშულაშვილი

ლიმიტრი ყიფიანი: „ერთი იმ თავით და მეორე ამ თავით - პატიმრობით დავიწვე და პატიმრობითვე ვამთავრებ... ნუ გშურთ, ჩემთვის ეს ღვთიური წყალობა! უკეთესს ჯილდოს მე

ჩვენი წარსულიდან

ვერც-კი მოვიფიქრებდი... ეს ერთი საუკუნეა, რაც ქართველები ცუდკაციობისათვის იგზავნიან ციმბირში და ჯერ იდეურად არიან დახვალა და დღე, პირველი მერცხალი მე ვიქო, მართალია, პირველ მერცხალს ხანდახან ხეხი დააკრავს და გასაფხულს ვეღარ ესწრება, მაგრამ მაინც მახარობელია და გასაფხული მაინც მოვა“.

* * *

მართლა რომ ოწინასწარმეტყველა თავის თავზე; იქ, სტავროპოლში, პატიმრობის დროს მოკლეს... ის ტვინი, რომელიც საქართველოზე ფიქრობდა, თავზე დაანთიეს, და იმ გულზე, რომელიც სამშობლოსათვის სტერდა, ცივი ხელები დააკრეფინეს!

აკაკი შარაშელი

უხსოვთი ქრონიკა

პალესტინა

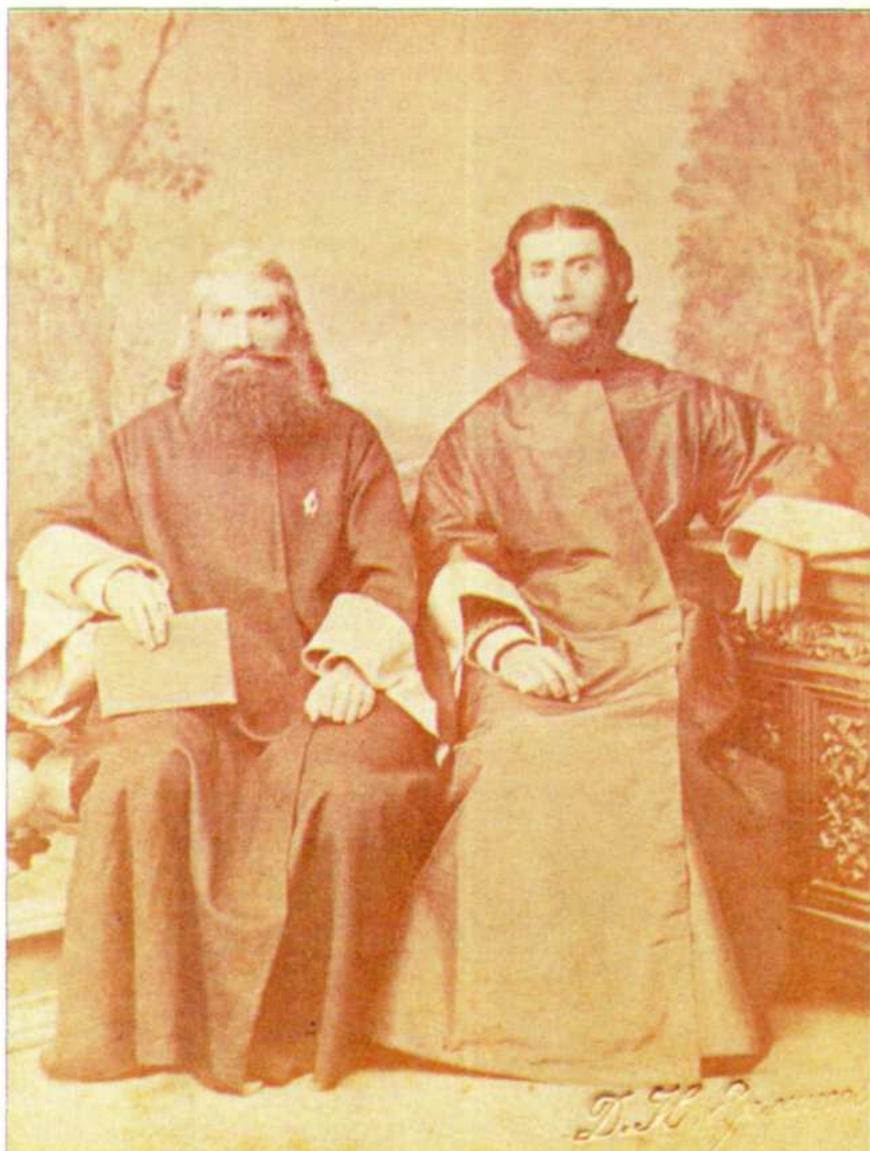
პალესტინის საინფორმაციო სააგენტო „გაფა“-ს ცნობით, პებრონში ერთმანეთს შეხვდნენ იერუსალიმის ახალი პატრიარქი თეოფილე III და პალესტინის მთავრობის მეთაური მაჰმუდ აბასი.

მთავრობის მეთაურთან შეხვედრაზე იერუსალიმის პატრიარქს თან ახლდნენ იერუსალიმის ეკლესიის წმიდა სინოდის წევრები. თეოფილე III იერუსალიმის პატრიარქად მიმდინარე წლის 22 აგვისტოს აირჩიეს. იმისათვის, რომ გაფორმდეს იერუსალიმის საპატრიარქოს სტატუსი, ახლადარჩეული პატრიარქი ოფიციალურად უნდა იქნას აღიარებული იორდანის სამეფოს, პალესტინისა და ისრაელის მთავრობების მიერ. იერუსალიმის საპატრიარქო თავისი იურისდიქციის აღიარებას ელოდება ისრაელისა და იორდანის მიღმა ტერიტორიებზე, ღაზასა და იორდანიაში. იერუსალიმის საპატრიარქო ითვლის 50-მდე ტაძარს და ამდენივე მონასტერს. 80000 პალესტინელი ქრისტიანია, ამათგან ნაწილი - მართლმადიდებელი. იერუსალიმის საპატრიარქო ითვლება მრავალი წმიდა ადგილის მფარველად და ფლობს საკმაოდ მდიდარ მემკვიდრეობას იერუსალიმში, ისრაელში, იორდანის მიღმა ტერიტორიებზე, იორდანიაში, ღაზაში, საბერძნეთსა და კვიპროსზე.

შპრანა

კიევში მოეწყო საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე - „ისიქასტური ტრადიციის თეოლოგიური და ფილოსოფიური განმარტებანი“. კონფერენციაში მონაწილეობა მიიღეს თეოლოგებმა, ფილოსოფოსებმა და ისტორიკოსებმა აღმოსავლეთ და დასავლეთ ევროპის მრავალი ქვეყნიდან. მოხსენებები ძირითადად შეეხებოდა ისიქასტური ტრადიციის კვლევის აქტუალობას, წმიდა გრიგოლ პალამას მოძღვრებას - საღვთო არსისა და საღვთო ენერგიების შესახებ, ისიქაზმის შესწავლის დღევანდელ მდგომარეობას, პრობლემებსა და პერსპექტივებს.

ფოტომატიკა

მღვდელი გაბრიელ სოფრომაძე (1843-1884) და მღვდელი ლევან მირიანაშვილი (1854-1927)

მღვდელი გაბრიელ სოფრომაძე დაიბადა 1843 წელს. დაამთავრა თბილისის სემინარია. ნაკურთხია მღვდლად 1872 წელს. მსახურობდა ჯერ სოფელ ვეჯინში, შემდეგ კი მალრაანსა და გლდანში. 1879 წელს გადმოიყვანეს თბილისში კალოუბნის წმ. გიორგის ეკლესიაში, სადაც მსახურობდა 1884 წლამდე. ამ წელს დაინიშნა ვერის წმ. ნიკოლოზის ეკლესიის წინამძღვრად. იმავე წელს კახეთში გაყიდა მამული, უკან დაბრუნებულს დასხდენ ყაჩაღები გომბორზე და გაძარცვის დროს მოკლეს. 1880 წელს თბილისში დასტამბულია მის მიერ შედგენილი „საუკუნო კალენდარი.“

მღვდელ ლევან მირიანაშვილის შესახებ იხილეთ გვ. 21-23.

გადაღებულია 1980-იანი წლების დასაწყისში, ცნობილი ფოტოგრაფის დიმიტრი ერმაკოვის მიერ. ფოტოს მოწოდებისათვის მადლობას ვუხდით მამა ლევანის შთამომავალს, ქალბატონ მარი აშუღაშვილს.

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესიამონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყოთ ბისგან ვიხსნათ ისინი.

ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რუბრიკას უკლებს ლუბრსაბ ტომონიძე

გამოვიდა საბავშვო გაზეთი **„ალილუია“**-ს ახალი 17(54) ნომერი.

უსიინეთი საპატრიარქოს რელიო „ივერიას“

ბარეკანის პირველ გვირგვინში: ბოდბელი ეპისკოპოს ევდემოზის (დიასამიძე) დიდი დაფარნა - „ცაი“. 1695 წ. ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმი.

ქრონიკა, ინფორმაცია

ტაძრების კურთხევა

22 ნოემბერს შემოქმედელმა მთავარეპისკოპოსმა იოსებმა (კეკელიძე) ოზურგეთის რაიონის სოფელ შრომაში მთავარანგელოზთა - მიქაელისა და გაბრიელის სახელობის ტაძრის საძირკველი აკურთხა. ტაძარი ადგილობრივი მოსახლეობის ძალისხმევით აიგება.

* * *

27 ნოემბერს ზუგდიდისა და ცაიშის ეპისკოპოსმა გერასიმემ

(შრაშენიძე) თბილისის სასოფლო-სამეურნეო უნივერსიტეტის ეზოში აკურთხა წმიდა ილია მართლის სახელობის ტაძარი.

* * *

1 დეკემბერს კოჯრის სპეცდანიშნულების ბრიგადის კოშვილ ტერიტორიაზე ახალციხის, ტაო-კლარჯეთისა და ლაშეთის

ქორეპისკოპოსმა თევდორემ წმიდა თამარ მეფის სახელობის ტაძარი აკურთხა. უწმიდესმა და უნეტარესმა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II ახლადაკურთხეულ ეკლესიაში პარაკლისი გადაიხადა.

ხელდასხმა

4 დეკემბერს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმიდესმა და უნეტარესმა ილია II ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში დიაკვნად აკურთხა იოანე წკეპლაძე და მღვდლად ხელი დაასხა თბილისის ფერისცვალების მამათა მონასტრის ბერდიაკონ ისეს.

დაჯილდოება

4 დეკემბერს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმიდესმა და უნეტარესმა ილია II ყოვლადწმიდა სამების საპატრიარქო ტაძარში ნაძვლადღვის, ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის ტაძრად მიყვანების სახელობის ტაძრის წინამძღვარი, მამა სიმონ მძინარაშვილი აიყვანა დეკანოზის ხარისხში და დააჯილდოვა ოქროს ჯვრის ტარების უფლებით.

აკადემიკოსი

ანდრია ავაძიძე სიონის ტაძრიდან გაასვენეს

1 დეკემბერს, ხუთშაბათს, სიონის საპატრიარქო ტაძარში მიასვენეს ცნობილი არქეოლოგი, აკადემიკოსი ანდრია ავაძიძე. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმიდესმა და უნეტარესმა ილია II პანაშვიდი გადაიხადა.

კონფერანცია სკოლაში

გიორგობის დღესასწაულთან დაკავშირებით დიდი დიდმის მართლმადიდებლურ სკოლა «ფესვებში» (დირექტორი მანანა გვირგვინიშვილი) 1 დეკემბერს გაიმართა კონფერენცია, რომელსაც დაესწრნენ: საპატრიარქოს

სასწავლო კომიტეტის ხელმძღვანელი, სასულიერო აკადემიის პრორექტორი პროტოპრესვიტერი გიორგი გამრეკელი და თბილისის წმიდა ილია მართლის სახელობის ტაძრის წინამძღვარი, მღვდელი ლუკა სუპატაშვილი, საპატრიარქოს რადიოსა და პრესცენტრის წარმომადგენლები, კერძო სკოლების ასოციაციის თავმჯდომარე და პედაგოგები. კონფერენციის დაწყებამდე მამა გიორგიმ და მამა ლუკამ წაატარეს წმიდა გიორგის პარაკლისი, გაიმართა სასკოლო ხატწერის წრის მოსწავლეთა ნამუშევრების გამოფენა, მოძღვრებებ დაათვალიერეს სასკოლო კაბინეტები და გაეცნენ სკოლაში მიმდინარე სწავლების პროცესს.

კონფერენციაზე მოსწავლეებმა საპატრიარქო სტუმრების წინაშე შეძღვით თემები წარადგინეს:

წმიდა გიორგი, წმიდა ნინო და ღვთისმშობლის წილხვედრი საქართველო - ნათია რისტიაშვილი IX კლასი;

რომი IV საუკუნეში, ბრძოლა ქრისტიანობის წინააღმდეგ - ლაშა კახიშვილი X კლასი;

წმიდა გიორგის ცხოვრება - გურამ ქერივიშვილი X კლასი; ჯვარი ვახისა - თამარ გოგობია. X კლასი;

საგალობლები - ნათია გიგინეიშვილი X კლასი

კიმნოგრაფია - ეკა ჩხაიძე. X კლასი;

რიცხვთა სიმბოლიკა - ანა თექთუაშვილი. IX კლასი;

ხატწერის ისტორია, როგორ იწერება ხატები, წმიდა გიორგის ხატები - მარიამ ლებანიძე, X კლასი;

წმიდა გიორგის სასწავლებლები - ბესარიონ ჯავახი, საღვთისმშობლის ხატები - თამარ გოგობია, თათია ფირცხალავა; X კლასი;

წმიდა გიორგის ხალოცავენები - ლომისის წმიდა გიორგი - თორნიკე ჯარიაშვილი, VIII კლასი;

ფოტომატიკა

დეკანოზი სიმონ კურტიანიძე

დაიბადა 1840-იან წლებში, სარაგაულის რაიონის სოფელ ღორეშაში. სასულიერო განათლება მიიღო სიმონეთის წმ. გიორგის ეკლესიის წინამძღვართან, დეკანოზ სიმონ ჭუმბურიძესთან. სწავდასწავლია იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის (ქიქოძე) მიერ ღორეშის წმ. გიორგის ეკლესიაში 1870-იანი წლების ბოლოს. 1885 წელს ეპისკოპოსმა გაბრიელმა დააჯილდოვა საგვერდულით. 1891 წლის 6 მაისს მანვე უბოძა სკუფია. მამა სიმონი იყო შორაპნის მაზრაში წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების წევრი. მან დიდი წვლილი შეიტანა მთელ ამ მხარეში ქართველთა შორის წერა-კითხვის გავრცელების საქმეში. გაწეული სამსახურისათვის სინოდმა 1901 წლის 6 მაისს დააჯილდოვა კამილაკით, ხოლო 1908 წლის 6 მაისს მიიღო სამკერდე ჯვარი. 1910-იან წლების დასაწყისში კი მიენიჭა დეკანოზის წოდება. გარდაიცვალა 1910-იანი წლების ბოლოს. დაკრძალულია ნოტყეურის წმ. გიორგის ეკლესიაში.

ფოტოს მოწოდებისათვის მადლობას ვუხდით მამა სიმონის ძმის შეილიშვილს გივი კურტიანიძეს.

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესიამონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებისგან ვიხსნათ ისინი.

ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რუბრიკის უძველესი ლპარსაბ ტომონიძე

გამოვიდა საბავშვო გაზეთი
„ალილუია“ -ს
ახალი 17(54) ნომერი.

უსინათ
საპატრიარქოს
რელიო
„იუვიანს“

გარეკანის პირველ გვერდზე: წმიდა კატერინეს ერთ-ერთი უძველესი ხატი. უბისის მონასტრის სამკარედი ხატის დეტალი. XIV საუკუნე.

დასაწყისი მ-5 მმ.

გაერთიანებულ არაბთა საემიროებში რელიგიური უმჯობესობების დაკვირვების საქმეში მნიშვნელოვან გაუმჯობესებას მიიღწიეს. ეს კი ქვეყნებმა „სამართლებრივი და სოციალური ბარიერების მოდიფიკაციის საშუალებით განახორციელეს“, - წერია მოხსენებაში.

საქართველოსგან განსხვავებით აშშ-ის კრიტიკა ბირმამ, ჩინეთმა, ირანმა, ჩრდილოეთ კორეამ, საუდის არაბეთმა, სუდანმა და ვიეტნამმა დაიმსახურა. საქართველოს მოხსენებაში ეს ქვეყნები ცალკე „განსაკუთრებული სრულყოფის ქვეყნების“ სიაში მოიხსენიება, სადაც, აშშ სახელმწიფო დეპარტამენტის განცხადებით, სასტიკი რელიგიური ძალადობები დაფიქსირდა. აღსანიშნავია, რომ ამ ქვეყნებში აშშ-ის უარყოფითი შეფასება გასულ წელსაც დაიმსახურეს.

„თავისუფალი გაზეთი“ №47

ხელდასხმა

11 დეკემბერს ყოვლადუხამღვდელოესმა, სამთავისისა და გორის ეპისკოპოსმა ანდრიამ (გვაზავა) გორის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის სახელობის საკათედრო ტაძარში მღვდლად დაასხა ხელი დიაკვან ილია ხომერიკს.

მღვდელი ილია კასპის რაიონის სოფელ ახალქალაქში იმსახურებს.

* * *

12 დეკემბერს სამების საპატრიარქო ტაძარში სრულიად საქართველოს

კათალიკოს-პატრიარქს უწოდესმა და უმჯობესმა ილია II-მ მღვდლად ხელი დაასხა ღვთისმშობლის ტაძრად მუჯანუბის ეკლესიის (სამხედრო უნივერსიტეტთან) დიაკონ ლევან მათეშვილს.

სამძიხარი

საქართველოს საპატრიარქო იუწყება, რომ ქაშუეთის წმიდა გიორგის სახელობის ტაძრის მღვდელმსახურს, ილუმენ ლაზარეს (გაგნიძე) გარდაეცვალა დედა - მარიამი და თანაგრძნობას უცხადებს გარდაცვლილის ოჯახს. ღმერთმა დააწესოს მხვედლი ღვთისა მარიამის სული, სადაც მართალნი განისვენებენ. მკითხველს ვთხოვთ, ლოცვაში მოიხსენიოს ახლადშესვენებული მარიამის სული.

* * *

საქართველოს საპატრიარქო იუწყება, რომ საპა-

ტრიარქის მისიისა და ეკანგლისაყის განყოფილების თანამშრომელის ნელი ჯიქურს გარდაეცვალა ძმა გაბრიელ კორკოტაშვილი და თანაგრძნობას უცხადებს გარდაცვლილის ოჯახს. ღმერთმა დააწესოს მონა ღვთისა გაბრიელის სული, სადაც მართალნი განისვენებენ. მკითხველს ვთხოვთ, ლოცვაში მოიხსენიოს ახლადშესვენებული გაბრიელის სული.

უფასო სამედიცინო კონსულტაციები

„ჯვარის მამასთან“ არსებულ სამედიცინო სამსახურში ჩატარდება უფასო კონსულტაციები:

რევმატოლოგი (სახსრების დაავადებები) - 15 და 22 დეკემბერი 14.00-16.სთ.;

ყელ-ყურ-ცხვირის ექიმი - 15 და 22 დეკემბერი 16.00-18.სთ.;

ოფთალმოლოგი - 17 დეკემბერი 12.00-14.სთ.;

ანგიოლოგი (სისხლძარღვების დაავადებები) - 17 დეკემბერი 15.00-17.სთ.;

ენდოკრინოლოგი - 18 დეკემბერი 12.00-14.სთ.;

თერაპევტი - 19 დეკემბერი 12.00-14.სთ.;

ალერგოლოგი - 23 დეკემბერი 16.00-17.სთ.;

ტრავმატოლოგ-ორთოპედი, მტკუნის (ხელის) და ტერფის ტრავმატოლოგ-ორთოპედი - 24 დეკემბერი 12.00-14.სთ.

ინფორმაციისათვის დარეკეთ: 98 90 12; 8 99 57 65 31

საქართველოს საპატრიარქოსთან არსებული მომლოცველთა სამსახური გიწვევთ, მოილოცოთ წმიდა ადგილები:

წილკანი-მუხრანი-კალისი (ღირსი მამა ისა წილკანლის ხსენების დღე) 15 დეკემბერი; ოთხშაბათი; გასვლა 8:00 სთ; შანი 9 ღ.

მომლოცველებს მოემსახურება გიდი.

ბილეთები გაიყიდება შემდეგ მისამართებზე: „ოქროს საწმინო“, ხონის ქ. 13;

ქაშუეთის წმიდა გიორგის ტაძართან არსებული მღაზია, რუსთაველის 9;

დიდუბის ღვთისმშობლის ტაძართან არსებული მღაზია, წერეთლის 44;

ვაკის სამების ტაძართან არსებული მღაზია, ჭავჭავაძის 37. მომლოცველთა სამსახური ბიწვანთ, მოილოცოთ: იმერსალისის წმიდა მიწა ნათლისღების დღესასწაულისათვის. საპატრიარქოს მიწა იყარგოვს 19 დეკემბერამდე.

ინფორმაციისთვის დაგვიკავშირდით ტელ: 92 39 78; 92 39 79 (11-დან 17 სთ-მდე); (899) 26 68 27; (877) 79 95 99

აუტობუსები ვადის რესპუბლიკის მიქინიდან (სასტუმრო იქერიის წინ).

დასაწყისი 8მ-5 ბგ.

ილი კრწანისში, სადაც აიგება წმინდა საბა განმწმენდელის სახელობის ტაძარი. უწმიდესისა და უნეტარების ლოცვა-კურთხევით ტაძრობან ასევე აშენდება მონასტერი.

კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II წმიდა საბა განმწმენდელის პარაკლისი შეასრულა.

„მონაცემთა ბაზის

**ფორმირების პროგრამების“
პრეზენტაცია საქართველოს
საპატრიარქოში**

14 დეკემბერს საქართველოს საპატრიარქოში ჩატარდა „მონაცემთა ბაზის ფორმირების პროგრამების“ პრეზენტაცია, რომელსაც სოციალური დახმარების და დასაქმების სახელმწიფო სააგენტო ახორციელებს.

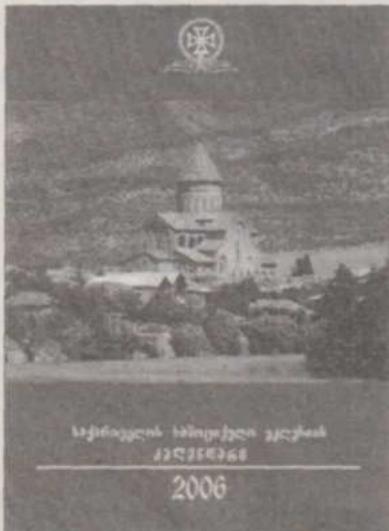
მონაცემთა ბაზაში დარეგისტრირებისათვის საჭიროა, მიემართოთ როგორც თბილისში, ასევე საქართველოს ნებისმიერ რაიონში არსებულ პუნქტებს.

ცხელი ხაზი (8-22) 509-509

**საკონტაქტო ტელეფონები:
69-55-13; 8-93-72-96-98.**

**ახალი სამკლესიო
კალენდარი**

უწმიდესისა და უნეტარების, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-

საქართველოს საპატრიარქოს კალენდარი

2006

პატრიარქის ილია II ლოცვა-კურთხევით, საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის გამომცემლობისა და რეცენზირების დეპარტამენტის მიერ გამოიცა საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის 2006 წლის კალენდარი.

გამოფენა-გაყიდვა

საქართველოს საპატრიარქოს საეკლესიო ლიტერატურის გამოფერ-

ცილებელი ცენტრი, ყოველ კვირას აწყობს საეკლესიო ლიტერატურის გამოფენა-გაყიდვას, აღნიშნული ღონისძიება სისტემატურად გაიმართება წმინდა სამების საკათედრო ტაძრის ეზოში. კვირას, 25 დეკემბერს, საეკლესიო ლიტერატურის გამოფენა - გაყიდვა გაიმართება ასევე დიდ დიღომში, ყოველთა ქართველთა წმიდათა სალოცავის და ქვემო ბეთლემის ტაძრის ტერიტორიაზე. გამოფენილი ლიტერატურის შექენა შეგიძლიათ ყოველდღე, სამების ტაძრის მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებულ მაღაზია „ღაზარე“-ში.

ბერად აღკვეცა

16 დეკემბერს ვარძიის მამათა მონასტრის წინამძღვარმა, არქიმანდრიტმა ანტონმა (მაჭარაშვილი) ბერად აღკვეცა მორწილეობი ავთანდილ (გვიორგი) ვარდანძი და რამაზ (შაღვა) ვოგიტაშვილი.

* * *

17 დეკემბერს საფარის მამათა მონასტრის წინამძღვარმა, არქიმანდრიტმა არსენმა (ასანიძე) ბერად აღკვეცა საფარის მონასტრის მორწილი ლევან ხახალეიშვილი და მას სერაფიმე უწოდა.

ხელდასხმები

17 დეკემბერს ახალციხის, ტაოკლარჯეთისა და ლაზეთის მთავარეპისკოპოსმა თეოდორემ (ჭუაძე) აბასთუმნის საკათედრო ტაძარში მღვდლად დაასხა ხელი ბერდიკვან სერგის (კვირიკაშვილი) და დიაკვნად დაასხა ხელი საფარის სახელმწიფო უნივერსიტეტის III კურსის სტუდენტს, გაბრიელ ბურჭულაძეს.

* * *

18 დეკემბერს ახალციხის, ტაოკლარჯეთისა და ლაზეთის მთავარეპისკოპოსმა თეოდორემ (ჭუაძე) აბასთუმნის საკათედრო ტაძარში მღვდლად დაასხა ხელი დიაკვნა გაბრიელ თვალაბეიშვილს.

**სამიწვნიარო კონფერენცია
ბოჭში**

15 დეკემბერს გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სააქტო დარბაზში სამთავისისა და გორის ეპარქიამ და გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა მოაწვეს საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, წმიდა კირიონ II-ის დაბადებიდან 150 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია.

კონფერენციის მონაწილეებს მიესალმა გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, პროფესორი,

გაბრძელება 8მ-7 ბგ.

ფოტომატიკა

უწმიდესი და უნეტარესი ილია II მღვდელმთავრად ხელდასმას ულოცავს ეპისკოპოს ანანიას (ჯაფარიძე) 1981 წლის 15 მარტი
მარცხნივ - მიტროპოლიტი კონსტანტინე (მელიქიძე), სტიქაროსანი ჭაბუკა შიოლაშვილი (ამჟამად ბათუმისა და სხალთის მთავარეპისკოპოსი დიმიტრი).

თუ თქვენს საოჯახო არქივში მოიპოვება სასულიერო პირთა და საქართველოს ეკლესია-მონასტერთა ფოტოები, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ, რათა ერთობლივი ძალისხმევით დავიწყებისგან ვისხნათ ისინი.
ჩვენი ტელეფონებია: 98 95 41; 72 13 50; 60 61 50; 8(99) 54 82 29.

რუბრიკის უძველესი ლაშქარსაბ ტომონიძე

გამოვიდა საბავშვო გაზეთი
„აღიღუბია“-ს
ასალი 18(55) ნომერი.

უსიინეთ საპატრიარქოს რადიო „ივერიას“ - FM 105,4

**გარეგანის პირველ გვერდზე:
საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქების მიტრა**

მისოში, გაჯაბის ბაზრობისძოლზე მასში დააბოძო მასაღებს გაბო
„საპატრიარქოს ურყუბანი“ ვებ-გვერდი: <http://www.patriarchate.ge>
მისამართი: პეტრე II მოციქული №1
სადავოების ურყუბანი პოსტოფიცო ბილ/ნომერი: 98-95-41.

კავშირის ურყუბანი
სადავოების ურყუბანი: მთავარი-სადავოების ურყუბანი (პეტრე-პეტრო),
დავოების ურყუბანი: მთავარი-სადავოების ურყუბანი, მთავარი-სადავოების ურყუბანი,
დავოების ურყუბანი, მთავარი-სადავოების ურყუბანი, მთავარი-სადავოების ურყუბანი,
დავოების ურყუბანი: მთავარი-სადავოების ურყუბანი, მთავარი-სადავოების ურყუბანი.

დასაწყისი მ-9 გვ.

კონტექსტში მოხსენიებას, გვინდა განვაცხადოთ, რომ ეს პიროვნება არის საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის, კათოლიკოს-პატრიარქისა და სოციალურ-მართლმადიდებლობის ერთგული, ამიტომ მისი მისამართით გამოთქმული ამგვარი ეჭვი შეურაცხყოფელი და ყოველგვარ საფუძველს მოკლებულია. როგორც ჩანს, ბატონი გურამ შარაძე არასწორად იქნა ინფორმირებული.

**იკურთხა
ტაძრში**

10 დეკემბერს ზუგდიდისა და ცაიშის ეპისკოპოსმა გერასიმემ (შარაშენიძე) სოფელ ჭკადუაში აკურთხა წმიდა ნინოს სახელობის ახლად აღმშენებული ეკლესია.

***

26 დეკემბერს ყოვლად უსამღვდელოესმა, სამთავისისა და გორის ეპისკოპოსმა ანდრეიმ (გვაზავა) სოფელ ხვითში ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის ტაძარი აკურთხა. ახლად აკურთხა ტაძარში მღვდელი იუბენალ მარანელი იმსახურებს.

ხელდასხმა

19 დეკემბერს ზუგდიდისა და ცაიშის ეპისკოპოსმა გერასიმემ (შარაშენიძე) მღვდლად აკურთხა ზუგდიდისა და ცაიშის ეპარქიის დიაკვანი იაკობ ეხვია.

საშობაო მსვლელობა

„ალილო“

გაცნობებთ, რომ 2006 წლის 7 იანვარს თბილისში, დღის 1 საათზე

დაიწყება ტრადიციული საშობაო მსვლელობა „ალილო“, რომელიც წარიმართება ერთი ცენტრალური მარშრუტით - ვაკის წმ. სამების ტაძრიდან წმ. სამების საკათედრო ტაძრამდე. „ალილო“ ჩატარდება აგრეთვე თბილისის ყველა ტაძრის მიმდებარე ტერიტორიაზე.

მსვლელობა მოეწყობა ჯვარხატებით, კმევითა და ნაკურთხი წყლის სხურებით.

მოსახლეობა სურვილის მიხედვით შეუერთდება მომლოცველებს, როგორც ქრისტეს მახარებლებს და შესწირავს ძღვენს (ტკბილეულს, ხილს, სათამაშოებს და სხვ.).

7 იანვარს, 13 საათიდან 21 საათამდე, სასულიერო აკადემიის სატრაპეზოში შეგროვდება შემოწირულობა, რომელიც 8 იანვარს, დღის 2 საათზე დაურიგდება ბავშვთა სახლებს, მოხუცთა თავშესაფრებს, საავადმყოფოებსა და სოციალურად დაუცველ ადამიანებს.

გთხოვთ, თქვენი ტაძრის ორმა მოძღვარმა ჩაატაროს „ალილო“ ტაძრის მიმდებარე ტერიტორიაზე, ხოლო დანარჩენმა მოძღვრებმა, მრევლთან ერთად, მონაწილეობა მიიღონ ცენტრალურ მსვლელობასა და სანუქრების დარიგებაში (მოძღვრებს თან უნდა აქონდეთ პარაკლისისთვის საჭირო ნივთები).

„ალილოს“ საორგანიზაციო

ჯგუფის ტელეფონები:

899 53 20 01

899 64 20 05

სრულად საქართველოს

კათოლიკოს-პატრიარქის მდივანი,
დეკანოზი მიქაელ გობაძე

სამძიხარი

საქართველოს საპატრიარქო უწყება, რომ გარდაიცვალა ზუგდიდ-ცაიშის ეპარქიაში მოღვაწე უხუცესი მონაზონი აკეფსიმა ფიფია. იგი 1921 წელს მორწმუნე ოჯახში დაიბადა. მოწყალე ღმერთმა მკაცრი განსაცდელების დაშვების შემდგომ ანგელოზებრივ სქემას აზიარა. მაშინ, როდესაც მონაზონის შესამოსლით ქუჩაში გამოსვლა დიდ გამშედაობას მოითხოვდა დედა აკეფსიმა არათუ ატარებდა შესამოსელს, არამედ ხალხში ქრისტიანული სარწმუნოების გასაღრმავებლად იღვწოდა და ეკლესიის აღდგენა-აღსაშენებლადაც.

მოგვიანებით კი მადლობდა უფალს ამდენ სასულიერო პირს რომ ხელაგდა, მოესწრო მონასტერს, დედებს, მონაზვნებს, მორჩილებს. წვენთან ცხოვრება არუგეშებდა, მაგრამ უფალთან მიუხაროდა და მტბრძლი ეკლესიიდან გადაინაცვლა კიდეც.

ღმერთმა მოწიემე ეკლესიაში დაამკვიდროს მისი უფლისმოყვარე სული.

მკითხველს ვთხოვთ, ღოცვაში მოიხსენიოს სქემონაზონი აკეფსიმა.

უფასო კონსულტაცია

„ჯვარის მამასთან“ არსებულ სამედიცინო სამსახურში ჩატარდება უფასო კონსულტაციები:

კარდიოლოგი - ყოველდღე 12.00-14.00 (გარდა 31 XII, 1,2 I)

ტრავმატოლოგ-ორთოპედი, მტყენის (ხელის) და ტერფის ტრავმატოლოგ-ორთოპედი პაატა დუდუშაური - 8 იანვარი 12.00-14.00 სთ.

დერმატოლოგი 10 იანვარი 15.00-17.00 სთ.

ინფორმაციისათვის დარეკეთ:

98 90 12; 8 99 57 65 31.

